

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวล สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม ด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนพฤษภาคม 2543 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลัก ของโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ที่จัดทำทุกกรอบระยะ 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0004/2543

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ <http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้จัดทำหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP)

15 มิถุนายน 2543

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	3
หุ่นตก : วิถีชีวิตที่ยั่งยืน.....	3
ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	5
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	5
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน.....	13
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง.....	22
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา	26
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	28
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข.....	30
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	38
ภาคผนวก	43

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

พฤษภาคม 2543

ห้้นตก:วิกฤติหนี้ขยายวง

เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2543 จับตาที่เรื่องทางเศรษฐกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในระยะหลัง ความเคลื่อนไหวและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจซึ่งรวมทั้งการพัฒนาที่มักมีจุดเน้นในด้านเศรษฐกิจเป็นที่สนใจแก่สาธารณชนทั่วโลกมากขึ้น ดังนั้นแม้จะมีการกล่าวถึงผลกระทบจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคม เช่นเสนอว่าศตวรรษที่ 21 จะเป็นศตวรรษแห่งเทคโนโลยีขั้นสูง หรือเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น แต่จากกรณีแวดล้อมและแนวโน้ม ส่อว่าในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 นี้เรื่องสำคัญที่ชาวโลกจะถกเถียงกันมากน่าจะได้แก่ความเคลื่อนไหวและปัญหาทางเศรษฐกิจและการพัฒนา เช่นเรื่องจะสร้างระบบการค้าที่เป็นธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เป็นจริงได้อย่างไร

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของไทยในช่วงเดือนพฤษภาคม 2543 ออกอาการน่าเป็นห่วง เมื่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์ทรุดฮวบด้วยแรงเทขายอย่างต่อเนื่องของกลุ่มนักลงทุนต่างประเทศ จนกระทั่งลงมาใกล้ต่ำกว่า 300 จุด ก่อความตระหนกทั้งในหมู่ผู้เล่นหุ้นและบุคคลทั่วไป มีการพูดถึงวิกฤติเศรษฐกิจรอบ 2 หนาหูขึ้น พร้อมกับทำให้คำอธิบาย นานาประการถึงปรากฏการณ์นี้ ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะชี้ว่าห้้นตกครั้งนี้เกิดจากเหตุปัจจัยสำคัญภายใน ช้างฝ่ายรัฐบาลมีแนวโน้มที่จะอธิบายว่าสาเหตุเกิดจากภายนอก ซึ่งความจริงคงเป็นทั้งสองสาเหตุประกอบกัน

ภาวะห้้นตกครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าตลาดหลักทรัพย์ของไทยอยู่ในภาวะอ่อนแอ ขาดพลัง และตกอยู่ในกำกับของนักลงทุนต่างประเทศผู้มีสัดส่วนการลงทุนเพียงราวร้อยละ 30 ภาวะดังกล่าวเกิดจากขนาดของตลาดหลักทรัพย์ที่เล็กมาก มีสินค้าหรือตัวหุ้นที่น่าสนใจน้อย แม้ห้้นรัฐวิสาหกิจที่มีข่าวว่าจะนำมาเข้าตลาดหลักทรัพย์ จำนวนหนึ่งก็ยังอยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจเดิม ไม่ใช่อยู่ในกลุ่มเศรษฐกิจใหม่ซึ่งเป็นที่สนใจแก่ใคร่ ความอ่อนแอนี้ยังถูกทำให้เห็นชัดขึ้นอีกเมื่อตลาดหุ้นใหญ่พยายามขยายตัวให้ใหญ่ขึ้นไปอีก เช่นการรวมตัวของตลาดหุ้นแฟรงก์เฟิร์ตกับตลาดกรุงลอนดอนในเดือนพฤษภาคม 2543 เพื่อให้มีขนาดใหญ่เหมือนตลาดกรุงโตเกียว ขณะเดียวกันตลาดหุ้นแนสแด็กของสหรัฐฯซึ่งกำลังเป็นที่เกรียวกราวนั้นก็ได้รุกคืบเข้าไปในตลาดหุ้นอื่น เหล่านี้ย่อมกระทบต่อตลาดหุ้นในระดับท้องถิ่นไม่มากนักน้อย ดังนั้นจึงเริ่มมีการพูดถึงการรวมตลาดหุ้นไทยกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง แต่คงอีกห่างไกล และกว่าจะถึงเวลานั้นสัดส่วนผู้ถือหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ไทยอาจจะเปลี่ยนไปมากก็ได้

ที่น่าจับตาก็คือภาวะห้้นตกครั้งนี้อาจเป็นสัญญาณการขยายวงของวิกฤติหนี้ ซึ่งหากเป็นจริงวิกฤติเศรษฐกิจรอบ 2 ก็มีความเป็นไปได้สูงขึ้น แม้ว่าในรอบที่สองนี้อาจไม่รุนแรงเหมือนรอบแรก คล้ายกับอาการอาฟเตอร์ช็อกของแผ่นดินไหวซึ่งมักมีความรุนแรงน้อยกว่า

วิกฤติเศรษฐกิจไทยนั้นกล่าวถึงที่สุดแล้วก็คือวิกฤติหนี้ จากการกู้เงินต่างประเทศระยะสั้นมากเกินไป แล้วนำมาลงทุนในกิจการทั้งอย่างเหมาะสมและไม่เหมาะสม จนกระทั่งเกิดการผลัดถิ่นเงิน วิกฤติหนี้ระลอกแรกก่อความเสียหายมหาศาลจำนวนนับเป็นล้านล้านบาท เพื่อแก้ไขความเสียหายดังกล่าว ทางรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งจนถึงปัจจุบันได้แก่การสร้างเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างประเทศและการใช้กลไกตลาด ดังนั้นจึงได้เข้าโครงการไอเอ็มเอฟ และปฏิบัติตามเงื่อนไขและให้ความร่วมมืออย่างดี จนกระทั่งได้รับการชมเชยอย่างสูงจากไอเอ็มเอฟ และนักลงทุนต่างชาติโดยเฉพาะทางตะวันตก อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าการปฏิรูปสถาบันการเงินก็ดี การแปรหนี้สินสถาบันการเงินเป็นของรัฐและหวังขายหนี้สินนี้ให้แก่นักลงทุนต่างประเทศโดยเฉพาะเพื่อชำระหนี้ก็ดี ดูจะไม่ประสบ

ความสำเร็จตามคาดนัก ดังนั้นแม้ว่าเวลาผ่านไปกว่า 2 ปีแล้ว และมีการได้ดุลทางการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง จึงยังปรากฏว่าวิกฤติหนี้ก็ยังคงคุกคามต่อความมั่นคงและความยั่งยืนทางเศรษฐกิจอยู่ ดังจะเห็นว่าหนี้สาธารณะมียอดสูงนับล้านล้านบาท หนี้เสียภาคเอกชนก็มียอดสูงนับล้านล้านบาทเช่นกัน สถาบันการเงินสำคัญคือธนาคารยังไม่ปล่อยเงินกู้

ภายใต้สถานการณ์นี้ทางการรัฐบาลจะมีทางออกอยู่ 4 ทางด้วยกัน ได้แก่ หนทางกลุ่มที่หนึ่งนำเงินในอดีตมาชำระหนี้ เช่นการรวมบัญชีเพื่อนำเงินในบัญชีฝ่ายออกบัตรซึ่งถือได้ว่าเป็นเงินทุนสำรองออกมาชำระหนี้ หรือนำเงินปัจจุบันมาชำระหนี้ได้แก่การขึ้นภาษีมีภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้น หรือนำเงินอนาคตออกมาใช้ได้แก่การออกพันธบัตรเพิ่มขึ้นเป็นต้น หนทางกลุ่มที่สองได้แก่การกวาดหรือสนับสนุนการกวาดหนี้เสียในสถาบันการเงินไปรวมไว้ในที่หนึ่ง ซึ่งก็คือบริษัทบริหารทรัพย์สิน ซึ่งหากว่าโอกาสเหมาะก็อาจขายให้แก่นักลงทุนต่างประเทศได้อีก หนทางกลุ่มที่สามได้แก่การออกพันธบัตรระยะยาวดอกเบี้ยต่ำเพื่อซื้อหนี้เสียมารวมไว้ และให้ลูกหนี้เหล่านั้นดูแลและซื้อคืนในภายหลัง หนทางนี้นักเศรษฐศาสตร์จำนวนหนึ่งและนักธุรกิจภายในประเทศจำนวนมากได้เสนอมานานแล้ว หนทางที่สี่ได้แก่การยึดการชำระหนี้ต่างประเทศออกไป ซึ่งมีผู้เสนอมานานเช่นกัน แต่ไม่ใช่นโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบันนี้

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะทางการรัฐบาลจะเดินทางใด ก็คงจะมีปัญหาและอุปสรรคในรายละเอียดอยู่มาก เช่นกรณีรวมบัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น ดูน่าจะสะดวกง่ายดาย แต่ก็กลับกลายเป็นปัญหาใหญ่ กระทบต่อความมั่นคงและความเชื่อถือของรัฐบาล เหล่านี้แสดงว่าวิกฤติหนี้ยังคงดำรงอยู่จริงและสร้างความเสี่ยงอย่างสูงต่อเศรษฐกิจของไทย ซึ่งในที่สุดก่อความไม่เชื่อมั่นแก่นักลงทุน และกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป ดังจะพบว่างบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้สูงกว่างบประมาณทางด้านสาธารณสุข

การเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจอื่นได้แก่การประชุมประจำปีของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (เอเปค) ในตอนต้นเดือนพฤษภาคม 2543 ที่เชียงใหม่ ซึ่งต้องเผชิญกับการต่อต้านอย่างหนักหน่วงจากเอ็นจีโอทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ชาวที่ออกเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ที่สำคัญเป็นมุมมองจากเอ็นจีโอ ซึ่งชี้ว่าการพัฒนาด้วยการก่อหนี้ที่มีเงื่อนไขที่ผ่านมาก่อปัญหาอย่างสูงต่อเศรษฐกิจ-สังคมไทย การที่สถาบันการเงินและการค้าระดับโลกและระดับภูมิภาคได้กลายเป็น “จำเลยทางสังคม” เช่นนี้เป็นสัญญาณว่าจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ในสถาบันเหล่านี้

ความเสี่ยงของเศรษฐกิจโลกซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วยอีกประการหนึ่งได้แก่การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งธนาคารกลางสหรัฐฯได้ใช้ความพยายามที่จะทำให้การชะลอตัวนั้นเป็นไปอย่างนุ่มนวล แต่เมื่อพิจารณาถึงภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในอัตราสูงของสหรัฐฯ การเฟื่องฟูของตลาดหุ้นและการกู้หนี้ยืมสินเพื่อเล่นหุ้น ภาวะอัตราดอกเบี้ยสูงยิ่งกว่าประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย การขาดดุลการค้าและหนี้ที่พอกพูนอย่างมหาศาล เหล่านี้แสดงว่าถึงแม้เศรษฐกิจจะชะลออย่างนุ่มนวลก็ยังมีผลกระทบมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนสหรัฐฯ โดยเฉพาะชนชั้นกลางและชนชั้นล่าง ซึ่งจะปลุกกระแสแห่งการสร้างระบบการค้าที่เป็นธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เร่งจัดขึ้น

การเคลื่อนไหวทางการเมือง-สังคมที่เด่นในรอบเดือนพฤษภาคม 2543 ได้แก่การจัดงานครบรอบ 100 ปี “ปรีดี พนมยงค์” ซึ่งนอกจากจะเป็นการระลึกถึงชีวิตและผลงานของท่านผู้นี้แล้ว ยังเป็นการระลึกถึงเจตนารมณ์หรือหลักคุณะราษฎร 6 ประการซึ่งยังไม่ได้มีการปฏิบัติให้เป็นจริง เช่นในเรื่องเอกราชทางเศรษฐกิจ ซึ่งหลังจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจแล้ว ดูเหมือนจะเลวร้ายขึ้นมาก

ที่น่าสนใจก็คือการยอมรับความสำคัญและผลงานของ “ปรีดี พนมยงค์” อาจจะเป็นก้าวแรกในการเปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เป็นหนทางสำหรับการถกเถียงอภิปรายถึงอนาคตและแนวทางการอยู่รอดของชาติ สร้างการคืนดีกันใหม่และร่วมใจกันเอาชนะอุปสรรคและคลื่นลมใหญ่เบื้องหน้า

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

1.1.1 กรณีการรวมบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย ภาครัฐพยายามชี้แจงให้เรื่องจบ แต่กระแสคัดค้านยังแผ่ลาม

ข่าวคืบหน้าเกี่ยวกับกรณีการรวมบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในเดือน พ.ค. 2543 ได้มีความพยายามจากภาครัฐที่จะอธิบายให้เหตุผลถึงความถูกต้องเหมาะสมของการรวมบัญชี และนำเงินผลประโยชน์ส่วนเกินที่ได้จากการรวมนี้มาใช้หนี้กองทุนฟื้นฟูฯ แต่กระแสคัดค้านการรวมบัญชีได้ลุกลามแผ่กว้างออกไปเรื่อยๆ แม้กระทั่งเมื่อดูเหมือนว่า คลังกับฝ่ายธปท. จะตกลงประนีประนอมกันได้แล้ว แต่กระแสคัดค้านก็ยังคงแผ่ลามไม่หยุด

-"พิสิฐ" ออกมานำเสนอตัวเลขที่น่าตกใจ !

ในการสัมมนาที่จัดขึ้นที่ ม.ธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 10 พ.ค. 2543 ในหัวข้อเรื่อง "มุมมองเศรษฐกิจว่าด้วยการรวมบัญชี" นายพิสิฐ ลิ้อธรรม รมช.คลัง ก็ได้ออกมานำเสนอตัวเลขที่น่ากลัวจำนวนมาก เพื่อสนับสนุนความถูกต้องชอบธรรมในการนำเงินจำนวนหนึ่งจากการรวมบัญชีมาชดเชยให้กองทุนฟื้นฟูฯ โดยนายพิสิฐ กล่าวชี้แจงว่า ประเด็นเรื่องการรวมบัญชีนั้นได้ลงเอยเรียบร้อยแล้วโดยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตัดสินใจให้รวมแล้วนำเงินส่วนเกินมาชดเชยความเสียหายให้กับกองทุนฟื้นฟูฯ ที่ได้เข้าไปช่วยเหลือไฟแนนซ์ 56 แห่งที่ปิดกิจการ โดยใช้เงินมหาศาล ซึ่งรวมทั้งดอกเบี้ยเบ็ดเสร็จประมาณ 1.5 ล้านล้านบาท หรือร้อยละ 25 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือจีดีพี

นายพิสิฐ ยังกล่าวต่อไปว่า หนี้ของกองทุนฟื้นฟูฯ นี้หากดำเนินการไม่ดีจะเป็นภาระงบประมาณของรัฐบาลในอนาคต ซึ่งขณะนี้ก็มีอยู่มากมายแล้ว โดยนายพิสิฐยกตัวอย่างภาระงบประมาณของรัฐเช่น การจัดสรรงบประมาณสู่ท้องถิ่นคิดเป็นร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่าย และภายใน 5 ปีจะต้องเพิ่มเป็นร้อยละ 35 นอกจากนี้ยังมีภาระด้านบุคลากร ข้าราชการ และเงินบำเหน็จบำนาญคิดเป็นร้อยละ 40 ของเงินงบประมาณ และว่า เมื่อรวมภาระในเงินงบประมาณทั้งหมดขณะนี้คิดเป็นถึงร้อยละ 95 ของเงินงบประมาณรายจ่ายไปแล้ว

จากนั้นนายพิสิฐ ได้กล่าวถึงความเหมาะสมของการนำเงินยอคนี้ออกมาชดเชยหนี้กองทุนฟื้นฟูฯ ว่า "หากคลังจะหาเงินชดเชยทางอื่น เช่นการขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มก็ทำได้ลำบาก เพราะภาษีมูลค่าเพิ่มที่เพิ่มขึ้น 1% ได้เงินเพียง 20,000 ล้านบาท หากจะให้ได้เงินเพียงพอกับการชดเชยกองทุนฟื้นฟูฯ ต้องขึ้นภาษีจาก 7% เป็น 15% ซึ่งไม่ดีต่อประชาชน" (ไทยโพสต์ 110543)

-ธปท. ยอมตกลง ก.คลังเรื่องรวมบัญชี กันเงินให้ 1.3 แสนล้านบาท ก่อนวันกำหนดทำประชาพิจารณ์ 24 พ.ค.

สื่อมวลชนได้ให้ความสนใจและติดตามข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องการรวมบัญชีแบงก์ชาติอย่างเฝ้าระวังอย่างจริงจัง และเป็นที่ยอมรับกันว่าทาง ก.คลังและ ธปท. เตรียมที่จะจัดประชาพิจารณ์เรื่องนี้ในวันที่ 24 พ.ค. 2543 แต่ก็ได้เปิดเผยรายละเอียดในการจัดประชุมดังกล่าว ขณะที่การเคลื่อนไหวของฝ่ายที่คัดค้านขยายตัวออกไปเรื่อยๆ เช่นในกรณีการทวงถามเงินบริจาคของพระธรรมวิสุทธิมงคล หรือหลวงตามหาบัว วัดป่าบ้านตาด จ.อุดรธานี ซึ่งเข้าใจว่าจะนำไปรวมกับบัญชีที่จะนำมารวมแล้วเกลี้ย แบ่งเอาไปชดเชยภาระขาดทุนของกองทุนฟื้นฟูฯ อันมิได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้บริจาค ซึ่งต้องการให้เข้า "คลังหลวง" ให้เป็นเงินของแผ่นดิน และนำมาใช้ในยามจำเป็นจริงๆ เท่านั้น ไม่ใช่ให้นำออกมาเทเกลี้ยอย่างรัฐบาลกำลังจะทำ เรื่องได้ลุกลามไปจนมีการรณรงค์เข้าชื่อ 50,000 ชื่อเพื่อปลด รมต.คลัง พร้อมๆ กับที่ทางหลวงตาดฯ ได้ออกมาเทศนาโจมตีการกระทำของรัฐบาลอย่างต่อเนื่องและรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

ในวันที่ 22 พ.ค. 2543 นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต.คลัง ได้นัดพบผู้สื่อข่าวที่โรงแรมสยามซิตี้ ชี้แจงเรื่องเงินบริจาคหลวงตามหาบัวว่า เงินบริจาคทั้งหมดผ่านเข้าธปท. โดยที่ ก.คลังไม่รู้เรื่องเลย แต่ก็ยืนยันว่าได้กำกับให้แยกบัญชี และให้เป็นทุนสำรองของประเทศยังมีครบถ้วนเท่าเดิมตลอดไป และยังได้ชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องการรวมบัญชีว่า ทาง ก.คลังได้ตกลงกับ ธปท. แล้ว โดยหลังการรวมบัญชีจะมีเม็ดเงินรวมทั้งสิ้น 1.2 ล้านล้านบาท ในจำนวนนี้แยก 6 แสนล้านบาทไว้หนุนหลังธนบัตร ที่เหลืออีก 6 แสนล้านบาท ธปท.ขอนำไปเป็นทุนดำเนินการ 4.7 แสนล้านบาท ซึ่งรวมถึงการนำไปชดเชยผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนด้วย อีก 1.3 แสนล้านบาท ให้ ก.คลังนำไปชดเชยความเสียหายของกองทุนฟื้นฟูฯ ทั้งนี้ต่อมาในวันที่ 23 พ.ค. ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการ ธปท. ก็ได้เข้าชี้แจงในที่ประชุม ครม. ภายหลังการประชุม ม.ร.ว.จตุมงคลกล่าวว่า ตนและรองผู้ว่าการ ธปท. ทั้งหมดเห็นด้วยกับคลังที่จะนำเงินส่วนเกินจากการรวมบัญชี ธปท. จำนวน 1.3 แสนล้านบาทไปชดเชยความเสียหายของกองทุนฟื้นฟูฯและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดยคำนึงถึงความมั่นคงทางการเงินของ ธปท. และการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่ 8.5% และต้องไม่มีผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม การโอนไปใช้หนี้กองทุนฟื้นฟูฯจะต้องไม่ทำให้เกิดเงินเฟ้อ จึงต้องดูดัชนีสภาพคล่องด้วยการออกพันธบัตรประมาณแสนล้านบาท และจะทั้งช่วงระยะหนึ่งเพื่อออกอีก 1 แสนล้านบาท หลังจากนั้นจะพิจารณาความจำเป็นว่าจะออกพันธบัตรอีกเมื่อไร เพื่อดูดัชนีสภาพคล่อง และว่า "หากจะออกพันธบัตรอีก ผมคงต้องเอาลูกสาวออกมาขาย เพราะ ธปท.ไม่มีเงินใช้หนี้แล้ว"

นอกจากนั้น ม.ร.ว.จตุมงคลยังกล่าวด้วยว่า ในเบื้องต้นนี้ยังสรุปไม่ได้ว่ากองทุนฟื้นฟูมีความเสียหายเท่าใด แต่ ก.คลังคาดว่า มี 8 แสนล้านบาท ขณะที่ ธปท. คาดว่ามีถึง 1.2 ล้านล้านบาท นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในเรื่องการติดตามหนี้ ที่คลังคาดว่าจะติดตามได้ ประมาณ 45% ขณะที่ ธปท. คาดว่าจะติดตามได้ประมาณ 35% (ไทยโพสต์ 230543, มติชน 240543)

-การประชุมประชาพิจารณ์แปรเป็นการสัมมนาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องการรวมบัญชี

วันที่ 24 พ.ค. 2543 อันเป็นวันกำหนดการประชุมระดมความคิดเห็นที่ภาครัฐจะจัดขึ้น แต่ปรากฏว่าในวันที่ 23 พ.ค. จากการเปิดเผยของนายพิสิฐ ลี้อาธรรม ในรายการข่าวทางวิทยุแห่งหนึ่งว่าจะเป็นการจัดแบบสัมมนาภายใต้ชื่อเรื่อง "การรวมบัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย" โดยจะมีผู้เข้าร่วมชี้แจงประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการรวมบัญชีเป็นสำคัญ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยนั้นพูดกันมามากแล้ว และโดยทั่วไปไม่รู้จริงเสียเป็นส่วนใหญ่ (Business Radio 230500)

รายงานข่าวกล่าวว่าในที่ประชุมสัมมนามีผู้เข้าฟังกว่า 1,000 คน เป็นการกล่าวบรรยายสรุปของผู้บริหารระดับสูงฝ่ายรัฐ เช่น รมต. คลัง นายธารินทร์ ผู้ว่าการ ธปท. ม.ร.ว. จตุมงคล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากแบงก์ชาติ มีนักวิชาที่ไปเข้าร่วมคือ ดร.อัมมาร สยามวาลา ศาสตราจารย์เกียรติคุณจาก สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) และ นายรังสรรค์ ธาระพรพันธุ์ อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์

รายงานข่าวกล่าวว่า นายพิสิฐ ลี้อาธรรม ได้กล่าวภายหลังเสร็จงานสัมมนาว่า คำถามจากผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่สนับสนุนการรวมบัญชี แต่ควรมีความชัดเจนในเรื่องกองทุนฟื้นฟู มากกว่านี้ ซึ่งตนได้หารือกับผู้ว่าการ ธปท. แล้วว่า ควรจัดสัมมนาอีกครั้งเกี่ยวกับเรื่องกองทุนฟื้นฟูโดยเฉพาะ เพื่อให้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งคาดว่าจะจัดให้มีขึ้นภายในปีนี้ และอาจจะให้ภาคเอกชนเป็นผู้จัดแทน (ข่าวหนังสือพิมพ์ 250543)

1.1.2 "หม่อมเต่า" ตั้งกรรมการสอบวินัยผู้บริหาร ธปท. "ธัญญา-เกลียวทอง-สว่างจิตต์-บัณฑิต" ความผิดฐานถลุงเงินสำรองต่อลูกค้า-ช่วยสภาพคล่องอุ้มสถาบันการเงิน ตามรายงาน ศปร.2

นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ในฐานะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยภายหลังการประชุมคณะกรรมการ ธปท. เมื่อวันที่ 25 พ.ค. 2543 ว่า ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล ผู้ว่าการ ธปท. ได้รายงานต่อคณะกรรมการว่า ขณะนี้ ธปท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวินัยพนักงานของ ธปท. ที่มีความผิด กรณีการปกป้องค่าเงินบาทและการให้สภาพคล่องกับสถาบันการเงินตามผลการศึกษาของคณะกรรมการ ศปร.2 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่ได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการกับบุคลากรของแต่ละองค์กร

สำหรับคณะกรรมการตรวจสอบวินัยพนักงานของ ธปท. ประกอบด้วย นายปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา รองผู้ว่าการสายเสถียรภาพการเงิน เป็นประธานคณะกรรมการ และนายเดชะพิทยัง แสงสิงแก้ว ผู้ช่วยผู้ว่าการ ธปท. และนายจิตตพันธ์ สุกิจ ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่ายทรัพยากรบุคคล ธปท. ร่วมเป็นกรรมการ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายวิษณุ เครืองาม เลขาธิการคณะรัฐมนตรี กล่าวว่า ที่ผ่านมาสักงานอัยการสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่จะให้ ธปท. เป็นผู้ดำเนินการฟ้องร้องผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิดตามรายงานของคณะกรรมการ ศปร.2 ต่อศาลแพ่งนั้นไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะต้นเรื่องคือ ก. คลัง ดังนั้น ก. คลังจะต้องเป็นผู้ดำเนินการฟ้องร้องต่ออัยการเพื่อเรียกร้องค่าชดเชยความเสียหายจากการกระทำของผู้ที่ถูกกล่าวหาซึ่งอัยการพิจารณาแล้วมีความผิดตามที่ถูกกล่าวหาจริง ซึ่งตนได้ทำหนังสือถึง ก. คลัง เพื่อขอให้ดำเนินการตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว ดังนั้นเรื่องการฟ้องร้องผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลัง

ด้านนายปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา รองผู้ว่าการ ธปท. ในฐานะประธานกรรมการตรวจสอบวินัยพนักงาน ธปท. กล่าวว่า คณะกรรมการตรวจสอบวินัยจะพิจารณาผลสอบตามที่นายวิษณุ เครืองาม เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอมา โดยเร็วๆ นี้ จะเรียกกรรมการทั้งสองคนเข้าหารือ พร้อมกับแต่งตั้งเลขานุการ ซึ่งคาดว่าจะมาจากฝ่ายกฎหมาย ธปท. โดยนางเกลียวทอง เหวตระกุล ผู้แทน ธปท. ประจำสำนักงานกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ซึ่งเป็นหนึ่งในพนักงานที่ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยจะเดินทางกลับจากสหรัฐอเมริกาในสัปดาห์หน้า (ไทยโพสต์ 260543)

1.1.3 ธปท.ชี้สัญญาณ เศรษฐกิจไทยส่อเคঁาร่วง ระบุเดือนเมษายน วุบหนักเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะภาคการผลิตอุตสาหกรรมส่งออก นำเข้า อสังหาริมทรัพย์ ชะลอตัวลงอย่างถ่วงหน้า

นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล ผู้ช่วยผู้ว่าการสายเสถียรภาพ นโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ภาคเศรษฐกิจเดือนเมษายน 2542 เริ่มสะท้อนถึงการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง โดยภาคที่ขยายตัวชะลอลง ได้แก่ ภาคการผลิตอุตสาหกรรม การส่งออก การนำเข้า ทั้งนี้ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมชะลอลงจากเดือนก่อน ที่อยู่ระดับ 9.7% เหลือ 4.2% อย่างไรก็ตาม เครื่องชี้ด้านการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคยังคงแสดงการฟื้นตัวต่อเนื่อง ทั้งปริมาณจำหน่ายรถยนต์นั่งที่ขยายตัว 58.5% รถจักรยานยนต์ 48.1% สินค้า

ค่าอุปโภคบริโภคนำเข้า 21.4% และยอดขายห้างสรรพสินค้า 5.6% ขณะที่การลงทุนภาคเอกชนฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยการนำเข้าสินค้าทุนขยายตัว 25.0% ปริมาณจำหน่ายรถยนต์ เชิงพาณิชย์ปรับตัวสูงขึ้น 42.4% แต่ปริมาณจำหน่ายปูนซีเมนต์ในประเทศขยายตัวลดลงเหลือ 0.7% จากมีนาคม 6.9%

นายธีระชัยกล่าวว่า มูลค่าการส่งออกลดลงเหลือ 4,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 12.1% จากมีนาคม 21% ส่วนปริมาณการนำเข้า 4,350 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 18.1% ลดลงจาก 27.1% เมื่อเดือนมีนาคม ส่งผลให้เกิดดุลการค้าลดลงเหลือ 550 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากมีนาคม 923 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเกินดุลบัญชีเดินสะพัดลดลงเหลือ 890 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับเงินทุนเคลื่อนย้ายมีเงินทุนไหลออกสุทธิ เนื่องจากภาคเอกชนชำระคืนหนี้เงินกู้ต่างประเทศจำนวนมาก ทำให้ดุลการชำระเงินขาดดุล 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากมีนาคมเกินดุล 73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และดุลเงินตราต่างประเทศขาดดุล 25.3 พันล้านบาท แบ่งเป็นการขาดดุลในงบประมาณ 24.5 พันล้านบาท และขาดดุลเงินนอกงบประมาณ 0.8 พันล้านบาท ขณะที่อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับ 1.2%

นายธีระชัยกล่าวว่า เครื่องชี้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกด้านจากช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่ก็ชะลอลงจากเดือนก่อน ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ลดลง 5% ซึ่งไม่ได้หมายความว่าการจัดเก็บรายได้ ภาครัฐลดลง แต่ความสามารถซื้อของประชาชนลดลง

สำหรับเงินทุนเคลื่อนย้ายไตรมาสแรก 4.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่หากพิจารณาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงจะพบว่า ในไตรมาส 4 ของปีก่อน มีเงินปล่อยเข้าไปในระบบ 1.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อรองรับปัญหาวยุค ซึ่งเมื่อพ้นช่วงวายุคแล้วก็เป็นกรณีเงินออกในอัตรา 1.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ประกอบกับภาคเอกชนมีการชำระหนี้ 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นอัตราที่ลดลงจากไตรมาส 4 ที่ชำระหนี้ 4.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะเดียวกันภาคการธนาคารมีการออกไปซื้อสินทรัพย์ต่างประเทศในรูปการลงทุนในหลักทรัพย์ 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และสาเหตุอื่นๆ อีก 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม มีเงินลงทุนโดยตรง 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้แนวโน้มข้างหน้าจะเป็นอย่างไรนั้นต้องติดตามอย่างใกล้ชิด แต่การปรับขึ้นดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯไม่ทำให้มีการเร่งชำระหนี้เพิ่ม

“ธปท. ยังไม่มีแผนรองรับผลกระทบจากเศรษฐกิจของสหรัฐฯที่จะชะลอตัวลงแต่อย่างใด เพราะคณะกรรมการนโยบายการเงินจะมีการประชุมทุก 6 สัปดาห์ และในระหว่างที่ยังไม่ประชุมก็จะยึดตามมติเดิม คือคงนโยบายอัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตรประเภท 14 วัน อยู่ในระดับ 1.5% ต่อไปจนกว่าจะประชุมใหม่ และจะรักษานโยบายดอกเบี้ยต่ำได้นานแค่ไหนขึ้นกับปัจจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ว่ากระทบต่ออัตราเงินเฟ้อในเป้าหมาย และการขยายตัวทางเศรษฐกิจแค่ไหน ซึ่งขณะนี้ยังไม่สามารถบอกได้” นายธีระชัยกล่าว (ไทยโพสต์ 010643)

1.2 ความเคลื่อนไหวการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

1.2.1 กองทุนฟื้นฟูสภาพการขยายแบงก์ศรีนครให้ "เอสเอสบีซี" ราคา 36,600 ล้านบาท เปลี่ยนชื่อเป็น "เอสเอสบีซี ศรีนคร" เผยเอสเอสบีซีจ่ายเงินสุทธิแค่ 14,600 ล้านบาท

นางสาลิณี วังตาล ผู้อำนวยการสำนักฟื้นฟูสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ขณะนี้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้มีการตกลงในหลักการที่จะขายหุ้นร้อยละ 75 ของธนาคารศรีนคร ให้กับเอสเอสบีซี โฮลดิ้ง ในราคาประมาณ 36,600 ล้านบาท ซึ่งเป็นราคาที่ ธปท. ได้ฟรีเหมียม 7,200 ล้านบาท ขั้นตอนต่อไปก็ต้องรอทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุมัติ และนำเสนอเข้า ครม. เพราะรัฐจะต้องชดเชยความเสียหายของการค้าประกันสินเชื่อที่เสียหายให้กับกองทุนฟื้นฟู ขณะเดียวกันกองทุนฟื้นฟูก็จะร่างสัญญาขึ้น 3 ฉบับคือ สัญญาว่าด้วยการซื้อขายหุ้น, สัญญาว่าด้วยสิทธิผู้ถือหุ้นและสัญญาการบริหารและรับประกันลูกหนี้ และมีสัญญาแนบท้ายเกี่ยวกับการให้บริการต่างๆ ของทางเอสเอสบีซี ซึ่งจะมีกำหนดเพดานค่าใช้จ่าย

หลังดำเนินการขายเรียบร้อยแล้วจะเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารเอสเอสบีซี ศรีนคร โดยจะดำเนินการลดทุนจดทะเบียนเหลือ 10,000 ล้านบาท จากปัจจุบันที่มีทุนจดทะเบียน 39,000 ล้านบาท เงินที่ได้จากการคืนทุนออกมา 29,000 ล้านบาทให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยคืนแก่กองทุนฟื้นฟูที่ถืออยู่ 25% จำนวน 7,000 ล้านบาท และคืนเอสเอสบีซี 22,000 ล้านบาท การขายธนาคารศรีนครจะทำให้กองทุนได้เงินทั้งหมด 43,600 ล้านบาท ขณะที่ทางเอสเอสบีซี หลังจากจ่ายเงิน 36,600 ล้านบาท และได้ทุนคืน 22,000 ล้านบาท เท่ากับว่าทางเอสเอสบีซีจะจ่ายเงินสุทธิ 14,600 ล้านบาท

ในส่วนของการบริหารหนี้เสียก็จะมีการจัดตั้งเอเอ็มดีขึ้นภายในธนาคาร ขณะนี้ธนาคารมีสินเชื่อ 165,000 ล้านบาท กองทุนฟื้นฟูจะเป็นผู้รับภาระค้าประกันหนี้เสียที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยจะแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสินเชื่อด้วยคุณภาพที่จัดชั้นตามเกณฑ์ ธปท. และกลุ่มสินเชื่อปรับโครงสร้างหนี้แล้ว ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้ก็จะมีความแตกต่างในการรับค้าประกันความเสี่ยง แต่โดยหลักการใหญ่ๆ จะอยู่ภายใต้การชดเชยความเสียหายตามสูตร Loss/Gain Sharing คือกองทุนรับชดเชยความเสียหาย 85% ผู้ร่วมทุนรับ 15%

สำหรับบริษัทศรีนครประกันภัยที่เป็นบริษัทลูก ทางเอสเอสบีซีก็รับไปด้วย ซึ่งหากติดปัญหากฎหมายการร่วมทุนที่ห้ามต่างประเทศถือหุ้นเกิน 25% ก็สามารถขายคืนให้กองทุนฟื้นฟูได้ในราคาพาร์ 500 ล้านบาท (ประชาชาติธุรกิจ 250543)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

2.1 ความเคลื่อนไหวภาคสถาบันการเงิน

2.1.1 แบงก์พาณิชย์ไทยรวมหัว หักหลังแบงก์ลูกครึ่ง ประกาศให้บริการโอนเงินระหว่างธนาคารผ่านเอทีเอ็ม คิดค่าธรรมเนียมครั้งละ 35 บาท

รายงานข่าวจากธนาคารพาณิชย์ แจ้งว่า ธนาคารพาณิชย์ไทย 6 แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ กสิกรไทย ไทยพาณิชย์ กรุงไทย กรุงศรีอยุธยา และธนาคารทหารไทย ประกาศร่วมมือให้บริการโอนเงินระหว่างธนาคารผ่านเครื่องเอทีเอ็มตั้งแต่วันที่ 19 มิ.ย.เป็นต้นไป โดยลูกค้า สามารถใช้บริการได้ทุกวันตั้งแต่เวลา 06.00-21.00 น. ทั้งนี้เครื่องเอทีเอ็มที่จะสามารถให้บริการได้จะต้องเป็นเครื่องของธนาคารเจ้าของบัตร หรือเครื่องของธนาคารเจ้าของบัญชีผู้รับโอน ครั้งละไม่เกิน 2 หมื่นบาท โดยธนาคารจะคิดค่าธรรมเนียมครั้งละ 35 บาทต่อรายการทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ลูกค้าบัตรเอทีเอ็มของธนาคารทั้ง 6 แห่ง ที่มีจำนวนบัตรกว่า 13 ล้านใบ และมีเครื่องเอทีเอ็มรวมกันกว่า 4 พันเครื่อง

แหล่งข่าวจากธนาคารพาณิชย์ที่มีต่างชาติเข้าถือหุ้นใหญ่ กล่าวว่า การร่วมมือให้บริการของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 6 แห่งนั้น ไม่มีธนาคารที่เป็น “ลูกครึ่ง” เข้าร่วมด้วย แม้ว่าทั้งธนาคารเอเชีย และดีบีเอสไทยทนเคยบอกในที่ประชุมสมาคมธนาคารไทยแล้วว่า ระบบของธนาคารมีความพร้อมตั้งแต่ปี 2542 แต่สาเหตุที่ทำให้ยังไม่สามารถให้บริการได้ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ยังไม่สามารถตกลงเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมได้

ด้านนายชัยวัฒน์ อุทัยวรรณ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ธนาคารดีบีเอสไทยทน จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ตนรู้สึกแปลกใจกับการร่วมมือกันของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้ง 6 แห่ง เพราะจริงๆ แล้วทางธนาคารเคยแจ้งในที่ประชุมสมาคมธนาคารไทยว่า ธนาคารมีความพร้อมในการให้บริการมาตั้งแต่ปีที่แล้วซึ่งคงต้องไปหารือกับสมาคมธนาคารไทยอีกครั้งหนึ่งรวมถึงเข้าไปหารือกับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ด้วย เนื่องจากที่ผ่านมา ธปท. เป็นผู้เสนอให้ธนาคารพาณิชย์ไทยพัฒนาระบบดังกล่าวขึ้นมา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

แหล่งข่าวจากธนาคารเอเชีย ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการที่รับผิดชอบโครงการดังกล่าว เปิดเผยว่า ทางคณะกรรมการที่ร่วมพิจารณาการโอนเงินระหว่างธนาคารผ่านเอทีเอ็มแจ้งมาที่ธนาคารว่า ทางธนาคารไม่ผ่านการทดสอบระบบ จึงทำให้ธนาคารไม่สามารถเข้าร่วมการให้บริการดังกล่าวได้ และเมื่อธนาคารขอทดสอบอีกครั้งกลับไม่ได้รับการตอบรับ โดยให้เหตุผลว่าธนาคารทั้ง 6 แห่งมีความพร้อมแล้วจึงไม่ต้องการรอธนาคารเอเชีย เพราะจะทำให้การให้บริการล่าช้าออกไป

“เข้าใจว่าทางธนาคารพาณิชย์ไทยโดยเฉพาะธนาคารกสิกรไทย ไม่ต้องการให้ธนาคารลูกครึ่งเข้ามาเปิดบริการร่วมด้วย เพราะไม่พอใจธนาคารลูกครึ่งตั้งแต่ช่วงที่ธนาคารเปิดโครงการชิงโชคสลิปส์เอทีเอ็ม” แหล่งข่าวกล่าว

2.2 ความเคลื่อนไหวตลาดหุ้นและตลาดเงินในรอบเดือน พ.ค. 2543

2.2.1 ตลาดหุ้นผันผวน ตกลงต่ำสุดในรอบ 19 เดือน

ดัชนีตลาดหุ้นในรอบเดือน พ.ค. 2543 ยังปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องจากเดือนที่แล้ว ปริมาณการซื้อขายเบาบางมากแม้ตลาดได้เปิดเทรดนอกเวลาแล้วก็ตาม สะท้อนให้เห็นถึงความไม่มั่นใจใจอย่างมากของนักลงทุนต่อตลาดหุ้นของไทย สาเหตุหลักเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ การดิ่งลงของดัชนีดาวโจนส์ และแนสแด็กของสหรัฐฯ และการปรับขึ้นดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) ได้จุดชนวนลูกโซ่ให้ตลาดหุ้นทั่วโลกเกิดภาวะปั่นป่วน และดัชนีตลาดลงอย่างฮวบฮาบ โดยดัชนีตลาดหลักทรัพย์ของไทยนั้นลดลงแตะระดับต่ำที่สุดในวันที่ 25 พ.ค. 43 โดยปิดที่ 307.23 จุด ลดลง 12.45 จุด

ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล เลขาธิการสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เปิดเผยว่า ดัชนีหุ้นไทยที่ปรับตัวลดลง ถือเป็นปรับตัวลดลงเช่นเดียวกับตลาดหุ้นในภูมิภาคเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ ลดลง 5.3% ฟิลิปปินส์ ลดลง 4.5% ญี่ปุ่น ลดลง 2.8% ฮองกง ลดลง 2.3% สเตรตส์ไทมส์สิงคโปร์ ลดลง 3.1% อินโดนีเซีย ลดลง 1.89% และมาเลเซีย ลดลง 1.8% ซึ่งการปรับตัวของตลาดหุ้นไทยก็ไม่น่ากังวล เนื่องจากเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับตลาดหุ้นอื่นๆ ในส่วนของการจัดตั้งกองทุนพยุงหุ้นนั้น ดร.ประสารระบุว่า ยังไม่มีความจำเป็น และไม่มีใครที่จะเป็นเจ้ามือในการที่จะมาลงทุน ซึ่งการจัดตั้งกองทุนจะทำได้กรณีที่กลไกตลาดไม่ทำงานเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์หลายคนเชื่อว่า ดัชนีหุ้นไทยมีโอกาสปรับตัวขึ้น เนื่องจากระดับราคาหุ้นได้ปรับตัวลดลงมามาก ประมาณ 50-60% ซึ่งราคาที่ปรับลดลงนี้ต่ำกว่าปัจจัยพื้นฐานที่แท้จริง จึงเชื่อว่าจะมีนักลงทุน นักเก็งกำไร กองทุนในประเทศ หรือแม้กระทั่งนักลงทุนต่างชาติ ที่เป็นนักลงทุนระยะยาวเข้ามาซื้อเก็บหุ้น ในวันที่ 31 พ.ค. นักลงทุนรายย่อยได้กลับเข้ามาซื้อหุ้นในกลุ่มธนาคาร และกลุ่มสื่อสาร ทำให้ดัชนีหุ้นไทยปิดตลาดสูงขึ้น มาอยู่ที่ระดับ 323.29 จุด เพิ่มขึ้นถึง 15.47 จุด

ความหวังที่จะเห็นดัชนีหุ้นขึ้นไปแตะระดับ 500 จุด คงไม่เกิดขึ้นเร็วๆ นี้ เนื่องจากปัจจัยภายนอกยังส่งผลกระทบต่อการลงทุนในประเทศไทยอย่างมาก นักลงทุนจึงควรมีความระมัดระวังอย่างสูงในการลงทุนช่วงนี้ (ข่าวหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ เดือน พ.ค. 43)

2.2.2 ค่าเงินบาทอ่อนตัวที่สุดในรอบครึ่งปี รับเฟดขึ้นดอกเบี้ยเงินกู้

ค่าเงินบาทเริ่มต้นวันแรกของเดือน พ.ค. ด้วยการปรับตัวอ่อนค่าลงไปถึงระดับ 38.39 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ จากระดับ 38.05-38.10 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ ในวันทำการก่อนหน้านั้น โดยยังคงอ่อนค่าลงเรื่อยๆตลอดทั้งเดือน จนกระทั่งอ่อนค่าลงมาแตะระดับ 39.25-39.45 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่องนั้น เป็นปัจจัยภายนอกเสียส่วนใหญ่ ได้แก่ การอ่อนตัวลงของค่าเงินภูมิภาค อาทิเช่น ค่าเงินเยนที่อ่อนตัวลงจาก 106.50 มาอยู่ที่ 107.07 เยน/ดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนั้น ผลกระทบจากการขึ้นดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นของธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) ในวันที่ 16 พ.ค. 43 ทำให้นักลงทุนต่างหันไปถือเงินดอลลาร์สหรัฐ ค่าเงินบาทจึงอ่อนตัวลงอย่างเห็นได้ชัด ปัจจัยภายนอกที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษก็คือ การดิ่งลงของดัชนีดาวโจนส์ และแนสแด็กของสหรัฐฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดหุ้นของไทย และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความผันผวนของค่าเงินบาท

ส่วนปัจจัยภายในที่สำคัญนั้น ได้แก่ การคงนโยบายอัตราดอกเบี้ยต่ำของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้ความเห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวอาจทำให้มีเงินทุนไหลออกนอกประเทศได้ เพราะอัตราดอกเบี้ยของไทยเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยสกุลเงินยูโร และดอลลาร์สหรัฐ นั้นถือว่าต่ำกว่า จึงเป็นปัจจัยที่กดดันให้เงินบาทอ่อนค่าลงได้เช่นกัน

มีการคาดการณ์กันว่า แนวโน้มค่าเงินบาทในระยะ 1 เดือนข้างหน้าจะอยู่ที่ 39 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ และในระยะ 3 เดือนข้างหน้าจะเคลื่อนไหวอยู่ในระดับ 40 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งหากเป็นจริงดังที่กล่าว อาจก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อในประเทศไทย แต่ถ้า ธปท.หยุดดำเนินนโยบายดอกเบี้ยต่ำ ก็จะทำให้เกิดปัญหาภาคธนาคาร และปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จะเลวร้ายลง ดังนั้น ทางทางจึงไม่มีทางเลือก นอกจากจะยอมให้ค่าเงินบาทอ่อนตัวลง เพื่อรักษานโยบายอัตราดอกเบี้ยต่ำให้นานที่สุด (ข่าวหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์ เดือน พ.ค. 43)

2.3 กระแสซื้อและผนวกกิจการในประเทศ

2.3.1 ยูคอม-แทค จับมือ "เทลเนออร์" จากนอร์เวย์ รับมือเปิดเสรีโทรคมนาคม

ในวันที่ 15 พ.ค. 2543 บริษัทยูนิโคค คอมมูนิเคชัน อินดัสตรี จำกัด(มหาชน) หรือ ยูคอม และบริษัทโทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชัน (แทค) ได้ขายหุ้นให้กับ บริษัทเทลเนออร์ เอเชีย พีทีอี ลิมิเต็ด ซึ่งเป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจจากประเทศนอร์เวย์ โดยจะนำเงินที่ได้ไปปลดภาระหนี้สิน และใช้ในการขยายเครือข่าย โครงสร้างการถือหุ้นในบริษัทยูคอมได้เปลี่ยนไปเป็นดังนี้ เทลเนออร์ 24.8% ซอมเมอร์ส ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ถือหุ้นใหญ่ในยูคอมจากประเทศอังกฤษ 22.6% ตระกูลเบญจรงค์กุล ยังคงถือสัดส่วนเดิมคือ 22.4% สำหรับสัดส่วนหุ้นในแทคนั้น ทางยูคอมจะถือ 40% เทลเนออร์ถือ 30% องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย(ทพศ.) ถือ 10% ส่วนที่เหลือเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อยในตลาดหลักทรัพย์

จากการเปิดทางสร้างพันธมิตรดังกล่าว ทางบริษัทมั่นใจว่าเทลเนออร์จะมาช่วยเพิ่มศักยภาพเพื่อรองรับการเปิดเสรีโทรคมนาคมในอนาคต เนื่องจากเทลเนออร์มีความแข็งแกร่งอย่างมากในธุรกิจอินเทอร์เน็ต ซึ่งตรงกับทิศทางของยูคอมที่ต้องการพัฒนาตัวเองไปสู่การให้บริการทางอินเทอร์เน็ตอย่างแท้จริง (มติชน 160543)

2.3.2 ศักยภาพตลาดธุรกิจค้าปลีก

การเคลื่อนไหวของกลุ่มทุนยักษ์ใหญ่ในธุรกิจค้าปลีก ไม่ว่าจะเป็น เซ็นทรัล โรบินสัน เดอะมอลล์ แมคโคร หรือโลตัส ล้วนพยายามแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดกัน เพราะยังมีช่องว่างและลูกค้าเป้าหมายอีกจำนวนมาก การเปิดตัวของเทสโก โลตัส สาขาพระรามสี่ ที่ยึดเอาแนวความคิดการเป็นดิสเคาน์เทรดมารวมกับชอปปิงมอลล์ นับได้ว่าประสบความสำเร็จและได้รับความสนใจจากบรรดาธุรกิจค้าปลีกและร้านฟาสต์ฟูดเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นสาขาแรกที่แหวกแนวออกไปอย่างเต็มรูปแบบ ทางโลตัสจึงพยายามขยายแนวความคิดการลงทุนแบบนี้สู่สาขาอื่นๆอีก การขยายตัวอย่างรวดเร็วของธุรกิจค้าปลีกระดับยักษ์อย่างเช่น เทสโก โลตัส นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกเล็กๆที่มีอยู่ทั่วไปเป็นอย่างมาก

ไม่ใช่แต่ในกรุงเทพฯ เท่านั้นที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว ตามหัวเมืองใหญ่ในภูมิภาคต่างๆ ก็เป็นที่หมายปองจากกลุ่มค้าปลีกยักษ์ใหญ่หลายค่าย ทำให้ห้างสรรพสินค้าที่ลงทุนโดยคนท้องถิ่นต้องมีการปรับตัวขนานใหญ่ เพื่อที่จะสามารถอยู่รอดท่ามกลางกระแสการถาโถมของกลุ่มค้าปลีกในพื้นที่นั้นๆ (ผู้จัดการ 010543, 050543)

3. ความเคลื่อนไหวภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

3.1 ความเคลื่อนไหวภาคการเกษตร

3.1.1 รัฐแก้ปัญหาหมอบอ้อยโดยโยนให้ ธกส. ปล่อยกู้ 5,320 ล้านบาท และอนุมัติขึ้นราคาน้ำตาลทรายอีก 1 บาท เพื่อให้กองทุนอ้อยฯ มีเงินไปใช้หนี้

กรณีการแก้ปัญหาอ้อยและน้ำตาลในช่วงเดือน พ.ค. 2543 ทำให้มีอบชาวไร่อ้อยนับหมื่นคนเดินทางเข้า กทม. เพื่อมาชุมนุมประท้วง การตัดสินใจแก้ปัญหาของคณะรัฐมนตรีในวันที่ 16 พ.ค. จนเกิดการจลาจลติดขัด อย่างไม่รู้ที่ประชุม ครม. วันดังกล่าวก็ได้มีมติมอบหมายให้ กระทรวงการคลังไปหารือกับธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ขอให้อนุมัติเงินกู้ 5,320 ล้านบาท แก่กองทุนอ้อย และน้ำตาลทราย (กอน.) เพื่อนำไปจ่ายค่าอ้อยขั้นต้นที่ยังขาดอยู่ต้นละ 100 บาทแก่ชาวไร่อ้อย ตามมติคณะรัฐมนตรีเดิม ซึ่งเป็นที่พอใจของมีอบชาวไร่อ้อย และได้สลายการชุมนุมทยอยเดินทางกลับภูมิลำเนา ซึ่งบ้างก็ต้องคอยนานข้ามวันข้ามคืนเนื่องจากรถที่จะรับกลับไม่เพียงพอ

ต่อมาในวันที่ 18 พ.ค. ที่ประชุมบอร์ดของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหรือ ธกส. ก็มีมติอนุมัติให้เงินกู้แก่ กอน. จำนวน 5,320 ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ 9 และต้องไม่ผิดนัดชำระเงินคืน หากผิดนัดก็จะเป็นเงินกู้ที่บดบัง และหลังจากนั้นที่ประชุม ครม. วันที่ 30 พ.ค. 2543 ก็อนุมัติให้ขึ้นราคาน้ำตาลทรายประมาณ 1 บาทต่อ กก. โดยมีมติระบุให้ถอดภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ออกจากราคาขายปลีกน้ำตาลทรายในปัจจุบันเพื่อแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งจะส่งผลให้ราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายในประเทศทั้งน้ำตาลทรายขาว และน้ำตาลทรายบริสุทธิ์ เพิ่มขึ้นอีกก็โลกรัมละ 90 สตางค์หรือในความเป็นจริงก็โลกรัมละ 1 บาท การขึ้นราคาดังกล่าวจะทำให้มีเงินเข้าสู่กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายปีละประมาณ 1,245 ล้านบาท ซึ่งวงเงินดังกล่าว.คลังเชื่อว่า เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันให้ธกส. อนุมัติสินเชื่อแก่กองทุนอ้อยฯ 5,320 ล้านบาทเพื่อนำไปจ่ายค่าอ้อยขั้นต้นปี 2542/2543 ตามเสียงเรียกร้องของชาวไร่อ้อยอีกต้นละ 100 บาท

รายงานข่าวจากก.พาณิชย์ แจ้งว่า ในวันที่ 1 มิ.ย.จะมีการประชุมคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้า (กกร.) เป็นกรณีพิเศษ โดยจะนำเรื่องการถอดภาษีมูลค่าเพิ่มของสินค้าน้ำตาลเข้ามาหารือ นอกจากนี้นายไพฑูรย์สังการให้กรมการค้าภายในติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำตาลที่มีต่อสินค้าอื่นๆ โดยพบว่านมข้นหวานราคาจำหน่ายปัจจุบันกระป๋องละ 17 บาทจะเพิ่มขึ้น 0.18 บาทหรือ 1.4% นมสดยูเอชที ราคากล่องละ 8.75 บาทเพิ่มขึ้น 0.013 บาทหรือ 0.15% นมสดพาสเจอร์ไรซ์ ขนาด 830 ซีซี จากราคา 31.25 บาทเพิ่มขึ้น 0.041 บาทหรือ 0.13% ผลไม้กระป๋องต่างๆ ราคา 46 บาทต่อกระป๋องเพิ่ม 0.133 บาทหรือ 0.29% น้ำอัดลมขนาด 280 ซีซีราคา 7 บาทเพิ่ม 0.03 บาทหรือ 0.43% และน้ำอัดลมขนาด 1 ลิตรราคา 17 บาทเพิ่ม 0.11 บาทหรือ 0.65%

นายธีระชัย แสนแก้ว เลขาธิการชมรมสถาบันชาวไร่อ้อยภาคอีสาน 11 สถาบัน กล่าวว่า มติ ครม.ครั้งนี้ชาวไร่พอใจระดับหนึ่ง เนื่องจากสามารถแก้ไขปัญหาได้ระดับหนึ่ง แต่หากจะแก้ไขได้ทั้งระบบควรจะดำเนินการตามข้อเรียกร้อง 7 ข้อที่ชาวไร่เคยเสนอไปก่อนหน้านี้ คือ 1.เปิดเสรี 2.การรับจ้างของน้ำตาลโควตา ข. 3.การถอดภาษีมูลค่าเพิ่ม 4.การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม 5.กู้เงินจากรัฐ 6.การปรับราคา และ 7.เพิ่มผลผลิต โดยเฉพาะแนวทางสุดท้ายก.เกษตรฯต้องเร่งทำ

แหล่งข่าวจากวงการอ้อยและน้ำตาลทราย กล่าวว่า เงินที่จะเข้าระบบจากมติ ครม.ครั้งนี้ จริงๆ แล้วจะมีเพียง 733 ล้านบาท/ปี เท่านั้น เนื่องจากขณะนี้น้ำตาลโควตา ก. ที่บริโภคในประเทศเหลือเพียง 10.27 ล้านกระสอบเท่านั้น แต่เงินจำนวน 1,245 ล้านบาท ที่ ครม. ระบุนั้นเป็นการคำนวณจากน้ำตาล 17 ล้านกระสอบ จึงเห็นว่าน่าจะมีปัญหาตามมาอีก เนื่องจากปีนี้กองทุนจะต้องให้หนี้รวม 2,689 ล้านบาท แยกเป็นหนี้ที่จะจ่ายปี 42/43 จำนวน 1,672 ล้านบาท ขณะที่ต้องใช้คืนดอกเบี้ยปี 41/42 อีก 1,017 ล้านบาท (มติชน 310543)

4. ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจในต่างประเทศ

4.1 มีอบด้านการประชุมเอทีบี

การประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารพัฒนาเอเชีย (เอทีบี) ครั้งที่ 33 ที่จ.เชียงใหม่ ในวันที่ 6-8 พ.ค. 2543 นับว่าพิเศษกว่าครั้งใดๆ ที่ผ่านมา หลังวิกฤติเศรษฐกิจ เอทีบีได้เริ่มปรับทิศทางนโยบายรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งปรากฏชัดเจนเมื่อมองผ่านแผนยุทธศาสตร์การให้ความช่วยเหลือประเทศไทย การประชุมดำเนินไปท่ามกลางการชุมนุมคัดค้านของเครือข่ายองค์กรประชาชน 38 องค์กร มีจำนวนผู้ชุมนุมประมาณกว่า 2,000 คน

การสัมมนาหลายวาระก่อนหน้าทำให้เห็นว่า ในภาพรวม เอทีบี ยังคงเน้นเรื่องการแก้ปัญหาความยากจน บนพื้นฐานความเชื่อว่าการพัฒนาเศรษฐกิจจะนำมาซึ่งการแก้ปัญหาความยากจน ในระยะหลังทิศทางนโยบายของเอทีบี มุ่งเน้นส่งเสริมการมีรัฐบาลที่โปร่งใส ลดการคอร์รัปชัน ดังนั้น หัวข้อการสัมมนาในการประชุมในครั้งนี้ จึงมีเรื่องการต่อต้านการคอร์รัปชัน พร้อมกับการส่งเสริมธรรมรัฐรวมอยู่ด้วย เป็นที่น่าสังเกตว่า ตามประวัติของเอทีบีแล้ว ยังไม่เคยมีกระแสคัดค้านจากประชาชนในแง่ของยุทธศาสตร์พัฒนามาก่อนเลย การประชุมที่จ.เชียงใหม่ จึงเป็นบทเริ่มต้นของการต่อต้านแนวคิดการพัฒนาตามกติกาใหม่โดยภาคประชาชนระดับรากหญ้า

การเคลื่อนไหวของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) เพื่อคัดค้านโครงการเงินกู้ปรับโครงสร้างภาคเกษตรจำนวน 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากเอดีบี แม้จะไม่อาจเปลี่ยนแปลงเจตนาของรัฐบาลได้ แต่ก็ทำให้ประชาชนทั่วไปตื่นตัวให้ความสนใจภาวะผูกพันที่รัฐบาลจะสร้างไว้กับตนมากขึ้น (ผู้จัดการ 040543, กรุงเทพธุรกิจ 090543)

4.2 เฟตเดินนโยบายคุมเข้มเศรษฐกิจ: ปรับขึ้นดอกเบี้ยอีก 0.5%

ธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) ได้ประกาศขึ้นอัตราดอกเบี้ยเป็นครั้งที่ 6 ในรอบ 10 เดือน เมื่อวันที่ 16 พ.ค. 43 ที่ผ่านมา โดยปรับอัตราดอกเบี้ยขึ้นอีก 0.5% ทำให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นมาอยู่ที่ระดับ 6.5% ดอกเบี้ยดีเซลแทนที่เรพอยู่ที่ 6.0% และครั้งนี้เป็นการปรับดอกเบี้ยขึ้นในสัดส่วน 0.5% เป็นครั้งแรก เป็นการบ่งชี้ให้เห็นชัดเจนว่า เฟดยังไม่เสร็จสิ้นกระบวนการคุมเข้มนโยบายทางการเงินของตน อย่างไรก็ตาม การขึ้นอัตราดอกเบี้ยในครั้งนี้ ก็ยังไม่สามารถถ่วงความรุนแรงของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ซึ่งขยายตัวติดต่อกันนานที่สุดเป็นประวัติการณ์ นักวิเคราะห์จำนวนมากเชื่อว่า เฟดจะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยอีกอย่างน้อย 2 ครั้งในปีนี้อยู่ที่ระดับ 7% เนื่องจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวติดต่อกันเป็นปีที่ 10 ยังไม่มีสัญญาณว่าจะชะลอตัวแต่อย่างใด นอกจากการขยายตัวอย่างแข็งแกร่งของเศรษฐกิจ ซึ่งเติบโตที่ระดับ 5.4% แล้ว อัตราตัวเลขว่างงานในประเทศก็แตะระดับต่ำสุดในรอบ 30 ปี ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ว่า ภาวะเงินเฟ้อกำลังเริ่มเพาะตัว (กรุงเทพธุรกิจ 180543)

4.3 ดัชนีหุ้นดาวโจนส์ และแนสแด็กร่วง กระทบตลาดหุ้นทั่วโลก

สถานการณ์ของดัชนีตลาดหุ้นดาวโจนส์ และแนสแด็ก ของสหรัฐฯ ในรอบเดือน พ.ค. 43 นี้ เต็มไปด้วยความผันผวนอย่างมาก ท่ามกลางความกังวลว่า ธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) จะขึ้นอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าทุกครั้ง ในการประชุมวันที่ 16 พ.ค. 43

ผลจากการดึงลงของดัชนีดาวโจนส์ และแนสแด็ก ในช่วงสัปดาห์แรกของเดือน ทำให้ตลาดหุ้นทั่วโลกปรับตัวลดลงกันเป็นทิวแถว ในวันที่ 10 พ.ค. 43 ดัชนีดาวโจนส์ลดลง 168.97 จุด หรือ 1.6% มาอยู่ที่ 10,367.78 จุด และดัชนีหุ้นแนสแด็กได้ตกไปมากถึง 200.28 จุด ปิดที่ 3,384.73 จุด เป็นผลให้ดัชนีหุ้นนิเกียของญี่ปุ่นร่วงตาม ในระดับที่มากถึง 4.63% หรือ 819.01 จุด ปิดที่ 16,882.46 จุด ต่ำสุดนับตั้งแต่ 27 ก.ย. ปีที่แล้ว ส่วนตลาดหุ้นฟิลิปปินส์ ก็ร่วงลงไปแตะระดับต่ำสุดในรอบเกือบ 19 เดือน ลดลง 17.75 จุด มาอยู่ที่ 1,505.21 จุด ตลาดหุ้นสิงคโปร์ ก็ดึงลงตามกระแส ลดไป 53.50 จุด ปิดตลาดที่ระดับ 2,003.72 จุด สำหรับดัชนีตลาดหุ้นได้วันหลุดตามตลาดหุ้นภูมิภาคเช่นกัน ลดลง 209.96 จุด มาอยู่ที่ระดับ 8,349.91 จุด ทั้งนี้ หุ้นกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์เป็นแกนนำขาลง

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดัชนีหุ้นแนสแด็กตกลงไปมากนั้น เนื่องมาจากนักลงทุนต่างพากันขายทิ้งหุ้นเทคโนโลยี จึงส่งผลให้มีการเทขายหุ้นกลุ่มเทคโนโลยีและอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเนื่องในตลาดหุ้นเอเชียด้วย (ข่าวหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์เดือน พ.ค. 43)

4.4 กระแสซื้อและผนวกกิจการในต่างประเทศ

4.4.1 ตลาดหุ้นลอนดอนผนวกแฟรงก์เฟิร์ต

ตลาดหลักทรัพย์ลอนดอน และตลาดหลักทรัพย์แฟรงก์เฟิร์ต ประกาศอย่างเป็นทางการในวันที่ 3 พ.ค. 43 ว่า ทั้งสองตกลงผนวกกิจการเข้าด้วยกัน เพื่อขยายความยิ่งใหญ่พร้อมผงาดขึ้นเป็นตลาดหุ้นอันดับ 1 ในภูมิภาคยุโรป และเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากตลาดหุ้นนิวยอร์ก โดยในยุโรป จะสามารถครองส่วนแบ่งตลาดได้ประมาณ 53% ตลาดใหม่จากการรวมตัวในครั้งนี้ ใช้ชื่อว่า "ไอเอ็กซ์" (IX) โดยแต่ละฝ่ายถือหุ้นในสัดส่วน 50% เท่ากัน โดยจะใช้กรุงลอนดอนเป็นสำนักงานใหญ่ มีกำหนดดำเนินการประมาณกลางปี 2544

การผนวกครั้งนี้ เกิดขึ้นท่ามกลางกระแสการรวมตัวของตลาดหุ้นในภูมิภาคเพื่อชิงความได้เปรียบในธุรกิจ เมื่อเดือน มี.ค. ที่ผ่านมา ตลาดหุ้นปารีส บรัสเซลส์ และอัมสเตอร์ดัม ก็ได้ผนึกกำลังตั้งตลาดหุ้นเชื่อมระหว่างกลุ่ม ชื่อ "ยูโรเน็กซ์" ส่วนตลาด "ไอเอ็กซ์" นั้น จะช่วยให้นักลงทุนมีความคล่องตัวในการค้าหุ้นภายในภูมิภาคมากขึ้น โดยคาดว่าจะมีเงินทุนกว่า 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หมุนเวียนในตลาด สูงเป็น 2 เท่าของตลาดยูโรเน็กซ์ นักวิเคราะห์หลายคนจึงเชื่อว่า ตลาดใหม่แห่งนี้จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของนักลงทุนในภูมิภาคยุโรป (กรุงเทพธุรกิจ 040543)

5. ประมวลทศนะทางเศรษฐกิจภาคประชาชน นักวิชาการ นักธุรกิจและองค์กรพัฒนาเอกชน

5.1 ทศนะต่อการรวมบัญชีของ ธปท.และเงินทุนช่วยชาติหลงตามหาบัว

นายชวลิต ธนะชานันท์ ประธานกรรมการ ธนาคารเอบีเอ็น แอมโร เอเชีย อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย กล่าวถึงการจัดทำประชาพิจารณ์ เรื่องการรวมบัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ 24 พ.ค. 2543 ว่า โดยส่วนตัวแล้วเห็นด้วย เนื่องจากการรวมบัญชีจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ ธปท. ลดภาระการขาดทุนสะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีส่วนสร้างภาพพจน์ของ ธปท.ให้ดีขึ้นได้ หากไม่มีการรวมบัญชี เชื่อว่าในอีก 2 ปีข้างหน้าจะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการชำระหนี้คืนต่างประเทศอย่างแน่นอน (ไอเอ็นเอ็น 250543)

รศ.ดร.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ คณะเศรษฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ กล่าวว่า การรวมบัญชี ธปท. ในครั้งนี้ อาจจะไปสู่ปัญหาในอนาคต เนื่องจากแนวทางในการรวมบัญชีไม่มีความโปร่งใส ข้อตกลงระหว่าง ก.คลังกับ ธปท. เป็นไปแบบที่ผู้ว่าการธปท. ไม่ค่อยเต็มใจนัก ซึ่งอาจจะเป็นเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งได้อีกในประเด็นหลัก ๆ คือ เรื่องการนำส่งกำไรเข้ารัฐกับการนำส่งกำไรสุทธิสมทบเข้ากองทุนฟื้นฟู ซึ่งดูเหมือนว่าถ้ายังไม่มีการกำหนดกติกาที่ชัดเจน ก.คลังกับธปท. ยังคงจะยื้อแย่งสมบัติกันสุดท้ายกันอยู่ และกล่าวถึงปัญหาความเป็นอิสระของ ธปท.ว่า การแต่งตั้งหรือปลดผู้ว่าการ ธปท.นั้น ควรได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี ภายใต้การพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรเหมือนอย่างกรณีของนักการเมือง (ไอเอ็นเอ็น 250543)

ศ.ดร.อัมมาร สยามวาลา นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวว่า ก.คลังและ ธปท. จัดฉากได้ดีมากในการจัดทำประชาพิจารณ์ เรื่องการรวมบัญชีของ ธปท. โดยมองว่าเป็นความชาญฉลาดของรัฐบาล ในการเบี่ยงเบนประเด็นที่สำคัญให้หันมาสนใจเรื่องการรวมบัญชีแทน "ผมต้องขอแสดงความชื่นชมในการจัดฉากของกระทรวงการคลังและของธนาคารแห่งประเทศไทย และไม่ได้จัดฉากเฉพาะงานนี้เท่านั้นจัดฉากมานานแล้วด้วย ทำเอาเรื่องการรวมบัญชีให้เป็นเรื่องใหญ่ที่จะต้องจัดสัมมนาใหญ่โต...สำหรับประเด็นสำคัญกว่ากรณีการรวมบัญชีของ ธปท. คือ บทบาทหน้าที่ตลอดจนการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ว่าการ ธปท. ซึ่งควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้การแต่งตั้งเป็นไปอย่างรอบคอบเป็นพิเศษ มีการคานอำนาจจากหลายฝ่าย ในร่าง พ.ร.บ.ธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับใหม่ กลับไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เท่าที่ควร ซึ่งน่าเป็นห่วงว่าในภาวะที่ประเทศไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวอยู่ในปัจจุบันนั้น การจะแยกหรือรวมบัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย มีความจำเป็นน้อยมากในสภาวะเช่นนี้ การนำเงินที่ไปกองอยู่ในทุนสำรองมาใช้ไม่ใช่เรื่องเสียหาย เพียงแต่จะต้องระมัดระวังให้เพียงพอต่อการรักษาเสถียรภาพของค่าเงินบาท โดยสินทรัพย์หมุนเวียนระดับ 2 เท่า นั้นก็น่าจะทำให้ตลาดเงินมีความสบายใจ" อย่างไรก็ตามเงินที่เหลือจากรวมบัญชีมาชดเชยผลขาดทุนกองทุนฟื้นฟู จะเหลือเพียง 7-8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐนั้น นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับขนาดของหนี้สินของกองทุนฟื้นฟู ดังนั้น รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงแนวทางอื่น ๆ ในการแก้ปัญหาหนี้สินของกองทุนฟื้นฟู ด้วย และเสนอให้รัฐบาลยุบกองทุนฟื้นฟู เสีย แล้วโอนหนี้ทั้งหมดไปให้เป็นหนี้ของรัฐบาล โดยที่รัฐบาลต้องหาวิธีการอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการออกพันธบัตร หรือ การขึ้นภาษี มาใช้เพื่อหารายได้มาเพิ่ม หากจำเป็นจริง ๆ และเห็นด้วยกับการรวมบัญชีแต่อยากเห็น ธปท. แสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอย่างโปร่งใส (ไอเอ็นเอ็น 250543)

5.2 ทศนะต่อเงินกู้เอติบีในการปรับโครงสร้างสังคมไทย

ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แสดงทัศนะต่อความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ที่กำลังเผชิญหน้ากัน ในการจัดประชุมผู้ว่าการ ธ.พัฒนาเอเชียระหว่างวันที่ 4-9 พ.ค. 2543 เช่น การเก็บค่าน้ำจากภาคเกษตรกรรม โรงบำบัดน้ำเสียที่คลองด่าน การลดบริการสาธารณสุขและการศึกษา ฯลฯ ล้วนแต่เป็นปรากฏการณ์ของความขัดแย้งเท่านั้น เพราะฐานของความขัดแย้งทั้งหมดคือนโยบายการพัฒนา ซึ่งรัฐมองไปคนละทางกับประชาชน เอติบีไม่ใช่คู่ความขัดแย้งที่แท้จริงของภาคประชาชน เพราะถ้าเรามีรัฐบาลที่ยืนอยู่ข้างประชาชนจริงแล้ว เงินกู้เอติบีทั้งหมดก็อาจต่อรองกันได้ และถึงที่สุดก็อาจจะไม่จำเป็นต้องกู้เงินเอติบีเลยก็ได้ (มติชน 120543)

นายคาซุโอะ ซุมิ นักวิชาการ มหาวิทยาลัยนิคาคะประเทศญี่ปุ่น กล่าวว่า เอติบีเกิดจากแรงผลักดันของประเทศญี่ปุ่นภายใต้แนวคิดของมหาเอเชียบูรพา ที่ต้องการผนวกเอเชียทั้งหมดมาอยู่ใต้อำนาจครอบครองทางด้านเศรษฐกิจของตนเอง จะเห็นได้ว่าเอติบีเลือกให้เงินสนับสนุนเฉพาะโครงการที่เห็นว่าตัวเองจะได้กำไรและปันผลกำไรให้แก่ประเทศผู้ถือหุ้นใหญ่และผู้ซื้อพันธบัตร และผลจากที่เอติบีสนับสนุนแนวทางการพัฒนาประเทศเอเชีย ปรากฏว่าทั้งโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจมาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย รวมทั้งโครงการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มน้ำโขง ผู้ที่ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง คือกลุ่มนักลงทุนในประเทศญี่ปุ่น สหรัฐฯ และกลุ่มยุโรป ที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในทุกรูปแบบ เอติบีสร้างภาพและโฆษณาตลอดเวลว่า มีหน้าที่คอยดูแลและช่วยเหลือคนจน คอยพิทักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปในทางที่ดี แต่ปรากฏว่าในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมากลุ่มประเทศลูกหนี้ทั้งหลายไม่มีประเทศไหนดีขึ้นเลย คนที่รวยเพราะแสวงหาผลประโยชน์กลับรวยขึ้น คนจนยิ่งจนลง ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติยังถูกย่ำยีให้เสียหายยิ่งขึ้นทุกวัน (มติชน 040543) นอกจากนี้ยังวิพากษ์วิจารณ์บทบาทของเอติบีว่า ไม่ต่างอะไรจากองค์กรมาเฟียที่ไม่เคยทบทวนหรือปรับปรุงพฤติกรรมของผู้บริหารองค์กรโดยเฉพาะ นายทาดาโอะ ชิโนะ ประธานเอติบีคนปัจจุบัน ที่ละเลยเวทีภาคประชาชน แต่กลับให้ความสำคัญกับบรรดาพ่อค้า นักการธนาคารมากกว่า (ไทยโพสต์ 070543)

นางชนิดา แบลมฟอร์ด เจ้าหน้าที่อาวุโสโครงการศึกษาและปฏิบัติการพัฒนา (ไฟกัส) กล่าวว่า จากการติดตามผลงานขององค์กรพหุภาคีในต่างประเทศ พบว่า องค์กรการเงินระหว่างประเทศทั้ง เอติบี ไอเอ็มเอฟ และธนาคารโลก ล้วนแต่มีแนวทางเดียวกันหมด ทุกประเทศที่เป็นลูกหนี้ขององค์กรเหล่านี้ไม่มีประเทศใดร่ำรวยขึ้นมาเลย ดังนั้น เอติบี และองค์กรเหล่านี้ควรจะหันมาทบทวนบทบาทวิธีการทำงาน และนโยบายที่ประสบความสำเร็จล้มเหลว (มติชน 040543)

นายวรพล พรหมกนิบุตร คณะสังคมวิทยา ม.ธรรมศาสตร์ กล่าวว่าผลกระทบจากเอดีบีที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยนั้น เป็นเรื่องของความพยายามขององค์กรนี้ที่จะปรับโครงสร้างสวัสดิการด้านสังคมที่รัฐบาลเคยมีให้กับประชาชนผู้ยากจน เป็นการเอาเงินสวัสดิการเหล่านี้ไปสนับสนุนเอกชน เพื่อให้เกิดกำไร เช่น นำโรงพยาบาล โรงเรียน และมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ รวมทั้งการเก็บค่าน้ำจากเกษตรกรที่ใช้น้ำจากระบบชลประทาน (มติชน 040543)

นายธงชัย สันติวงษ์ เสนอบทความ "เอดีบีกับงบประมาณผูกพันสภาพ 'บาปซ้ำสอง' " ใน นสพ. กรุงเทพธุรกิจ ว่าเอดีบีมีภาพลักษณ์ 2 หน้า คือเป็นนักบุญและคนบาป เป็นนักบุญคือการปล่อยกู้ให้กับประเทศกำลังมีปัญหาเศรษฐกิจเช่นไทย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นความต้องการของรัฐบาล แต่ขณะเดียวกันการให้กู้ยืมก่อนปัญหาการพัฒนาที่ส่งผลในมมกลับคือ การรื้อไหลทุจริตและการทำให้โครงสร้างสังคมเดิมของไทยเสียหาย เช่น การแปรรูปการอุดมศึกษาออกนอกระบบ ทำให้การศึกษาเป็นบริการในกลไกการตลาด ที่คนยากจนจะขาดโอกาส และทำให้มหาวิทยาลัยเป็นธุรกิจการค้า หากำไรจากสังคม โดยไม่อาจทำภารกิจต่อประเทศชาติตามหน้าที่ หรือแม้แต่ไม่สามารถรักษาคุณภาพวิชาการและศักดิ์ศรีนักวิชาการเอาไว้ได้ หรือการแปรรูปบริการโรงพยาบาลของรัฐให้เป็นรูปองค์ธุรกิจ ซึ่งเท่ากับทำให้คนยากจนต้องหลุดจากวงโคจรของการบริหารของรัฐโดยปริยาย (กรุงเทพธุรกิจ 080543)

นางสาวโทนิโยะ ซาโตะ ผู้อำนวยการโครงการศูนย์เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ประเทศญี่ปุ่น กล่าวว่า องค์กรพัฒนาเอกชนญี่ปุ่นได้ออกมาเคลื่อนไหววิพากษ์การทำงานของเอดีบีมาหลายปีแล้ว ไม่อยากสนับสนุนให้เอดีบีนำเงินของประชาชนญี่ปุ่นไปสร้างความเสียหายต่อสังคมโลก ทุกวันนี้เอดีบีมุ่งไปที่การผูกความอยู่รอดของภาคธุรกิจแขนงต่างๆ มากกว่าการช่วยเหลือคนยากจนในภูมิภาคเอเชียตามประกาศนโยบาย จะเห็นได้ว่ามีหลายโครงการที่เอดีบีให้การสนับสนุนเงินกู้ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมากในแง่ความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น โครงการสร้างโรงไฟฟ้าที่ประเทศฟิลิปปินส์ในบริเวณซึ่งเคยเป็นเขตอนุรักษ์และที่อยู่ของชุมชน ทำให้ประชาชนต้องถูกอพยพซึ่งไม่ต่างไปจากการทำลายชุมชนเพื่อให้ได้มาซึ่งอุตสาหกรรม (กรุงเทพธุรกิจ 070543)

นางสาวศยามล ไกรยูรวงศ์ คณะกรรมการติดตามผลกระทบโครงการความช่วยเหลือเอดีบี กล่าวว่า เอดีบีมีเงื่อนไขให้โครงการของรัฐเป็นธุรกิจ เห็นได้ชัดว่า การเก็บค่าน้ำเพื่อลดภาระของรัฐบาล ในขณะเดียวกันก็ยกเลิกการอุดหนุนเกษตรกร และให้รัฐลดภาระด้านการพัฒนาการศึกษา รวมถึงสวัสดิการสังคมต่างๆ ทั้งแปรรูปโรงพยาบาลให้เป็นของเอกชน จะได้มีเงินเหลือไปคืนเอดีบีในตอนที่ขาย และเสนอแนวทางการแก้ไขให้ยกเลิกเงินกู้ต่างชาติทั้งเงินกู้จากจากธนาคารโลก เอดีบี และไอเอ็มเอฟ เพราะส่วนก่อให้เกิดปัญหาความยากจนของประชาชน แม้ว่ารัฐบาลจะเป็นตัวแทนของประเทศ นำเงินมาพัฒนาประเทศ แต่เงื่อนไขที่บีบบังคับอยู่ก็ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรง ในตอนที่จ่ายเงินทั้งหมดและดอกเบี้ยที่ส่งคืนให้กับทุนข้ามชาติคือเงินภาษีของประชาชนทั้งสิ้น (กรุงเทพธุรกิจ 070543)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิต

1.1.1 ผลสำรวจการว่างงาน ก.พ. ลดเหลือ 1.54 ล้านคน

นายสมชาย สหัสชัยรุ่งเรือง รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยถึงตัวเลขการว่างงานเดือน ก.พ. 2543 ว่า ลดลงมาจากอยู่ที่ 1.54 ล้านคน หรือ 4.7% เมื่อเทียบกับเดือน ก.พ. 2542 ซึ่งอยู่ที่ 5.2% อันสะท้อนให้เห็นว่าภาวะการว่างงานคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัว ทั้งนี้ การสำรวจภาวะการทำงานในเดือน ก.พ. พบว่า จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มขึ้นจาก 30.02 ล้านคน ในปี 2542 เป็น 30.59 ล้านคนในปีนี้ โดยเป็นแรงงานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้น 1.05 ล้านคน คือ เพิ่มขึ้นจาก 17.47 เป็น 18.52 ล้านคน ภาคอุตสาหกรรมหดถดถอยจำนวนผู้มีงานทำเพิ่มสูงถึง 5.1 แสนคน รองลงมาก็คือ หมวดพาณิชย์กรรม เพิ่มขึ้น 2.6 แสนคน หมวดก่อสร้าง มีงานทำเพิ่มขึ้นสูงถึง 1.8 แสนคน และหมวดบริการเพิ่มขึ้น 1.7 แสนคน ส่วนหมวดการขนส่งและการขนส่ง มีผู้มีงานทำลดลงประมาณ 6 หมื่นคน และ 1 หมื่นคนตามลำดับ สำหรับภาคเกษตรกรรมพบว่า จำนวนผู้มีงานทำลดลงจาก 12.55 ล้านคน เหลือ 12.07 ล้านคน หรือลดลงประมาณ 4.8 แสนคน ส่วนนอกภาคเกษตรกรรมนั้น จำนวนผู้มีงานทำเพิ่มสูงขึ้น 2.01 ล้านคน คือ จาก 16.51 ล้านคน เป็น 18.52 ล้านคน หมวดการบริการเพิ่มขึ้น 3.4 แสนคน และหมวดพาณิชย์กรรม เพิ่มขึ้น 2.9 แสนคน

"ภาวะเศรษฐกิจได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานอย่างเห็นได้ชัดมาตั้งแต่ปี 2541 และเริ่มดีขึ้นมากในครึ่งแรกของปี 2542 ซึ่งการสำรวจในเดือน ก.พ. 2543 อันเป็นช่วงฤดูแล้ง พบว่า จำนวนผู้ว่างงานลดลง 1.8 แสนคน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยลดลงจาก 1.72 ล้านคน ในปี 2542 เหลือ 1.54 ล้านคน ส่วนในปี 2543 อัตราการว่างงานลดลงจาก 5.2% เหลือ 4.7%" (กรุงเทพธุรกิจ 020543, ไทยโพสต์ 060543,มติ ครม. 230543)

1.1.2 คนไทยพยายามฆ่าตัวตายปีละแสน

นพ.ประเวศ ดันดีพิพัฒน์สกุล ผอ.ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า จากการสำรวจสุขภาพจิตคนไทยปี 2541 มีจำนวน 5,096 ราย พบชีวิตตนเองด้วยการฆ่าตัวตาย คิดเป็นอัตรารวม 8.3 ต่อประชากร 100,000 คนต่อปี โดยเป็นผู้ชาย 3,936 ราย เป็นหญิง 1,160 ราย นับเป็นสถิติคนฆ่าตัวตายสูงที่สุดเท่าที่เคยมีสำหรับประเทศไทย จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้มีการคำนวณตัวเลขจากจำนวนผู้พยายามฆ่าตัวตาย พบว่า มีคนไทยอย่างน้อย 50,000-100,000 คน ทำร้ายตนเองในแต่ละปี และผู้ฆ่าตัวตายส่วนใหญ่เสียชีวิตจากการลงมือครั้งแรก

นพ.ประเวศ กล่าวว่า แนวโน้มสำคัญประการหนึ่งของประเทศไทย คือ การฆ่าตัวตายส่วนมากเกิดขึ้นในวัยรุ่น และวัยทำงาน ในปี 2517-2527 และปี 2533 กลุ่มที่มีการฆ่าตัวตายสูงสุด คือ อายุ 15-24 ปี แต่การวิจัยในปี 2539-2540 กลุ่มอายุที่มีการฆ่าตัวตายสูงสุด คือ อายุ 25-34 ปี และเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง อนึ่งผลการศึกษาปัญหาการฆ่าตัวตายในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ จำนวน 4 ใน 10 มีอาการของภาวะซึมเศร้า ขณะที่ 1 ใน 3 มีปัญหาเกี่ยวเนื่องกับการดื่มสุรา, และ 1 ใน 5 มีอาการของโรคจิต และเกือบ 1 ใน 3 มีปัญหาจากโรคเอดส์ แม้ว่า การฆ่าตัวตายของแต่ละคนจะมีสาเหตุและความเป็นมาแตกต่างกัน แต่มักมีปัจจัยทางสังคมร่วมกัน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความรักความสัมพันธ์ สังคมที่มีความสับสน วุ่นวายเน้นการแข่งขันที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ขาดความหมายของการมีชีวิตอยู่ (กรุงเทพฯธุรกิจ 100543)

1.1.3 ประธานรัฐ คนไทย 7.9 ล้านคน 'ยากจนตกดาน'

รศ.เมธี ครองแก้ว ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ม.ธรรมศาสตร์กล่าวถึงผลการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของคนจนตกดาน (Ultra Poor) ในประเทศไทย" ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ว่า ดัชนีชี้วัดแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนคนจนในไทยนั้นลดลงจาก 32.6% ในปี 2531 เป็น 11.4% ในปี 2539 ก่อนที่จะเพิ่มเป็น 12.9% ในปี 2541 จากปัญหาเศรษฐกิจเป็นหลัก ทั้งนี้ ตัวเลขช่วงแรกมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปในทางดีขึ้น ถ้าไม่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจช่วงปี 2539 โดยภาวะความยากจนของประเทศในปี 2541 จะลดลงเหลือเพียง 10.8% และตัวเลขคนจนที่แท้จริงอยู่ที่ 6.4 ล้านคน แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้ภาวะความยากจนในปี 2541 เพิ่มขึ้นเป็น 12.9% โดยคนจนที่แท้จริงมี 7.9 ล้านคน แสดงว่าช่วง 2539-2541 มีคนจนเพิ่มขึ้นถึง 1.5 ล้านคน (ไทยโพสต์ 200543)

1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับค่าจ้าง ข้อพิพาทแรงงาน และสวัสดิการทางสังคม

1.2.1 เมย์เดย์ 1 พ.ค. กับ 12 ปี ค่าจ้างขั้นต่ำ

จากการประมวลข้อเรียกร้องในวันแรงงานแห่งชาติ ช่วงปี 2532-2543 พบว่า มีปัญหาข้อเรียกร้องหลากหลายเป็นไปตามสภาพปัญหาของแต่ละช่วงเวลา ข้อเรียกร้องที่พบมากที่สุดในรอบ 12 ปีที่ผ่านมา คือการเรียกร้องให้มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่ขบวนการแรงงานยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลมากที่สุด ถึง 8 ครั้ง คือ ในปี 2534 และตั้งแต่ปี 2537-2543 รองลงมาคือเรียกร้องให้รัฐบาลรับรองอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ) โดยเฉพาะอนุสัญญาฉบับที่ 87 ว่าด้วยสิทธิการจัดตั้งสหภาพแรงงาน ฉบับที่ 98 ว่าด้วยการเจรจาต่อรอง และฉบับที่ 141 ว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของคนงานภาคเกษตร จำนวน 7 ครั้ง ในปี 2532, 2535, 2537, 2539 และ 2540-2542 ลำดับที่ 3 มี 4 ข้อเรียกร้องที่ยื่นในจำนวน 6 ครั้งเท่ากันคือ ความปลอดภัยในการทำงาน ปัญหาสินค้าราคาแพง ให้รัฐบาลคืนสิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงานให้แก่พนักงานรัฐวิสาหกิจ และการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ ลำดับที่ 4 คือ เรียกร้องให้รัฐบาลปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ผู้ใช้แรงงานสามารถเลือกตั้งได้ในสถานประกอบการ จำนวน 5 ครั้ง คือตั้งแต่ปี 2538-2541 และในปี 2543 ลำดับที่ 5 มี 5 ข้อเรียกร้องที่ยื่นในจำนวน 4 ครั้งคือ เฝ้าติดตามตัวนายทง โทธีอ่าน ผู้นำแรงงานที่หายตัวไปอย่างไร้ร่องรอย ยกเลิกประกาศ รสช.ฉบับที่ 54 ควบคุมแรงงานต่างด้าว ประกันสังคมกรณีว่างงาน และคัดค้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

สำหรับข้อเรียกร้องให้มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องที่มีการยื่นบ่อยครั้งที่สุดในรอบ 12 ปีนั้น เกือบจะเป็นประเด็นร้อนแรงที่สุดในปีนั้นเช่นกัน เนื่องจากตั้งแต่การปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 3 เขต เป็นจำนวน 162 บาท 140 บาท และ 130 บาท ในปี 2541 จนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นอีกเลย (กรุงเทพฯธุรกิจ 010543)

1.2.2 เมย์เดย์แรงงานรัฐปรับค่าแรงขั้นต่ำ 180 บาททั่วประเทศ

เมื่อวันที่ 1 พ.ค. 2543 กลุ่มผู้ใช้แรงงานชุมนุมเคลื่อนไหวเนื่องในวันแรงงานแห่งชาติและได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลที่ทำเนียบรัฐบาลโดยมีนายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ รมช. รับข้อเรียกร้องดังนี้ 1) ให้ปรับค่าจ้างขั้นต่ำเป็นวันละ 180 บาท ทั่วประเทศ เพื่อให้สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 2) ให้ประกาศใช้กองทุนประกันการว่างงานและกองทุนประกันสังคมทุกกองทุน ให้รัฐบาล นายจ้างและลูกจ้างจ่ายเงินสมทบเท่าๆ กันในปีนี้ 3) ให้รัฐบาลเลิกนโยบายที่เดินตามกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) และยกเลิกการขายรัฐวิสาหกิจเพื่อนำเงินไป

ช่วยเหลือกองทุนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน 4) ขอให้ยกเลิกร่าง พ.ร.บ. แรงแงานสัมพันธ์ฉบับรัฐบาลที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา เพราะเป็นร่างที่จูงใจทำลายสภาพแรงงานและเสนอให้นำร่างฉบับของขบวนการแรงงานไปพิจารณาแทน 5) ขอให้แก้ไขกฎหมายเลือกตั้งให้คนงานมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยให้ผู้ประกอบอาชีพ ณ ที่ใด มีสิทธิเลือกตั้งผู้สมัคร ส.ส. และ ส.ว. ที่ลงสมัครในพื้นที่นั้นด้วย (ไทยโพสต์ 010543, มติชน 020543)

1.3 การเคลื่อนไหวแรงงานภาครัฐ

1.3.1 กรม มีมติให้นักเรียนทุน สธ. กว่า 8,300 คนเป็นพนักงานของรัฐ

นายกร ทักษะรังสี รองนายกรัฐมนตรีและรมต.สาธารณสุข กล่าวว่า มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจ้างนักเรียนทุนของก.สาธารณสุขให้เป็นพนักงานของรัฐได้ออกแนวปฏิบัติรองรับการจ้างนักเรียนทุนกว่า 8,300 คน ให้ได้รับค่าจ้างสวัสดิการย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 3 เม.ย. 2543 โดยในรายละเอียดก.สาธารณสุขจะประสานกับก.มหาดไทย ในการถ่ายโอนอำนาจและงบประมาณ โดยตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2543 เป็นต้นไป จะเพิ่มงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อีก 20% เพื่อเป็นการร่วมมือกันในการเสริมสร้างบุคลากร และอุปกรณ์ให้กับสถานีอนามัย ดังนั้น 7,200 อบต.จะมาร่วมมือกันว่าจ้างพยาบาลวิชาชีพและทันตภิบาลพร้อมเครื่องมือให้กับสถานีอนามัยทั่วประเทศ (กรุงเทพธุรกิจ 030543)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านสารพิษในสิ่งแวดล้อม

2.1.1 หมอไอศรึกษาฟรีผู้ป่วยโคบอลต์-60

หลังจากที่แพทย์โรงพยาบาลราชวิถีอนุญาตให้ นายจิตรเสน จันทรสชา นายสนธยา สระปฐม นายบุญถึง ศิลา และนายวิษณุ สงวนพงษ์ กลุ่มชาเล็งเหยื่อรังสีโคบอลต์-60 กลับไปพักรักษาตัวที่บ้านกลางชุมชนแออัดมหาดไทย 2 เขตประเวศ แต่ไม่นานนักปรากฏว่าอาการป่วยของทุกคนกลับกำเริบขึ้นมาอีก โดยเฉพาะบาดแผลอันเกิดจากกัมมันตรังสีมีการอักเสบหนักจนต้องทยอยกลับรักษาตัวที่โรงพยาบาลอีกครั้ง ด้านพ.สุนทร อันตรเสน ผอ.รพ.ราชวิถี กล่าวว่า ตั้งแต่เกิดเรื่องโคบอลต์-60 โรงพยาบาลไม่เคยเรียกเก็บเงินจากคนไข้แม้แต่บาทเดียว ใช้เงินบำรุงของโรงพยาบาลสำรองจ่ายเพื่อการรักษาคนไข้กลุ่มโคบอลต์-60 ไปแล้วประมาณ 7 ล้านบาท โดยยังไม่รู้ว่าจะมีใครมาจ่ายให้หรือไม่ แต่โรงพยาบาลก็ไม่ได้สนใจ เพราะคิดว่าต้องรักษาคนไข้ให้ดีที่สุด ถ้าสุดท้ายก.สาธารณสุขแจ้งมาให้ตั้งเรื่องเบิกเงินงบประมาณไปที่กระทรวงได้ ซึ่งก็ทำเรื่องไปแล้ว ปีหนึ่งๆ รพ.ราชวิถี รักษาคนยากจนฟรี ไม่ต่ำกว่า 30-40 ล้านบาท กรณีผู้ป่วยโคบอลต์-60 คงไม่เป็นปัญหาอะไร ส่วนแผลผิวหนังที่โดนรังสีนั้น บางครั้งก็คาดไม่ได้ว่าจะรุนแรงแคะไหนหรือจะหายเมื่อไร เพราะแผลพวกนี้มีขนาดลึกมากที่สำคัญ เส้นเลือดที่จะไปเลี้ยงเซลล์ ผิวหนังตีบ เพราะถูกรังสีทำลายหมด บางทีต้องตัดไปจนถึงเส้นเลือดที่ยังทำงานได้ (ไทยรัฐ 010543)

อนึ่ง นพ. ธวัชชัย บุญพัฒน์พงศ์ แพทย์ศัลยกรรม เจ้าของไข้ผู้ป่วยชาเล็ง ที่เข้ารับการรักษาแผลเน่าจากพิษของสารกัมมันตรังสีโคบอลต์-60 ใน รพ.ราชวิถี กล่าวว่า ผู้ป่วยทั้ง 3 เริ่มมีอาการดีขึ้นโดยเฉพาะนายจิตรเสน จันทรสชา ที่มีผลการตรวจดีสุดอาการกระตือรือร้นแล้วอย่างช้าๆ แผลที่มีอยู่ 2 ข้างดีขึ้นประมาณ 50% และมีโอกาสหายเป็นปกติ แต่ขณะนี้ยังมีการชูดเนื้อที่ตายออกเป็นระยะ (กรุงเทพธุรกิจ 160543)

2.1.2 NGO ร้องสภานายความฟ้อง บ.กมล สุโกศล - พ.ป., ตร. สั่งไม่ฟ้องชาเล็งเหยื่อโคบอลต์-60 และพวก

1 พ.ค. 2543 วันแรงงานแห่งชาติตัวแทนกลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคตและกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากสารกัมมันตรังสีโคบอลต์-60 ซึ่ง ก.สาธารณสุขได้จัดให้อยู่ในกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบที่มีเม็ดเลือดขาวต่ำกว่า 3,000 เซลล์ต่อมิลลิเมตร นางสมใจ แก้วประดับ นางจันทิพย์ เพชรรัตน์ นายนิมิต แซ่ลื้อ บิดานายสุรศักดิ์ -นายสุรชัย เดชรัตน์นางกูร ผู้ป่วยที่ได้รับสาร และนายเสถียร พันธุ์ขันธุ์ บิดานายนิพนธ์ พันธุ์ขันธุ์ เหยื่อโคบอลต์-60 ที่เสียชีวิตไปแล้ว ได้มายื่นหนังสือขอความช่วยเหลือให้สภานายความฟ้องร้องสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติและบจ.กมล สุโกศล อิเล็กทริกให้ชดเชยค่าเสียหายและสร้างหลักประกันคุ้มครองผลกระทบทางสุขภาพในระยะยาวแก่ผู้ที่มีเม็ดเลือดขาวต่ำทุกคน นายกฤษณะ ฉายากุล กรรมการฝ่ายพิทักษ์สิ่งแวดล้อม สภานายความ กล่าวว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องรับผิดชอบทั้ง บจ.กมลสุโกศลฯ และสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นความบกพร่องของ พ.ป. ดังนั้นสภานายความจะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเพราะเหยื่อส่วนใหญ่เป็นคนยากจน มีชีวิตที่ยากลำบากและหลังจากได้รับสารโคบอลต์-60 ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ และสุขภาพจิตเสื่อม

ด้าน พล.ต.ต. จงรัก จุฑานนท์ รอง ผบ.ช.น. กล่าวถึงความคืบหน้าของคดี บจ.กมล สุโกศล อิเล็กทริก แจ้งความดำเนินคดีนายจิตรเสน จันทรสชา นายวิษณุ สงวนพงษ์ นายบุญถึง ศิลา และนายสนธยา สระปฐม ชื่อหลักทรัพย์ หลังจากสอบสวนพบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการขาดเจตนาในการกระทำผิดและรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ได้สั่งให้พนักงานสอบสวน สน.อุตรดิตถ์ สอบสวนให้เสร็จสิ้นและมีความเห็น

ว่าควรสั่งไม่ฟ้องโดยเร็ว ส่วนกรณีที่เจ้าหน้าที่ พ.ป. แจ้งความดำเนินคดีต่อ บ.จ.กมลสุโกศลฯ นั้นจะเร่งสรุปสำนวนส่งให้อัยการโดยเร็ว ซึ่งมีความชัดเจนเพียงพอที่จะมีความเห็นสั่งฟ้อง (มติชน 020543)

2.2 สิ่งแวดล้อมเมือง

2.2.1 บอร์ด สวล.ไฟเขียวงบประมาณฯจังหวัดปี 2544 วงเงิน 6.5 พันล้าน พร้อมเลิกอุ้มรัง.หลอมตะกั่ว

นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) เปิดเผยถึงมติการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติครั้งที่ 5/2543 ว่าที่ประชุมมีมติยกเลิกประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องการเปลี่ยนแปลงการลดภาษีสรรพสามิตจากร้อยละ 30 เหลือร้อยละ 5 สำหรับโรงงานที่นำตะกั่วเก่ากลับมาหลอมใหม่ เพื่อส่งขายให้โรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องใช้ตะกั่วเป็นวัตถุดิบ ทั้งนี้ เดิมหน่วยงานราชการพยายามที่จะเข้าไปช่วยเหลือ จึงลดภาษีให้ เพื่อจะช่วยให้เกิดการประกอบการหลอมตะกั่วเถื่อน ที่มีอยู่จำนวนมาก แต่ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม โดยจำนวนผู้ประกอบการหลอมตะกั่วมีทั้งหมดจำนวน 7 โรงงาน มี 2 โรงงานที่ไม่ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนด และที่เหลือได้หยุดกิจการ ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นว่า ไม่ควรช่วยเหลือให้ได้ลดภาษีต่อไป เพราะไม่ดำเนินการตามระเบียบที่กำหนดเอาไว้ จึงเห็นชอบให้ยกเลิกประกาศลดภาษีดังกล่าว

นอกจากนี้ที่ประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมยังมีมติอีก 3 เรื่อง ได้แก่ 1. กรณีการเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษของสารหนู ในอำเภออ่อนพิบูล จ.นครศรีธรรมราช เป็นการประชุมหารือเพื่อรายงานความคืบหน้าของกรมควบคุมมลพิษและกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่ามีการปนเปื้อนของสารหนูในน้ำและดินอยู่ ซึ่งจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเพราะชาวบ้านไม่มีน้ำใช้ 2. มีมติเห็นชอบให้งบประมาณจังหวัดปี 2544 ทั้ง 75 จังหวัด เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดด้วยงบประมาณจำนวน 6,524.6 ล้านบาท 3. มีมติเห็นชอบในเรื่องการสร้างทางยกระดับคลองทางรถไฟของบริษัทยูเอชแอล ซึ่งที่ผ่านมา สผ. มีปัญหาเรื่องแบบเพราะจะต้องเข้าไปเปลี่ยนแปลงสถานีรถไฟเก่าที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปในสถานที่ต่างๆ ตั้งแต่ในอดีต คือสถานีจิตรลดา การเปลี่ยนแปลงสถานีดังกล่าว จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถานที่ประวัติศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ก.คมนาคมได้เสนอแบบในการดำเนินการขึ้นมาพิจารณาใหม่อีกครั้ง โดยขยายสถานีให้ยาวขึ้นและปรับปรุงให้มีความสวยงาม และส่วนสถานีจิตรลดา การก่อสร้างจะหลบให้ทางยกระดับมุดลงใต้ดิน จะได้ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเดิม (กรุงเทพธุรกิจ 020543)

2.2.2 อุตสาหกรรมไม่อนุมัติ บ.บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด ใช้น้ำบาดาล

มัน พันธโนทัย จาก นสพ. สยามรัฐ รายงานว่าเมื่อวันที่ 5 พ.ค. 2543 นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รมต.อุตสาหกรรมไม่อนุมัติให้บริษัท บุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด ผู้ผลิตเบียร์ โซดา และน้ำดื่มสิงห์ ใช้น้ำบาดาลที่โรงงานสามเสนและปทุมธานีต่อไปอีก ซึ่งกรมทรัพยากรธรณีได้ผ่อนผันหลายครั้งแล้ว และครั้งล่าสุดนี้ เมื่อไม่ได้ก็ขอเป็นบ่อน้ำสำรองแทน ซึ่งก็ไม่อนุมัติให้อีก แสดงให้เห็นว่า กทม.ตระหนักถึงปัญหาแผ่นดินทรุดขณะนี้อีกที่สุดแล้ว เพราะโดยปกติ กทม.และปริมณฑลมีการทรุดตัวของแผ่นดิน ปีละประมาณ 2-5 ซม. ในอีก 50 ปีข้างหน้า กทม.ทั้งเมืองจะจมอยู่ใต้ทะเล เนื่องจากการทรุดตัวของแผ่นดินเป็นหนองน้ำและเลน ปัจจุบันมีการขุดน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประมาณวันละ 2.5 ล้านลูกบาศก์เมตร สาเหตุที่มีคนใช้น้ำบาดาลมากเพราะน้ำบาดาลราคาเพียงลูกบาศก์เมตรละ 3.50 บาท ในขณะที่น้ำประปาจากลูกบาศก์เมตรละ 7-9 บาท ขึ้นอยู่กับปริมาณและพื้นที่ ซึ่งน้ำประปาแพงกว่าน้ำบาดาลเท่าตัว นายสุวัจน์จะนำเรื่องการขอปรับราคาน้ำบาดาลเข้าสู่อการพิจารณาของ ครม. วันที่ 23 พ.ค. 2543 อีก 5 บาท เป็น 8.5 บาทต่อลูกบาศก์เมตร โดยวิธีทยอยปรับขึ้นใน 3 ปี แรกขึ้นไตรมาสละ 50 สต. และปีสุดท้ายขึ้นไตรมาสละ 25 สต. ปัจจุบันนี้กรมทรัพยากรธรณีเก็บค่าน้ำบาดาลได้ปีละ 600 ล้านบาท เมื่อขึ้นราคาแล้ว ก็จะได้เงินรายได้เพิ่มเป็น 1,200 ล้านบาท

นายเกษม จันทจรรยาพงษ์ ผู้อำนวยการกองควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรณี กล่าวว่า เฉพาะ กทม. และ 6 จังหวัด คือ สมุทรปราการ สมุทรสาคร นนทบุรี นครปฐม และอยุธยา มีผู้มาขอจดทะเบียนใช้น้ำบาดาลทั้งสิ้นวันละ 2.5 ล้านคิว ซึ่งตามมาตรฐานควรจะสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้ไม่เกิน 1.5 ล้านคิวเท่านั้น แสดงว่าเกินกว่าเท่าตัวทุกวัน ในจำนวนนี้ใช้ในภาคอุตสาหกรรมวันละ 1.5 ล้านคิว บ้านจัดสรรชานเมือง 6 แสนคิว ภาคเกษตร 8,000 คิว ที่เหลือถูกหน่วยราชการ เช่น การประปานครหลวงและการประปาส่วนภูมิภาคสูบเอาไปผลิตน้ำประปา และกล่าวว่าต่อไปจะไม่อนุญาตให้ใครขุดน้ำบาดาลอีกแล้ว แต่ไม่ใช่เป็นกฎเหล็กเสียทีเดียว เพราะต้องดูความจำเป็นด้วย และใช้วิธีต่อรองกับผู้ประกอบการเช่น ทำน้ำอัดลม เบียร์ ฯลฯ

สำหรับธุรกิจการหล่อเย็น การฟอกย้อม บางอย่างถ้าจำเป็นจริงๆ ก็ต้องอนุญาตให้ อีกประการหนึ่งหากมีการขึ้นค่าน้ำบาดาลให้พอๆกับน้ำประปาคงจะหยุดใช้น้ำบาดาลลงไปได้บ้าง

สำหรับการอัดน้ำเข้าไปแทนน้ำที่สูบขึ้นมานั้น ก็เพื่อปรับความสมดุลของน้ำเพื่อไม่ให้แผ่นดินทรุด แต่มันก็มีเทคนิค ซึ่งน้ำนั้นต้องผ่านการบำบัดเพื่อให้ได้น้ำที่มีคุณภาพไม่ด้อยไปกว่าน้ำที่สูบขึ้นมา จึงต้องตั้งโรงกรองน้ำเสียก่อน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น (สยามรัฐ 120543)

2.3 ความเคลื่อนไหวด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า

2.3.1 แม่น้ำท่าจีนเน่า

ข่าวเด่นสิ่งแวดล้อมในรอบเดือน พ.ค.2543 คือข่าวแม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย น้ำเปลี่ยนเป็นสีดำน้ำครำ ส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วท้องน้ำ ความยาว 97 ก.ม. ของ จ.ราชบุรี สาเหตุที่ก่อให้เกิดภาวะน้ำเน่าเสียอย่างฉับพลัน เนื่องจากภัยธรรมชาติโดยมีฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน ทำให้น้ำท่วมขังในแปลงนาของชาวนาในแถบ จ.สุพรรณบุรีก่อให้เกิดน้ำเน่าเสียในแปลงนา ชาวนาได้สูบน้ำและคันน้ำเสียเหล่านั้นลงสู่คลองไหลลงสู่แม่น้ำท่าจีน พื้นที่ จ.สุพรรณบุรีซึ่งเป็นต้นสายของแม่น้ำท่าจีน และเมื่อวันที่ 26 เม.ย. 2543 ชาวอำเภอบางเลน จ.นครปฐม เริ่มได้รับผลกระทบ นายพีระศักดิ์ หินเมืองเก่า นายอำเภอบางเลน ได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ นายมานิต ศิลปอาชา ผู้ว่าราชการ จ.นครปฐม กล่าวว่า ปัญหาแม่น้ำเน่าเสียแม่น้ำท่าจีนเกิดจากสิ่งโสโครก ในเบื้องต้นทราบว่าเกิดจากฝนตกนอกฤดูกาล ทำให้น้ำท่วมขังในแปลงนา ต่อซึ่งข่าวเน่าเสียเป็นสีดำ และซีใ้ฝ้าฟางไหลลงสู่แม่น้ำ หรืออาจเกิดขึ้นจากน้ำเสียของโรงงานปล่อยลงสู่แม่น้ำ ซึ่งต้องเร่งระดมกำลังกันมาแก้ไขปัญหานี้โดยให้ทุกตำบลและอำเภอสูบน้ำดีลงสู่แม่น้ำก่อน และประสานไปยังกรมชลประทานให้ปล่อยน้ำจากประตูน้ำโพธิ์พระยา จ.ชัยนาท และเขื่อนท่าม่วง จ.กาญจนบุรีมาช่วย

ทวีพล หลิมชัยสุวรรณ จาก นสพ. มติชนรายวัน ได้แสดงทัศนะว่า โศกนาฏกรรมที่เกิดกับแม่น้ำท่าจีนครั้งนี้เป็นบทเรียนสำคัญของชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อน และเป็นบทเรียนสำคัญของผู้บริหารและหน่วยงานรับผิดชอบทางน้ำและโรงงานอุตสาหกรรม จริงหรือที่ชาวนาเท่านั้นจะทำให้แม่น้ำท่าจีนที่มีความยาวตลอดสาย จ.นครปฐม 97 ก.ม. ต้องเน่าเสียเป็นสีดำคล้ายน้ำครำ หรือเป็นผลจากน้ำเสียโรงงานอุตสาหกรรมที่ทิ้งลงมาอันเปรียบเสมือนงูเห่าที่มีพิษร้ายทำลายน้ำให้เสียได้ในพริบตา (มติชน 090543)

ผลกระทบต่อชาวบ้าน โดย วันที่ 4 พ.ค. 2543 นายสมชาย ทรัพย์สินไพบูลย์ ประธานกลุ่มเกษตรกรทำประมงหมู่ 4 ต.พันท้าย - นรสิงห์ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร กล่าวว่า ชาวบ้านที่มีอาชีพเลี้ยงหอยแมลงภู่วิถีปากคลองประมง ห่างปากอ่าว 10 ก.ม. น้ำเริ่มเน่าเสียประมาณ 50% ทำให้หอยแมลงภู่วิถีเลี้ยงไว้ตายบ้างแล้ว รวมทั้งหอยจากธรรมชาติก็ได้รับผลกระทบจากน้ำเสียเช่นเดียวกัน คิดเป็นค่าเสียหายประมาณ 3 ล้านบาท ส่วนทางออก ผู้เลี้ยงหอยแมลงภู่วิถีตกลงกันว่าหากน้ำเสียมากกว่านี้ ทางผู้เลี้ยงจะรีบลงมือเก็บหอยขายทันทีในราคาถึงละ 40 บาท โดยหาตลาดรองรับได้แล้วเป็นโรงต้มหอยในจังหวัดและที่คลองด่าน จ.สมุทรปราการ (ไทยโพสต์ 090543)

นพ.สมจิตร ศรีสุภรณ์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) นครปฐม กล่าวถึงการเน่าเสียของแม่น้ำท่าจีนว่า จากการเก็บตัวอย่างน้ำขณะที่น้ำเริ่มเน่าเสียที่ จ.นครปฐม มาตรวจคุณภาพพบว่า มีค่าเป็นพิษหรือแมงกานีส ทองแดง สังกะสี ตะกั่ว และโครเมียมไม่เกินมาตรฐานแหล่งน้ำ ส่วนค่าประกอบสารอินทรีย์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.43-0.52 มิลลิกรัม/ลิตร ไม่เกินมาตรฐาน 5 มิลลิกรัม/ลิตร จึงไม่น่าจะสรุปสาเหตุของน้ำเสียว่ามาจากภาคอุตสาหกรรม เพราะค่าสารพิษจะต้องมีปริมาณมากกว่านี้ สำหรับผลการตรวจวิเคราะห์แม่น้ำท่าจีนในครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำของ ก.วิทยาศาสตร์ พบว่า คุณภาพจัดอยู่ในมาตรฐานแหล่งน้ำประเภทที่ 5 คือใช้ประโยชน์เพื่อการคมนาคมเท่านั้น หากประชาชนต้องนำน้ำในแม่น้ำท่าจีนมาใช้อุปโภคบริโภค ควรต้องผ่านการกรองหรือใช้สารส้มแกว่งเพื่อให้สารประกอบต่างๆ ตกตะกอนเสียก่อน จึงจะนำมาใช้ได้ (ไทยโพสต์ 110543)

2.3.2 สภานายความขึ้นแนวโน้มคดีสิ่งแวดล้อมพุ่ง เผยฟ้องร้อง 10 คดียังยื้อ

นายสัก กอแสงเรือง นายกษัตริย์ราชบัณฑิต และวุฒิสมาชิก เปิดเผยว่า คณะกรรมการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของสภานายความ ได้รับข้อร้องเรียนจากประชาชนให้เข้าไปช่วยดำเนินการว่าความในประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นปี 2542-2543 พบว่า สถิติการเกิดคดีความในเรื่องเหล่านี้สูงขึ้นอย่างมาก สำหรับคดีสิ่งแวดล้อมที่สภานายความกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้คือ 1. คดีฟ้องบริษัทโรงงานทอผ้า กงูเทพ จำกัด จำนวนทั้งสิ้น 42 จำนวน เป็นคดีกลุ่ม 2. คดีเดอะบิช กรณีอธิบดีกรมป่าไม้ อนุมัติให้ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องเดอะบิช ที่อ่าวมาหยา หมู่เกาะพีพี คดีที่ 3 คือ คดีสารพิษทำเรือคลองเตย คดีที่ 4 การฟ้องร้องคดีกรณีขยายสนามบินพาณิชย์ จังหวัดขอนแก่น คดีที่ 5 การให้ความช่วยเหลือ กรณีปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการนาเกลือ คดีที่ 6 คดีโครงการสร้างศูนย์วิจัยนิวเคลียร์องค์กรฯ คดีที่ 7 บริษัทเอกชนปล่อยน้ำเสียและน้ำมันโซลา ลงในลำประโดงสาธารณะ คดีที่ 8 การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินคดี กรณีโครงการบำบัดน้ำเสีย สมุทรปราการ คดีที่ 9 ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำที่ตำบลบางเสร่ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี คดีที่ 10 การให้ความช่วยเหลือประชาชน กรณีโรงงานผลิตเยื่อกระดาษ ปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำพอง

นายสักคาดว่าในอนาคตแนวโน้มคดีจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยคดีที่พบส่วนใหญ่จะมาจากปัญหาการทำงานในนิคมอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเรื่องการปล่อยน้ำเสีย และคนงานได้รับอันตราย หรือป่วยเป็นโรคที่เกิดจากการทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่ค่อนข้างจะยืดเยื้อ เนื่องจากต้องใช้เวลาในการพิสูจน์ที่ค่อนข้างยุ่งยาก อีกทั้งประเทศไทยยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้ามาทำงานในเรื่องเหล่านี้ ทั้งในส่วนของแพทย์ผู้ที่จะมาพิสูจน์อาการป่วย และทนายความที่ชำนาญการเรื่องนี้เป็นการเฉพาะ (กรุงเทพธุรกิจ 290543)

2.3.3 สารพัดมือเบ้แห่งประท้วงรัฐบาล 4 เดือนแรก'ทุบสถิติ'

จากการเปรียบเทียบสถิติการร้องเรียนของราษฎรและกลุ่มพลังของศูนย์บริการประชาชน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีระหว่างปี 2542 และปี 2543 พบว่ามีมือเบ้ที่ชุมนุมเรียกร้องทั่วประเทศในปี 2542 รวม 786 ครั้ง แต่เพียง 4 เดือนแรกของปี 2543 พบว่ามีมือเบ้เกิดขึ้นทั่วประเทศทั้งที่เป็นมือเบ้ที่มาเรียกร้องใหม่และมือเบ้ต่อเนื่องจากปี 2542 รวมถึง 622 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นปัญหากลุ่มเกษตรกรรวม 48 ครั้ง ปัญหากลุ่มราษฎรขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐ 37 ครั้ง ปัญหาคัดค้านโครงการของรัฐ 33 ครั้ง ปัญหาด้านแรงงาน 29 ครั้ง ปัญหากลุ่มประกอบอาชีพ 20 ครั้ง ปัญหากลุ่มป่าไม้ที่ดิน 8 ครั้ง เป็นต้น ส่วนมือเบ้ที่เดินทางมาเรียกร้องหน้าทำเนียบรัฐบาล เมื่อปี 2542 มีทั้งหมด 230 ครั้ง และในปี 2543 ล้นสุด 23 พ.ค. 2543 มีมือเบ้มาเรียกร้องหน้าทำเนียบแล้ว 82 ครั้ง โดยมีมือเบ้ที่มีชื่อเรียกร้องซ้ำซ้อน และละเอียดย่อน รวมถึงที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทแรงงานและการถูกขู่โกง มักจะมาเรียกร้องหน้าทำเนียบรัฐบาลผ่านศูนย์บริการประชาชน ที่สังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ข้อเรียกร้องถึงมือรัฐบาล และกดดันรัฐบาล แต่ส่วนใหญ่ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข พบว่านับจากเดือน ม.ค.2543 จนถึงปัจจุบันมีชื่อร้องทุกข์มาถึงรัฐบาลแล้วประมาณ 7,000 เรื่อง จากปี 2542 ที่ผ่านมามีการร้องทุกข์รวม 13,700 เรื่อง แบ่งเป็นประเด็นปัญหาดังนี้ 1.ปัญหาความยากจน และการไม่มีงานทำ ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดประมาณ 30% ของเรื่องราวร้องทุกข์ทั้งหมด ที่เหลือได้แก่ปัญหาดังนี้ สิ้นทั้งส่วนตัวและหนี้สินเกษตรกร, ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินทำกิน และปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะกับข้าราชการตำรวจ

นายประเสริฐ หนูอนันต์ หัวหน้าฝ่ายสื่อสารมวลชน ศูนย์บริการประชาชน ทำเนียบรัฐบาล กล่าวว่าสถานการณ์การชุมนุมเรียกร้องเรียนในปี 2543 นั้นในส่วนของกรเรียกร้องเรื่องปัญหาผลิตภัณฑ์เกษตรตกต่ำจะมีมากกว่าปี 2542 เนื่องจากฝนที่ตกนอกฤดูกาล ดังนั้นปีนี้จะมียมือเบ้ที่แตกต่างออกไป เช่นมือเบ้ชาวนาเรียกร้องเรื่องราคาข้าวตกต่ำ ส่วนมือเบ้สินค้าเกษตรตัวอื่นๆ ก็จะเป็นไปตามฤดูกาลในช่วงที่ผลผลิตนั้นๆ ออกมามากๆ

อย่างไรก็ตามโดยปกติลักษณะการชุมนุมของมือเบ้จะอยู่ในช่วงต่อไปนี้ 1.ช่วงที่พืชผลทางการเกษตรออกมามาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นต้นปี เช่น มันสำปะหลัง หรือสับปะรด เป็นต้น และ 2.ก่อนวันปิดบัญชีของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) หรือก่อนวันที่ 31 มี.ค.ของทุกปี เพื่อให้ ธกส.ปลดเปลี่ยนหนี้สิน ส่วนมือเบ้ที่มาเรียกร้องในเรื่องผลกระทบจากโครงการของรัฐนั้นจะเป็นลักษณะต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา เพื่อมาติดตามเรื่อง (กรุงเทพฯธุรกิจ 290543)

2.3.4 ลำดับเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวเขื่อนปากมูล

พ.ศ.	เหตุการณ์
2510	Sofrelec บริษัทที่ปรึกษาจากฝรั่งเศสเริ่มศึกษาความเหมาะสมความเป็นไปได้ของโครงการสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำปากมูล ที่แก่งตะนะ พื้นที่ 158 ตร.กม. ณ ระดับกักเก็บน้ำที่ 112 เมตร
2513	การศึกษาความเหมาะสมความเป็นไปได้โครงการสร้างเขื่อนไฟฟ้าปากมูล ที่แก่งตะนะของ Sofrelec เสร็จสมบูรณ์ พบการสร้างโรงไฟฟ้าเขื่อนปากมูลไม่เหมาะสม
2521	กฟผ. เสร็จสิ้นการศึกษาความเหมาะสมความเป็นไปได้โครงการสร้างเขื่อนไฟฟ้าปากมูล โดยคณะทำงานของ กฟผ. เอง
2523	ก.ย. ผลการศึกษาความเหมาะสมความเป็นไปได้โครงการพัฒนาเขื่อนอนกประสงค์ปากมูลของบริษัทที่ปรึกษาฝรั่งเศสแห่งใหม่ คือ Sogreah ระบุว่ามีความเป็นไปได้ทั้งทางด้านเทคนิคและเศรษฐกิจ
2524	เขื่อนปากมูลถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้าของ กฟผ. และจะเริ่มสร้างในปี 2531
2525	ม.ค. รายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการสร้างเขื่อนปากมูล โดยบริษัททีเอ็ม คอนซัลแตนต์ เอ็นจิเนียริง (ว่าจ้างโดย กฟผ.) เสร็จสมบูรณ์โดยเสนอให้สร้างที่แก่งตะนะ ณ ระดับกักเก็บน้ำที่ 112 เมตร ต้องอพยพชาวบ้านออกจากพื้นที่ 4,000 ครอบครัวย
2526	แก่งตะนะถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เพื่อการสร้างเขื่อนที่บ้านหัวเหว (Ban Hua Heo)
2528	รายงานการศึกษาความเหมาะสมความเป็นไปได้โครงการสร้างเขื่อนบ้านหัวเหว เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายของน้ำตกแก่งตะนะ โดย บ. Sogreah เสร็จสมบูรณ์ ชื่อโครงการ "โครงการพัฒนาเขื่อนปากมูล : ความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการสร้างเขื่อน ณ ระดับกักเก็บน้ำที่ 108 เมตร"
2532	เม.ย. - กฟผ. เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติโครงการไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนปากมูล, ชาวบ้านเรียกร้องให้หยุดการสร้างเขื่อนปากมูล พ.ค. - ครม. อนุมัติโครงการสร้างเขื่อนปากมูล ด้วยงบประมาณ 3.88 พันล้านบาท - แผนพัฒนาพลังงานของ กฟผ. กำหนดให้สร้างเขื่อนปากมูลเป็นเขื่อนสูง 17 เมตร ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาด 136 เมกะวัตต์ ต้นทุนก่อสร้าง 149.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ กำหนดสร้างเสร็จ พ.ย. 2535

2533	<p>พ.ค. - รัฐบาลตั้งคณะกรรมการพิจารณาขอชดเชยค่าเวนคืนที่ดินและคณะกรรมการจัดสรรที่ทำกินใหม่แก่ราษฎรที่จะต้องถูกอพยพ</p> <p>ม.ย. - ธนาคารโลกทำรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารระบุนวัตกรรมดอกเบี้ยของธนาคารในโครงการเขื่อนปากมูล</p> <p>ต.ค. - เจ้าหน้าที่ ๓.โลก เสร็จการประเมินราคาโครงการ The Third Power System Project รวมเขื่อนปากมูล</p>
2534	<p>ม.ค. - การดำเนินงานขั้นต้นในพื้นที่ก่อสร้างเขื่อนปากมูลแล้วเสร็จ</p> <p>ก.พ. - ครม. อนุมัติให้ กฟผ. ดำเนินการสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ</p> <p>มี.ค. - ตัวแทนชาวบ้านยื่นหนังสือประท้วงธนาคารโลกกรณีให้เงินกู้สนับสนุนการสร้างเขื่อน</p> <p>พ.ค. - กฟผ. ลงมือเตรียมพื้นที่ก่อสร้างอย่างรีบด่วน เป็นเหตุให้บ้านเรือนชาวบ้านถูกทำลาย</p> <p>ก.ย. - สภาพัฒนาฯ อนุมัติเงิน 6.6 ล้านดอลลาร์บาท เพื่อปรับปรุงโครงการฯ</p> <p>ต.ค. - เจ้าหน้าที่ ๓.โลก เสร็จการประเมินราคาโครงการสร้างเขื่อนปากมูล</p> <p>ธ.ค. - คณะกรรมการบริหาร ๓.โลกอนุมัติเงินกู้ 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับสร้างโรงไฟฟ้าของ กฟผ. รวมตัวเขื่อนปากมูล</p>
2535	<p>ม.ค. - ผู้ประมุขได้ ทำสัญญาสร้างเขื่อนปากมูล</p>
2536	<p>มี.ค. - ชาวบ้านที่มาประท้วงในบริเวณสร้างเขื่อนปากมูลปะทะกับตำรวจ ต่อมามีการเจรจา กัน ผลการเจรจา กฟผ. ยินยอมทำแผนจ่ายค่าชดเชยชาวบ้านที่ต้องอพยพ</p> <p>พ.ย. - อาคารโรงจักรไฟฟ้าสร้างเสร็จ</p> <p>ธ.ค. - น.ส. วนิดา ดันติวิทยพิทักษ์ และนายทองเจริญ ศรีหารธรรม แกนนำชาวบ้าน ถูกจับกุมโดยตำรวจ สน.โขงเจียม</p> <p>- รัฐบาลตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนแทนคณะกรรมการพิจารณาขอชดเชยค่าเวนคืนที่ดินและคณะกรรมการจัดหาพื้นที่ทำกินใหม่แก่ราษฎรที่ต้องอพยพ</p>
2537	<p>ม.ค. - ก่อนที่จะเริ่มเก็บกักน้ำในเขื่อน ชาวบ้านที่มาประท้วงได้รับการสนับสนุนจากองค์กรพัฒนาเอกชนในการเข้ากรุงเทพเพื่อเรียกร้องค่าชดเชยให้แก่ครอบครัวที่มีอาชีพประมงซึ่งได้รับผลกระทบจากเขื่อนปากมูล</p> <p>ก.พ. - ตัวเขื่อนปากมูลสร้างเสร็จ</p> <p>ต.ค. - การติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า 4 เครื่องเสร็จสิ้น , ชาวบ้านกว่า 2,000 คน เรียกร้องค่าชดเชยครอบครัวละ 35,000 บาท ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี รวมทั้งที่ทำกินครอบครัวละ 10 ไร่</p>
2538	<p>ม.ค. - รัฐบาลยินยอมจ่ายค่าชดเชยแก่ชาวบ้านที่มีอาชีพประมง</p> <p>มี.ค. - ศูนย์พัฒนาอาชีพประมงสร้างเสร็จ ธนาคารโลกจ่ายเงินกู้งวดสุดท้ายแก่โครงการ</p> <p>ธ.ค. - ชาวบ้านกลุ่มต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐรวมตัวกันจัดตั้งสมัชชาคนจน ("The Forum of the Poor")</p>
2539	<p>พ.ค. - ศูนย์พัฒนาการประมงเริ่มปล่อยพันธุ์ปลาลงในแม่น้ำปากมูล</p> <p>มี.ย. - ๓.โลกทำรายงานการสนับสนุนเงินกู้โครงการ The Third Power System Project รวมมูลค่า 233 ล้านดอลลาร์สหรัฐ</p> <p>ธ.ค. - กฟผ. สิ้นสุดโครงการสนับสนุนชาวประมงเขื่อนปากมูล ด้วยเงินทุนที่ได้รับจากธนาคารโลก</p>
2540	<p>เม.ย. - ครม. รัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ มีมติให้จัดหาที่ทำกินให้ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูล 3,084 ครอบครัว และเขื่อนสิรินธร 2,526 ครอบครัว ด้วยเงิน 1,200 ล้านบาท</p> <p>ก.ย. - กฟผ. สิ้นสุดโครงการสนับสนุนชาวประมงเขื่อนปากมูลที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมประมง</p>
2541	<p>เม.ย. - ครม. รัฐบาลนายเกษชวน หลีกภัย มีมติให้ก้าง มติครม. ชุติรัฐบาลพลเอกชวลิต และเรียกเงินงบประมาณ 1,200 ล้านบาทกลับสู่บกลาง ยกเลิกแผนความช่วยเหลือค่าชดเชย 3,084 ครอบครัว ที่ได้รับผลกระทบจากเขื่อนปากมูล</p>
2542	<p>23 มี.ค. - สมาชิกสมัชชาคนจนจาก ๑.อุบลราชธานี และ ๑.ชัยภูมิ ประมาณ 3,000 คน รวมตัวชุมนุมกันหน้าสันเขื่อนปากมูลเพื่อให้ตัวแทนรัฐที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามมติครม. วันที่ 29 เม.ย. 2540 ในการจัดพื้นที่ทำกินให้ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบมาเจรจา</p>
2543	<p>25 ม.ค. - ครม. มีมติให้ กฟผ. ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรประมงที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนปากมูล จำนวน 2,210 รายเป็นกรณีพิเศษ โดยจ่ายเป็นเงินสดเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้ารายละ 30,000 บาท และเงินเพื่อพัฒนาอาชีพโดยผ่านสหกรณ์ปีละ 10,000 บาท เป็นเวลา 3 ปี รวมทั้งสิ้น 132.6 ล้านบาท ทั้งนี้การจ่ายเงินชดเชยจำนวนนี้ถือเป็นการสิ้นสุดและไม่ผูกพันให้ต้องจ่ายเงินเพิ่มอีกและไม่ผูกพันกับเงื่อนไข และหลักการตามมติครม. วันที่ 21 เม.ย. 2541 ของรัฐบาลพลเอกชวลิต</p> <p>มี.ค. - กฟผ.ประกาศสิ้นสุดโครงการการจ่ายค่าชดเชยจากรัฐบาล จะไม่มีชาวบ้านที่ได้รับเงินอีกต่อไป แต่ชาวบ้านยังปักหลัก</p>

<p>ประท้วง โดยย้ายขึ้นไปก่อสร้างหมู่บ้านชั่วคราว "แม่มูลมันเย็น" ที่บริเวณสันเขื่อน การเจรจาต่อรองจึงดำเนินต่อไป</p> <p>7 เม.ย. - กฟผ. จ่ายเงินค่าชดเชยให้ชาวบ้านครั้งสุดท้ายตาม มติ ครม. 25 ม.ค. 2543</p> <p>15 พ.ค. - เกษนนำและชาวบ้านประมาณ 300-400 คน ยึดบริเวณรอบโรงไฟฟ้า บริเวณบันไดปลาโจน และบริเวณแนวสันเขื่อน ซึ่งใช้เป็นถนนเชื่อมระหว่าง อ.สิรินธร และ อ.โขงเจียม</p>

ที่มา : Bangkok Post 020500, กรุงเทพฯธุรกิจ 020543, ไทยโพสต์ 18,290543

2.3.5 ขมวดปมขัดแย้งเขื่อนปากมูล

จากลำดับเหตุการณ์จะพบว่าชาวบ้านและเจ้าหน้าที่รัฐมีความขัดแย้งกรณีการสร้างเขื่อนมาโดยตลอด ความขัดแย้งทวีความรุนแรงในปี 2541 เมื่อรัฐบาลนายชวน หลีกภัย มีมติหักล้าง มติ ครม. รัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่ได้อนุมัติวงเงิน 1,200 ล้านบาทช่วยชาวบ้านในปี 2540 โดยเรียกเงิน 1,200 ล้านบาทคืนงบกลาง ทำให้แกนนำและชาวบ้านเข้ายึดพื้นที่เขื่อนปากมูลเพื่อต่อรองนับตั้งแต่เดือน มี.ค. 2542 จนถึงปัจจุบัน น.ส.พ.มติชนวันที่ 21 พ.ค. 2543 ได้ประมวลความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและ กฟผ. ดังนี้

ประมวลข้อขัดแย้งเขื่อนปากมูล	
ข้อมูลฝ่ายชาวบ้านและองค์กรพัฒนาเอกชน	ข้อมูล กฟผ. และรัฐบาล
1. ผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูลทำให้ชาวบ้านบริเวณรอบเขื่อนได้รับผลกระทบ 1,700 ครอบครัว สูญเสียที่ดิน บ้าน และยังไม่ได้รับการชดเชย	1. รัฐบาลอนุมัติเงินช่วยเหลือค่าทดแทนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมารวมเป็นเงินทั้งสิ้น 990 ล้านบาท มีประชาชนได้รับเงินไปแล้วรวม 241 ครอบครัว
2. พันธุ์ปลาในลำน้ำมูลลดลงจากเดิมที่เคยสำรวจก่อนสร้างเขื่อนปี พ.ศ. 2537 จากจำนวน 265 ชนิด เหลือเพียง 96 ชนิด	2. กฟผ. ปล่อยพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำไปแล้วไม่น้อยกว่า 40 ล้านตัว
3. รายได้เฉลี่ยของชาวประมงลำน้ำมูลลดลงจากเดิม 74.1% เหลือเพียง 19.1%	3. การสร้างเขื่อนทำให้ประชาชนมีรายได้จากการเลี้ยงปลาและกุ้งเฉลี่ย 3-5 ตันต่อวัน และ กฟผ. ยังร่วมกับกรมประมงส่งเสริมอาชีพเกษตรกร สร้างศูนย์ประมง สร้างบันไดปลาโจน
4. การสร้างบันไดปลาโจนที่เขื่อนปากมูลทำให้ปลาจากแม่น้ำโขงที่ไหลลงสู่แม่น้ำเพียง 55 ชนิดเท่านั้นสามารถกระโดดข้ามไปวางไข่เหนือเขื่อน จากเดิมที่มีปลา 260 ชนิดวางไข่ในฤดูวางไข่	4. มีปลา 64 ชนิด หรือราว 150,000 ตัวต่อปีว่ายข้ามบันไดปลาโจน
5. การสร้างเขื่อนปากมูลทำลายระบบนิเวศวิทยา เช่น แก่งกว่า 50 แห่งจมหาย	5. เพิ่มแหล่งท่องเที่ยวให้กับ จ.อุบลราชธานี และเสริมสร้างประชาชนให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนปากมูล
6. การสร้างเขื่อนไม่ได้เกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชน ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ผลิตได้จากเขื่อนปากมูลในช่วงที่ประชาชนต้องการใช้กระแสไฟฟ้าอย่างมากในช่วงเดือนเม.ย. -พ.ค. กลับผลิตได้เพียง 40 เมกะวัตต์ และเมื่อน้ำในแม่น้ำโขงมีระดับสูงขึ้น เครื่องจะผลิตกระแสไฟฟ้าไม่ได้	6. เขื่อนปากมูลผลิตกระแสไฟฟ้าป้อนให้กับประชาชนปีละ 280 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง
7. กฟผ. ต้องเปิดประตูระบายน้ำ 8 แห่ง เพื่อให้ปลาว่ายน้ำไปวางไข่เหนือเขื่อน	7. ไม่สามารถปล่อยน้ำได้ เพราะจะเกิดผลกระทบต่อผู้เลี้ยงปลาในกระชังจำนวน 3,000 ราย บริเวณด้านเหนือเขื่อน

การเผชิญหน้าระหว่างมือปากมูลกับ กฟผ. ดำเนินมาจนถึงสิ้นเดือน พ.ค. ยังไม่สามารถหาทางออกได้ แม้ว่าวันที่ 21 พ.ค. สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ชุดใหม่ นำโดยนายโสภณ สุภาพงษ์ นายดำรง พุฒตาล นายวัลลภ ตังคณานุกีร์ นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ นายแก้วสรร อติโพธิ นายทองใบ ทองเป่าต์ ฯลฯ ลงพื้นที่เขื่อนปากมูลพบข้าราชการ ประชาชน เพื่อหารือเข้าแทรกแซงเพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายข้าราชการใช้ความรุนแรงกับชาวบ้าน นำไปสู่การประชุม 4 ฝ่าย ที่ จ. อุบลราชธานี เพื่อแก้ไขปัญหาในวันที่ 27 พ.ค. 2543 ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่กฟผ. ผวจ.อุบลราชธานี กลุ่มสมัชชาคนจน เกษนนำชาวบ้าน ผลการประชุมก็ยังไม่สามารถตกลงกันได้ เพราะชาวบ้านเรียกร้องให้ กฟผ. และรัฐบาลออกมาแก้ไขปัญหา หลังจากที่ผู้ชุมนุมได้ปักหลักชุมนุมบริเวณสันเขื่อนมาเป็นเวลาถึง 14 เดือน แต่ไม่ได้รับ

การแก้ไข และเสนอให้รัฐบาลเจรจาโดยตั้งคณะกรรมการกลางที่เชื่อถือได้มาร่วมเจรจา ชาวบ้านเรียกร้องให้นายอานันท์ ปันยารชุนเป็นคนกลางไกล่เกลี่ยปัญหา ด้าน ม.ล. ชนะพันธุ์ กฤษณากร รองผู้ว่า กฟผ. ต้องการให้ผู้ชุมนุมเปิดสันเขื่อนให้เจ้าหน้าที่เข้าไปซ่อมบำรุงและปฏิบัติงาน เนื่องจากกังวลในความเสียหายต่อสมบัติของ กฟผ. และกำชับว่าขณะนี้ได้หยุดเดินเครื่องผลิตไฟฟ้า 1 เครื่อง อีก 3 เครื่องไม่ทราบจะหยุดเดินเมื่อไร หากเขื่อนปากมูลไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้จะทำให้ไฟฟ้าภาคอีสานดับทั้งภาค ด้านนายศิวะ แสงมณี ผวจ. อุบลราชธานีกังวลเรื่องการรักษาความปลอดภัย พยายามลดจำนวนเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดสันติต่อการชุมนุม (มติชน 210543, กรุงเทพธุรกิจ,มติชน 280743)

เมื่อการเจรจาไม่เป็นผลสำเร็จ วันที่ 28 พ.ค. เวลา 03.00 น. นายสันต์ มาบขุนทด แกนนำสมัชชาคนจน นำผู้ชุมนุมเขื่อนปากมูลกว่า 200 คน เดินทางถึงท่าเนียบรัฐบาล และเป็นกำแพงรั้วเข้าไปชุมนุมในท่าเนียบเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลมาแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ได้เข้าเจรจากับผู้ชุมนุม และรับข้อเสนอดังกล่าว 2 ข้อ คือ ให้รัฐบาลถอนกำลังที่จะเข้าสลายม็อบที่เขื่อนปากมูล และรัฐบาลรับจะแก้ไขปัญหาสมัชชาคนจน ในที่สุดกลุ่มผู้ชุมนุมก็ยอมออกจากท่าเนียบไปปักหลักอยู่ข้างคลองหน้าท่าเนียบแทน (ไทยโพสต์ 290543)

3. ความเคลื่อนไหวพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวพลังงานในประเทศ

3.1.1 ราคาน้ำมันเบนซินเดือน พ.ค. พุ่ง 15.69 บาทต่อลิตร

แหล่งข่าวจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) รายงานการเคลื่อนไหวราคาน้ำมันในเดือน พ.ค. 2543 ที่ปรับขึ้นลงตามราคาน้ำมันโลกมีดังนี้ วันที่ 3 พ.ค. 2543 ปตท. ปรับราคาขายน้ำมันเบนซินและดีเซลเพิ่มลิตรละ 30 สตางค์ ทำให้ราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 ปรับขึ้นเป็น 14.59 บาทต่อลิตร เบนซินออกเทน 91 เป็น 13.59 บาทต่อลิตร และดีเซลราคา 11.42 บาทต่อลิตร

9 พ.ค. 2543 สถานีบริการน้ำมันหรือปั้มน้ำมันปรับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้นอีกลิตรละ 30 สตางค์ ตามราคาน้ำมันในตลาดโลกที่พุ่งสูงขึ้น ราคาน้ำมันเบนซินออกเทน 95 ปรับจากลิตรละ 14.89 เป็น 15.19 บาท น้ำมันเบนซินออกเทน 91 ปรับจากลิตรละ 13.89 บาท เป็น 14.19 บาท (กรุงเทพธุรกิจ 080543) 12 พ.ค. 2543 ราคาน้ำมันในตลาดโลกที่พุ่งสูงขึ้นมีผลให้ราคาน้ำมันดีเซลปรับเพิ่มขึ้นอีกลิตรละ 30 สตางค์และเบนซินปรับตามลิตรละ 20 สตางค์ เพื่อให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง สำหรับราคาขายปลีกน้ำมัน ในสถานีบริการ น้ำมันดีเซลปรับจากเดิม ลิตรละ 11.72 บาท ขึ้นเป็นลิตรละ 12.02 บาท ส่วนราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินออกเทน 95 ปรับขึ้น 20 สตางค์ จากราคาลิตรละ 15.09 ขึ้นเป็นลิตรละ 15.29 บาท (กรุงเทพธุรกิจ 110543) 17 พ.ค. 2543 ปตท. ปรับราคาน้ำมันเบนซินและดีเซล เพิ่มอีก 30 สตางค์ (สยามรัฐ 170543) วันที่ 23 พ.ค. 2543 ปตท. ปรับราคาขายปลีกน้ำมันเบนซินเพิ่มขึ้นชนิดละ 30 สตางค์ต่อลิตร และน้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้น 20 สตางค์ต่อลิตร ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันของ ปตท.ในเขต กทม.และปริมณฑล เป็นดังนี้ น้ำมันเบนซินออกเทน 95 ปรับเป็น 15.69 บาทต่อลิตร เบนซินออกเทน 91 ปรับเป็น 14.69 บาทต่อลิตร และน้ำมันดีเซลปรับเป็น 12.22 บาทต่อลิตร พร้อมกันนี้ ผู้จัดการใหญ่ ปตท.น้ำมัน ยังแนะนำให้ประชาชนประหยัด และเลือกใช้ใช้น้ำมันให้ถูกชนิดกับประเภทของเครื่องยนต์ เพื่อเป็นทางเลือกในภาวะน้ำมันขึ้นราคาด้วย (ไอเอ็นเอ็น 230543)

3.1.2 ผลสำเร็จแปรรูปอุจจาระเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง

นายสุรพันธ์ ไพโรจน์วรกุล อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ก.วิทยาศาสตร์ฯ ร่วมกับ รศ.ดร.สิทธิชัย โภไคยอุดม อธิการบดีและ ดร.วิษณุ มีอยู่ รองคณบดีคณะบัณฑิตวิทยาลัย ม.เทคโนโลยีมหานคร ร่วมกันแถลงข่าวผลสำเร็จการแปรรูปอุจจาระให้เป็นเชื้อเพลิง ซึ่ง ม.เทคโนโลยีมหานครสามารถคิดค้นผลงานระดับชาติครั้งนี้ได้ โดยมีแนวคิดหลักที่จะช่วยแก้ปัญหาภาวะสิ่งแวดล้อม และเพื่อทดแทนการนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ ซึ่งในแต่ละปีประเทศไทยต้องเสียเงินเพื่อซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงมากกว่า 1 แสนล้านบาท โดยโครงการดังกล่าวทำการวิจัยมานานกว่า 1 ปี และขณะนี้ทาง ม.เทคโนโลยีมหานคร พร้อมจะนำเสนอสักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ หรือ สพข. เพื่อร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับการลงทุนให้เป็นโครงการใหญ่ระดับชาติต่อไป โดยมีประมาณการว่าอาจจะต้องใช้การลงทุนเป็นจำนวนมาก เพื่อขยายการผลิตของเครื่องปฏิกรณ์ผลิตน้ำมันให้มากกว่าเดิมถึง 10 เท่า รวมทั้งนำไปจัดตั้งโรงงานผลิตน้ำมันจากสารตะกอนดังกล่าวด้วย (ไอเอ็นเอ็น 230543)

3.2 ความเคลื่อนไหวพลังงานก๊าซ

3.2.1 เข็โกถัด ปตท. ชื้อก๊าซราคาแพง จ้างลงทุนสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ในพม่า

นายสิทธิพร รัตนภาส รองผู้จัดการประจำสำนักงานผู้ว่าการ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เปิดเผยหลังจากเข้ารับตำแหน่งกรรมการผู้จัดการบริษัท ผลิตไฟฟ้าจำกัด หรือเอ็กโกว่า ราคาก๊าซที่ซื้อจากแหล่งยาดานา ประเทศพม่าเมื่อเทียบกับราคาก๊าซในอ่าวไทยจะแพงกว่าถึง 15% ไม่ว่าจะราคา ณ จุดไหนก็ตามและทางการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) คงไม่สามารถปรับสูตรราคาให้ต่ำ

กว่านี้ได้แน่นอน ทั้งนี้เพราะการตกลงซื้อขายราคาก๊าซทำในช่วงที่เศรษฐกิจของประเทศมีอัตราขยายตัวสูงและมีความต้องการใช้พลังงานจำนวนมากทำให้ผู้ขายก๊าซมีอำนาจต่อรองสูง แนวทางในการแก้ไขปัญหาราคาก๊าซนั้นทางเอ็กโกจะเจรจากับปตท.และพม่าในการที่จะเข้าไปลงทุนก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงขนาด 600 เมกะวัตต์ ที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศพม่าพร้อมสร้างสายส่งและท่อก๊าซจากแหล่งยาดานาและเยตากุนมาที่พม่า ซึ่งปัจจุบันพม่ายังขาดแคลนไฟฟ้าอยู่มาก

ด้านการลงทุนของเอ็กโกนั้นล่าสุดได้เข้าถือหุ้น 40% ในโรงไฟฟ้าที่ประเทศฟิลิปปินส์ ขนาดกำลังผลิต 250 เมกะวัตต์และเข้าถือหุ้นอีก 20% ในโครงการน้ำเทิน 2 ที่ประเทศลาว ซึ่งผู้ถือหุ้นรายเก่าถอนหุ้นออกไป (สยามรัฐ 010543)

3.2.2 ปตท. หุ้มน้ำมันล้นมือโรงแยกก๊าซแห่งที่ 5

นายวิเศษ จูภิบาล ผู้อำนวยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เปิดเผยว่า ปตท. ตัดสินใจที่จะลงทุนสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงที่ 5 ใน จ. ระยอง กำลังการผลิต 300-400 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน วงเงินลงทุน 1 หมื่นล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษารายละเอียดคาดว่าจะเสร็จสิ้นในเดือน มิ.ย. 2543 นี้ จากนั้นจะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และเสนอ ครม. อนุมัติต่อไป ทั้งนี้ ปตท. จำเป็นต้องลงทุนสร้างโรงแยกก๊าซโรงที่ 5 ขึ้น เพื่อป้อนให้แก่บริษัทไทยโอเลฟินส์ จำกัด (ทีโอซี) ที่มีแผนจะสร้างโรงงานแห่งที่ 2 เพื่อขยายการผลิตโอเลฟินส์จากปัจจุบัน 3.8 แสนตันต่อปี เป็น 7 แสน - 1 ล้านตันต่อปี เพื่อลดต้นทุน โดยโรงงานใหญ่คาดว่าจะเสร็จในปี 2545 สำหรับโรงแยกก๊าซเดิมมี 4 โรง 3 โรงตั้งที่ จ.ระยอง และโรงที่ 4 อ.ชนอม จ. นครศรีธรรมราช (กรุงเทพธุรกิจ 040543)

3.3 ความเคลื่อนไหวพลังงานในต่างประเทศ

3.3.1 3 ผู้นำโอเปกพอใจตลาดน้ำมัน สหรัฐฯซื้อราคาแพงสูงอีกระยะหนึ่ง

วันที่ 11 พ.ค. 2543 นายลูอิส เทลเลซ รัฐมนตรีน้ำมันของเม็กซิโกพร้อมกับนายอาลี อัลนูอิมี่ รัฐมนตรีน้ำมันซาอุดีอาระเบียและนายอาลี โรดริเกวซ รัฐมนตรีน้ำมันเวเนซุเอลา ซึ่งเป็น 3 ประเทศหลักที่มักจะเป็นผู้กำหนดทิศทางราคาเคลื่อนไหวของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (โอเปก) ได้ร่วมประชุมกันที่เมืองบจา แคลิฟอร์เนีย ซูร์ ซึ่งอยู่ทางใต้ของเม็กซิโก ก่อนการประชุมใหญ่เต็มคณะ ของประเทศสมาชิกในโอเปกที่กำหนดจัดในวันที่ 21 มิ.ย. 2543 นี้

ภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมรัฐมนตรีทั้ง 3 ประเทศออกแถลงการณ์ร่วมกัน โดยแสดงความพอใจต่อสถานการณ์ตลาดน้ำมันในปัจจุบัน "รัฐมนตรีทั้งสามเห็นพ้องว่า ปริมาณน้ำมันดิบสำรองเพิ่มขึ้นมาอยู่ในระดับที่น่าพอใจมากขึ้น ช่วยผ่อนคลายแรงกดดันที่มีต่อตลาดซึ่งเกิดขึ้นในช่วงสิ้นไตรมาสแรกของปีนี้ โอเปกจึงไม่จำเป็นต้องดำเนินมาตรการใดๆ เพิ่มเติม" แถลงการณ์ดังกล่าวระบุถึงสัญญาณที่สะท้อนว่า ในการประชุมโอเปกเดือนหน้าจะไม่มีการตัดสินใจเพิ่มปริมาณการผลิตแต่อย่างใด

ด้านการประชุมรัฐมนตรีพลังงาน 21 ประเทศจากกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก(เอเปก) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 11-12 พ.ค. 2543 เมืองซานดิเอโก รัฐแคลิฟอร์เนีย นายเจย์ ฮาเกส ผู้อำนวยการฝ่ายข้อมูล ก.พลังงานของสหรัฐฯ กล่าวว่าราคาน้ำมันอาจจะอยู่ในระดับสูงไปอีกระยะหนึ่ง เนื่องจากการปรับการผลิตของโอเปกและคาดว่าตลาดน้ำมันสามารถที่จะฟื้นขึ้นมาเมื่อเสถียรภาพในระยะยาว ซึ่งเป็นผลดีจากการพัฒนาแหล่งน้ำมันใหม่และการเพิ่มผลผลิตจากประเทศนอกกลุ่มโอเปก โดยคาดว่าในระยะยาวจะมีเสถียรภาพอยู่ที่ระดับ 22 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล "หากราคาน้ำมันสูงกว่าระดับ 20 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล คาดว่าประเทศนอกโอเปกจะเพิ่มการผลิตในแหล่งน้ำมันที่ทะเลเหนือ อะแลสกา และที่อื่นๆ"

ส่วนราคาน้ำมันดิบที่ตลาดล่วงหน้าในนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 11 พ.ค. 2543 ราคาน้ำมันดิบสำหรับส่งมอบเดือน มิ.ย. 2543 เพิ่มขึ้นถึง 1.01 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 3.6% ไปปิดตลาดที่ระดับ 29.11 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล หลังพุ่งขึ้นแตะระดับสูงสุดที่ 29.42 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล อันเป็นระดับสูงสุดตั้งแต่วันที่ 21 มี.ค. 2543 ขณะที่ราคาน้ำมันดิบเบรนท์ ที่ตลาดล่วงหน้าในลอนดอน เมื่อปิดตลาดวันเดียวกันนี้ เพิ่มขึ้น 1.08 ดอลลาร์สหรัฐ ไปอยู่ที่ระดับ 27.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล (กรุงเทพธุรกิจ120543)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง

1.1 ส.ส.เปลี่ยนพรรครับเลือกตั้งครั้งใหม่

1.1.1 ส.ส.พรรคความหวังใหม่สายอีสานสมทบกับ "สมอลล์มิดเดิลปาร์ตี"

นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์ หรือเสี้ยกวง ส.ส.อุดรธานี พรรคความหวังใหม่ เปิดเผยว่าตนและพวกได้ย้ายจากพรรคความหวังใหม่มาลงสมัครในนามพรรคชาติพัฒนา เพื่อเพิ่มจำนวนส.ส.พรรคชาติพัฒนาในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีเพียง 1 คน อีก 6 คน เป็นของพรรค

ความหวังใหม่ การย้ายพรรคของนายเกียรติชัยและพวกมาลัยพรรคชาติพัฒนา นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เลขาธิการพรรคชาติพัฒนา บอกว่า ทำให้พรรคชาติพัฒนามั่นใจว่าจะได้ ส.ส. ถึง 70-80 ที่นั่งในการเลือกตั้งครั้งใหม่ และเป็นพรรคขนาดกลางหรือพรรคเอสเอ็มอี (มติชนสุดสัปดาห์ 220543)

1.1.2 ส.ส.สระบุรียกทีมลาพรรคเก่าไปอยู่ไทยรักไทย

วันที่ 26 พ.ค.2543 นายปองพล อดิเรกสาร ส.ส.สระบุรี อดีตเลขาธิการพรรคชาติไทย เปิดเผยว่าจะยื่นใบลาออกจากสมาชิกพรรคชาติไทย เพื่อไปสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ในระบบปาร์ตี้ลิสต์ในนามพรรคไทยรักไทย รวมทั้งนายวีระพล อดิเรกสาร ส.ส.สระบุรี พรรคชาติไทย จะยื่นใบลาออกพร้อมกันในวันที่ 31 พ.ค.2543 และไปอยู่พรรคไทยรักไทย ขณะเดียวกันนายยงยศ อดิเรกสาร น้องชายอีกคนก็จะลงสมัครในจ.สระบุรีในนามพรรคไทยรักไทยเช่นกัน ทั้งนี้ นายปองพล ได้ระบุเหตุผลในการยื่นใบลาออกว่าเกิดจากการกระทำของหัวหน้าพรรคชาติไทยคือ 1) ไม่ให้เกียรติกรณีย์ปลดตนออกจากตำแหน่งเลขาธิการพรรคระหว่างที่ตนไปปฏิบัติราชการต่างประเทศโดยไม่มีมีการปรึกษาหารือและไม่มีเหตุผลสมควร 2) การกล่าวใส่ร้ายตนเองลับหลังต่อวงการต่างๆมาตลอดทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ดูหมิ่นเกียรติ ศักดิ์ศรี แสดงถึงความไม่เป็นผู้ใหญ่ที่ควรนับถือและยังระบุอีกว่าหัวหน้าพรรคบริหารผิดพลาดทำให้ภาพพจน์และชื่อเสียงของพรรคตกต่ำลงอย่างมาก

นอกจากนี้แล้ว นายสมชาย สุนทรวัฒน์ ส.ส.สระบุรี พรรคประชาธิปัตย์ได้เปิดเผยว่าการเลือกตั้งครั้งใหม่มีแนวโน้มสูงที่ตนจะไปอยู่พรรคไทยรักไทยเพราะเป็นโอกาสสุดท้ายที่จะเปลี่ยนแปลงพรรค และตนเคยพูดคุยกับนายปองพล อดิเรกสาร กับนายเงิน บุญสุภา ส.ส.สระบุรีพรรคความหวังใหม่ ว่าสระบุรีน่าจะมีเอกภาพโดยมี ส.ส.มาจากพรรคไทยรักไทยทั้งหมด และพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยก็ต้องการให้ไปร่วมงานด้วย (ไทยโพสต์ 270543, มติชนสุดสัปดาห์ 290543 สยามรัฐ 310543)

1.2 ความเลือกผู้บริหารชุดใหม่ เลขาธิการพรรคคือนายวันมูหะหมัดนอร์ มะทา ส่วน ปชป.แสดงท่าทีจับจ้องตำแหน่งป.สภาฯ

พรรคความหวังใหม่จัดประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี เพื่อเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่หลังจากที่เลื่อนมาจากการประชุมใหญ่สามัญ ทั้งนี้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นหัวหน้าพรรค ซึ่ง พล.อ.ชวลิตได้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคคนครบ 75 คนตามข้อบังคับพรรคและตามมาด้วยการเสนอชื่อ นายวันมูหะหมัดนอร์ มะทา เป็นเลขาธิการพรรคคนใหม่ ซึ่งเป็นที่ผิดคาดของสมาชิกพรรคเพราะกระแสข่าวก่อนหน้านี้ระบุว่าจะเป็น พล.ต.ศรชัย มนต์วิวัฒน์ ส.ส.กาญจนบุรี อดีตนายทหารคนสนิทและอีกท่านหนึ่งคือ พล.อ.พัฒน์ อัครนิมิตร์ เจริญญิกพรรค เพื่อนร่วมรุ่น จปร. 1 ซึ่งนายวันมูหะหมัดนอร์ มะทา บอกว่าจะลาออกจากตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 24 มิ.ย.2543 และให้เหตุผลในการรับตำแหน่งเลขาธิการพรรค เพราะเห็นว่าสามารถนำแนวทางของพรรคไปแก้ปัญหาบ้านเมืองได้

สำหรับพรรคประชาธิปัตย์นั้นมีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเสนอชื่อประธานสภาผู้แทนคนใหม่ เช่น โฆษกของพรรค นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย บอกว่าเมื่อใบลาออกของนายวันมูหะหมัดนอร์ชัดเจนแล้วพรรคประชาธิปัตย์ในฐานะพรรคเสียงข้างมากในสภาผู้แทนจะหารือกับพรรคร่วมรัฐบาลขอذنทานุมัติว่าพรรคประชาธิปัตย์จะเป็นผู้เสนอชื่อประธานสภาผู้แทนคนใหม่ เพราะตามธรรมเนียมพรรคร่วมรัฐบาลจะเสนอคนหนึ่ง พรรคฝ่ายค้านจะเสนอคนหนึ่ง นอกจากนี้แล้ว ยังมี การให้สัมภาษณ์ของสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์บางคนเกี่ยวกับประธานสภาผู้แทนคนใหม่กว่าภายในพรรคมีคนที่เหมาะสมหลายคนด้วยกัน คนหนึ่งที่เผยตัวคือนายถวิลย์ ไพรสงค์ ประธานที่ปรึกษากรมต.มหาดไทย และรองเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งบอกว่าหากพรรคมีมติให้เป็นก็พร้อมจะเป็นเพราะเคยดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนมาแล้ว ในขณะที่สมาชิกพรรครุ่นใหม่เสนอชื่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ความเคลื่อนไหวภายในพรรคในเรื่องดังกล่าว นายเกษม หลีกภัย ในฐานะหัวหน้าพรรคบอกว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ต้องรอให้ประธานสภาผู้แทนลาออกก่อนแล้วค่อยหารือกัน (ไทยโพสต์ 160543, สยามรัฐ 16,180543)

2. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการปกครอง

2.1 ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยข้อปัญหาต่างๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ

2.1.1 การวินิจฉัยร่าง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม เป็นผลให้ฝ่ายบริหารได้ดูแลหน่วยงานยุติธรรมที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี

กรณีนี้ที่ประธานวุฒิสภาส่งความเห็นของสมาชิกวุฒิสภามาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ร่าง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม ว่ามีความอันเป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญมาตรา 275 ที่กำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยงานธุรการเป็นอิสระหรือไม่นั้น วันที่ 2 พ.ค. 2543 นายพดล เสงเจริญ เลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญ แถลงผลการพิจารณาวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีมติด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 4 เห็นว่า ร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจาก มาตรา 275 ไม่ได้มีการบัญญัติว่างานใดที่เป็นงานธุรการโดย

เฉพาะ กำหนดแต่เพียงว่าให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล งบประมาณ และการดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อรัฐสภาซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องนี้เห็นว่าควรจะขึ้นอยู่กับกระทรวงยุติธรรม ก็เป็นหน้าที่ของรัฐสภาในการตรากฎหมายและเรื่องนี้ไม่กระทบความเป็นอิสระของศาล และจากผลการวินิจฉัยดังกล่าว นายบัณฑิต รัชตะนันท์ โฆษก.ยุติธรรมแถลงว่า มีผลให้กรมบังคับคดี กรมคุมประพฤติ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อยู่ในการบริหารจัดการของก.ยุติธรรม และเพิ่มเติมว่าภารกิจของก.ยุติธรรมในอนาคตจะไม่มีการพิจารณาคดีอีกต่อไป แต่จะดูแลหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ส่วนนายสุทัศน์ เงินหมื่น รมต.ยุติธรรมบอกว่า ต่อไปสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะได้รับภารกิจฐานะเป็นกรม (ไทยโพสต์ ,มติชน ,สยามรัฐ ,กรุงเทพธุรกิจ030543)

2.1.2 การวินิจฉัยให้ รมต.ถือหุ้นได้ร้อยละ 5

วันที่ 23 พ.ค.2543 คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติ 9 ต่อ 4 เสียง วินิจฉัยว่าข้อความในมาตรา 5 ของร่าง พ.ร.บ.การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรียุติธรรม ที่กำหนดเกี่ยวกับการอนุญาตให้รมต.ถือหุ้นในกิจการต่างๆ ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะข้อความในมาตรา 209 ของรัฐธรรมนูญไม่ได้มีบทบัญญัติห้ามรมต.ถือหุ้นโดยเด็ดขาด ประกอบกับรัฐธรรมนูญให้การรับรองในหลักการเสรีภาพการจดทะเบียนหุ้นส่วนบุคคลและท้ายมาตรา 209 เปิดช่องให้รมต.ถือหุ้นได้ตามที่กฎหมายกำหนดคือไม่เกินร้อยละ 5 ของหุ้นทั้งหมดที่จัดจำหน่าย ส่วนที่เกินต้องโอนให้นิติบุคคลจัดการแทน เพื่อป้องกันอิทธิพลหรืออำนาจในการบริหารจัดการที่จะขัดต่อหลักการปฏิบัติหน้าที่ของรมต.(กรุงเทพธุรกิจ 230543,มติชนสุดสัปดาห์ 290543)

2.1.3 ศาลธน.วินิจฉัยคดีนายจิรายู จรัสเสถียร กรณีจงใจยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินฯ ประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จมีผลทำให้ไม่สามารถดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ ภายในเวลา 5 ปี

กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 295 ว่า นาย จิรายู จรัสเสถียร อดีตที่ปรึกษา รมช.สาธารณสุข จงใจยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ นั้น นายพดล เสงเจริญ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแถลงภายหลังการพิจารณาว่า คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ 13 เสียงว่านายจิรายู จงใจยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 291,292 และ 295 และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542มาตรา 34 มีผลให้นายจิรายูไม่สามารถดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ ภายในเวลา 5 ปี ซึ่งประเด็นการพิจารณาอยู่ที่ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์วันที่ 17 ธ.ค.2540 ซึ่งมีการฝากเช็คและภายหลังขอยกเลิกรายการและขอเช็คคืน ซึ่งกรณีนี้ทางธนาคารถือว่าไม่ได้นำฝากเช็ค แต่นายจิรายู ได้ยื่นยื่นยอดเงินที่รวมเช็คเข้าไปด้วย(สยามรัฐ31 0543)

2.2 การเลือกตั้งส.ว.รอบสองการทุจริตยังคงมีอยู่ ต้องจัดเลือกตั้งรอบสามใน 9 จังหวัด

นายสวัสดิ์ โชติพานิช กกต. ฝ่ายสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยให้สัมภาษณ์ว่าการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภารอบสองใน 35 จังหวัด เมื่อวันที่ 29 เม.ย.2543 ยังคงมีการร้องเรียนเรื่องการทุจริตอยู่ ซึ่งหากผู้ได้รับเลือกตั้งรายใดถูกแขวนชื่อเป็นครั้งที่ 2 กกต.จะตัดสิทธิ์ไม่ให้ลงสมัครรอบสาม ที่อาจจะเกิดขึ้น ส่วนนายยุวรัตน์ กมลเวชช กกต.ฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง กล่าวถึงปัญหาในการเลือกตั้งครั้งนี้ว่า มี 3 ส่วนคือ 1) ในส่วนของ กกต.เองคิดว่าเรียบร้อยพอสมควร 2) จำนวนประชาชนผู้ใช้สิทธิลดน้อยลงไปมาก และ3) ในส่วนผู้สมัคร สถานการณ์การทำผิดกฎหมายไม่ลดลงจากครั้งแรก การที่ประชาชนไปใช้สิทธิในน้อยทำให้ผู้สมัครบางรายที่มีคะแนนจัดตั้งสามารถได้รับเลือกตั้งเข้ามา

การเลือกตั้งส.ว.รอบสองในหลายจังหวัดยังมีปัญหาการร้องเรียนเรื่องทุจริต เช่น จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งข่าวระบุว่าเขตอำเภอรอบนอกมีการซื้อเสียง ทั้งแจกเงินหัวละ 20 บาท พร้อมสบู่ แจกลูกไก่ รวมทั้งการซื้อเสียงกันหน้าหน่วยเลือกตั้ง ที่สุพรรณบุรีจากกระบวนของนายสมชัย ศรีสุทธิยากร เลขาธิการมูลนิธิธรรมาภิบาล ผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนเพื่อการเลือกตั้งบอกว่าการทุจริตอย่างเป็นระบบ เช่นจัดหน่วยเลือกตั้งในที่ลับตาคน อาทิ อยู่บนศาลาสูง ในห้องเรียนที่ปิดประตูหน้าต่าง อยู่หลังบ้านผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหน่วยเลือกตั้งเซ็นชื่อประชาชนในชื่อผู้ใช้สิทธิไว้ก่อนอ้างว่าเพื่อมิให้เป็นการเสียเวลา ยิ่งกว่านั้นที่หน่วยเลือกตั้งที่ 61 ต.ดอนมะนาว อ.สองพี่น้อง กรรมการฯ กากบาทหมายเลขผู้สมัครไว้แล้วแจกบัตรเลือกตั้งให้ประชาชน เป็นต้น ที่ปากน้ำ สมุทรปราการและมหาสารคาม ต้องมีการนับคะแนนกันใหม่

อย่างไรก็ตาม ผลการเลือกตั้งกกต.ประกาศรับรองส.ว.ได้ 66 คน โดยแขวนชื่อไว้ 12 คน ใน 9 จังหวัด ปรากฏว่าอดีตที่ส.ว.ที่ถูกแขวนชื่อในการเลือกตั้งครั้งแรกได้รับเลือกตั้งกลับเข้ามาถึง 45 คน เช่น นายชัชวาลย์ คงอุดม ส.ว.กทม.พล.ต.มณูญกฤต รูปขจร ส.ว.สระบุรี ส่วนผู้ที่ถูกแขวนชื่อและไม่ได้รับเลือกตั้งในรอบสองนี้ เช่น นางฉวีวรรณ ขจรประศาสน์ จังหวัดนนทบุรี นางมลวิทย์ เงินหมื่น จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น นายยุวรัตน์ กมลเวชช กกต. ให้เหตุผลว่าแม้จะมีข่าวคราวเรื่องการทุจริต แต่เมื่อไม่มีหลักฐานก็เหมือนศาลที่ต้องปล่อย การเลือกตั้งรอบสามใน 9 จังหวัดคือ อำนาจเจริญ ลำปาง อุบลราชธานี สุพรรณบุรี มหาสารคาม ขอนแก่น นครราชสีมา หนองคาย

และอุดรธานี จะจัดขึ้นในวันที่ 4 มิ.ย.2543 โดยจัดเลือกตั้งล่วงหน้าขึ้นในวันที่ 27-28 พ.ค.2543 ซึ่งมีผู้ไปลงคะแนนล่วงหน้า 2 วันใน 9 จังหวัดเพียง 11,936 คน น้อยกว่ารอบสองเกือบ 10 เท่า ส่วนในต่างประเทศ 19 ประเทศใช้สิทธิเพียง 74 คน สาเหตุที่ประชาชนมาเลือกตั้งกันน้อยเนื่องจากการเลือกตั้งรอบสามมีระยะเวลาใกล้เคียงกันมาก อาจทำให้ประชาชนเบื่อหน่าย แต่คาดว่าวันที่ 4 มิ.ย. คนคงมากกว่านี้ ซึ่งนายยุวรัตน์ กมลเวชช บอกว่าหากยังมีการทุจริต กต.พร้อมที่จะจัดเลือกตั้งรอบ 4 ให้เสร็จภายใน 15 วัน (ไทยโพสต์ 01,02,110543, สยามรัฐ 010543, กรุงเทพธุรกิจ14,230543,มติชน 290543)

3. ความเคลื่อนไหวด้านกระบวนการยุติธรรม

3.1 ข้าราชการซี 10 ถูกไล่ออกจากราชการฐานทุจริตต่อหน้าที่

วันที่ 2 พ.ค.2543 คณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน(อ.ก.พ.) ก.คลัง มีนายศุภชัย พิศิษฐวานิช ปลัดก.คลังเป็นประธานประชุมพิจารณาลงโทษนายนิพัทธ์ พุกกะณะสุต ตามที่คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรงซึ่งมีนายสุพล คุณาภรณ์ รองผอ.สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นประธาน เสนอให้ไล่นายนิพัทธ์ออกจากราชการ เนื่องจากมีพยานหลักฐานชัดเจนว่าทุจริตต่อหน้าที่ รับผลประโยชน์ 30 ล้านบาท จากนายน้ำ มหัทธินรัฐ ก.บริษัทซันเอสเตท ซึ่งได้รับสัมปทานโครงการพัฒนาที่ดินหอมอชิตมูลค่า 17,000 ล้านบาท และยังแก้ไขร่างสัญญาระหว่างกรมธนารักษ์กับบริษัทซันเอสเตทโดยผลการเพื่อประโยชน์ของบริษัท อ.ก.พ.พิจารณาพยานหลักฐานที่มีจำนวนประมาณ 5,000 หน้าแล้ว มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยร้ายแรงเสนอมาคือให้ไล่นายนิพัทธ์ออกจากราชการ โดยนายนิพัทธ์มีสิทธิอุทธรณ์ต่อที่ประชุม ก.พ. และฟ้องศาลได้หากเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม (มติชนสุดสัปดาห์ 090543)

3.2 อัยการสั่งฟ้องคดีบ้านสามหลังริมเขื่อนศรีนครินทร์

12 พ.ค.2543 นายพันธ์ สุริยพร รองอัยการสูงสุด แถลงว่า ได้สั่งฟ้อง 1)นางสาวปาจรรย์ เวสสะบุตร 2) นางจุฑามาศ เวสสะบุตร บุตรสาวสองคนของนายประยัด เวสสะบุตร อดีตปลัดจังหวัดกาญจนบุรี คนสนิทของพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ อดีตรองนายกฯและรมต.มหาดไทย และ 3) นายธวัช ศิริกรวิไล ซึ่งทั้งสามท่านนี้เป็นเจ้าของบ้านสามหลังริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนศรีนครินทร์ ต.ด่านแม่แฉลบ อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี ซึ่งกรมป่าไม้กล่าวหาว่าบุกรุกอุทยานแห่งชาติ โดยถูกสั่งฟ้องใน 2 ข้อหาคือ 1) ร่วมกันบุกรุกยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้างแนวทางหรือเผาป่า หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดครอบครองเพื่อตนเองหรือผู้อื่น การสั่งฟ้องครั้งนี้ขัดแย้งกับความเห็นของพนักงานสอบสวนที่มี พล.ต.ท.ล้วน ปานรศทิพ ผบ.ตำรวจสอบสวนกลาง เป็นประธาน เพราะมีคำสั่งไม่ฟ้อง ซึ่งคำสั่งไม่ฟ้องดังกล่าวได้สร้างความเคลือบแคลงสงสัยให้กับประชาชนและกลายเป็นประเด็นการเมืองที่นำไปสู่การอภิปรายไม่ไว้วางใจ พล.ต.สนั่นมาแล้ว (มติชนสุดสัปดาห์ 150543)

4. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

4.1 สหรัฐฯระบุนเอเชียใต้ศูนย์กลางก่อการร้ายข้ามชาติ

วันที่ 30 เม.ย.2543 สำนักข่าวรอยเตอร์และเอเอฟพี อ้างน.ส.พ.นิวยอร์กไท่เกี่ยวกับรายงานประจำปีของก.ต่างประเทศสหรัฐฯ ว่าด้วยการก่อการร้ายข้ามชาติว่า ภูมิภาคเอเชียใต้เป็นศูนย์กลางของกลุ่มก่อการร้ายข้ามชาติที่สำคัญ โดยมีปากีสถานและอัฟกานิสถานเป็นสถานที่ที่บิดาที่ปลอดภัยของบรรดานักก่อการร้ายข้ามชาติ และเป็นมณฑลภัยของชาวอเมริกันที่เกิดจากการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายหลวมๆ ของกลุ่มก่อการร้ายและปัจเจกบุคคลที่มุ่งก่อเหตุรุนแรงโดยมีลัทธิความเชื่อทางศาสนาหรืออุดมคตินิยมเป็นปัจจัยผลักดันมากกว่า ปัจจัยทางการเมือง กลุ่มก่อการร้ายเหล่านี้ได้รับเงินสนับสนุนจากการลักลอบค้ายาเสพติด การก่ออาชญากรรมรุนแรง และการค้าที่ผิดกฎหมาย ซึ่งในรายงานระบุว่าอัฟกานิสถานเป็นภัยคุกคามสหรัฐฯที่สำคัญ เพราะเป็นแหล่งกบดานของกลุ่มก่อการร้ายรายใหญ่ซึ่งมีนายโอซามา บิน ลาดิน มหาเศรษฐีชาวซาอุดีอาระเบีย ผู้อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ระเบิดสถานทูตสหรัฐฯ 2 แห่งในแอฟริกากบดานอยู่ด้วย เช่นเดียวกับปากีสถานที่เป็นที่หลบภัยและให้ความช่วยเหลือผู้ก่อการร้ายต่างๆ แต่ก.ต่างประเทศสหรัฐฯก็ไม่ได้ขึ้นบัญชีสองประเทศนี้ในฐานะให้การสนับสนุนการก่อการร้ายข้ามชาติ มิฉะนั้นจะถูกสหรัฐฯใช้มาตรการคว่ำบาตร รอยเตอร์แจ้งว่าเป็นครั้งแรกที่ก.ต่างประเทศสหรัฐฯระบุว่าภูมิภาคเอเชียใต้เป็นศูนย์กลางกลุ่มก่อการร้ายแทนที่ภูมิภาคตะวันออกกลาง (มติชน 010543)

4.3 อิสราเอลถอนทหารออกจากพื้นที่ภาคใต้ของเลบานอนหลังครอบครองมานานกว่า 22 ปี

วันที่ 23 พ.ค.2543 กองโจรเฮzbollah ได้ขอลงชายชนะกันอย่างเอิกเกริกโดยเฉพาะที่เมืองมาร์จาญูน เมืองใหญ่ที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ของเลบานอน ภายหลังจากที่อิสราเอลเสร็จสิ้นกระบวนการถอนทหารทั้งหมดออกจากพื้นที่ดังกล่าวเมื่อเวลา 6.42 น.ของวันที่ 24 พ.ค.2543 หลังจากยึดครองมานานกว่า 22 ปี และประกาศให้เป็นเขตความมั่นคงเพื่อป้องกันไม่ให้กองโจรก่อการร้ายปาเลสไตน์ใช้พื้นที่ดังกล่าวเป็นที่มั่นโจมตีภาคเหนือของอิสราเอล อย่างไรก็ตาม จากการโจมตีทหารอิสราเอลรุนแรงมากขึ้นในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา

สามารถยึดที่มั่นกองกำลังเลบานอนใต้ (SLA)หรือทหารชุดพิเศษของอิสราเอลในพื้นที่ดังกล่าวไว้ได้ นายซีคัสซัน นาสรัลเลาะห์ ผู้นำกองโจรเฮซบอลเลาะห์ประกาศว่า นี่คือการชัยชนะของชนชาติอาหรับและเป็นจุดเริ่มต้นแห่งความพ่ายแพ้ของอิสราเอล (กรุงเทพฯธุรกิจ 250543)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการศึกษา

1.1 เตรียมให้ อบต. อบจ. และเทศบาลรองรับการกระจายอำนาจการศึกษา

นายปริญญา นาคฉัตริย์ อธิบดีกรมการปกครอง ก.มหาดไทย เปิดเผยว่าวันที่ 10-12 พ.ค.2543 ณ ศูนย์เยาวชนกรุงเทพฯ(ไทย-ญี่ปุ่นดินแดง) สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง และสำนักงานการศึกษาท.ม. จัดประชุมสัมมนาการศึกษาท้องถิ่นเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ขึ้น เพื่อระดมพลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกส่วนในการผลักดันการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ.การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้ประสบความสำเร็จต่อไป โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 3,000 คน ประกอบด้วยผู้บริหารท้องถิ่นทั่วประเทศ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) นายกเทศมนตรีและประธานบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) คาดว่าการประชุมครั้งนี้จะสร้างความตื่นตัวในเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ รวมถึงประสบการณ์ใหม่ๆในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เนื่องจากแนวทางการจัดการศึกษาของพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเนื่องจากพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติได้ระบุบทบาทในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นไว้ในมาตรา 41 คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษา ฉะนั้น หลังประกาศใช้พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ.2542 สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง และสำนักงานการศึกษา ท.ม. จึงต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับพ.ร.บ.การศึกษา (สยามรัฐ 050543)

1.2 นักวิจัยชี้การปฏิรูปการศึกษาของไทยต้องใช้เวลาอีก 5 ปี

นายอนุช อภาภิรม หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการศึกษาไทย ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดเผยผลการวิเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของไทยว่า คงต้องใช้เวลาอีก 5 ปี กว่าจะเป็นรูปเป็นร่าง อันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูป เช่น การเมือง ระบบราชการ งบประมาณ รวมทั้งความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ทั้งนี้การปฏิรูปศึกษายากกว่าปฏิรูปการเมือง เช่น การให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ซึ่งครูหลายคนก็ยังไม่เข้าใจว่าเป็นอย่างไร อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการปฏิรูปขึ้นกับการช่วยกันของหลายฝ่าย ภาครัฐเป็นตัวจักรสำคัญ หน่วยงานเอกชนประชาชน ซึ่งต้องมีความเข้าใจในเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา การแก้ไขปัญหาคงจะลุล่วงไปได้ เพราะปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมืองหรือสิ่งแวดล้อมก็ล้วนเกิดจากประชาชนที่ไม่ได้รับการศึกษา หรือที่มีคุณภาพเพียงพอ ตลอดจนขาดการปลูกฝังให้มีจริยธรรมที่ดี (กรุงเทพฯธุรกิจ 180543)

2. ความเคลื่อนไหวด้านบริหารการศึกษา

2.1 นักวิชาการชี้มหาวิทยาลัยในอนาคตหมดสมัยบริหารตามระบบราชการ

นายไพฑูรย์ สินลารัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาวิชาชีพอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงความคิดเห็นว่า ในอนาคตการบริหารการอุดมศึกษาไทยจะไม่สะดวกเหมือนสามสิบปีที่ผ่านมา เพราะงบประมาณมีแนวโน้มว่าจะไม่ได้รับเพิ่มขึ้นเนื่องจากต้องนำเงินส่วนหนึ่งไปใช้หนี้สินของประเทศ ผู้บริหารยุคเก่าที่บริหารตามระบบราชการและตามงบประมาณที่ได้รับจะตกไป อีกทั้งยังต้องถูกตรวจสอบประเมินจากสังคมมากขึ้นซึ่งรวมทั้งคณาจารย์ด้วย เนื่องจากพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา และบัณฑิตเองจะตกงานมากขึ้น มหาวิทยาลัยต้องปรับแนวคิดและวิธีการใหม่ โดยต้องทบทวนจุดมุ่งหมายของสถาบัน จัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงาน เพราะงบประมาณไม่สามารถตอบสนองการดำเนินงานพร้อมกันหลายๆอย่างได้แล้ว เลือกว่าที่สถาบันมีความถนัดและเชี่ยวชาญ แบ่งงานในสาขาของตนให้ชัดเจน ร่วมกันใช้บุคลากร ทรัพยากร และสถานที่ ที่สำคัญต้องพัฒนาบุคลากรในแนวทางใหม่ให้มีคุณภาพมากที่สุด และในอนาคตผู้บริหารมหาวิทยาลัยต้องมีแนวทางใหม่ๆ ในการบริหาร โดยจะต้องคิดและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถรวบรวมพลังจากบุคคลในองค์กร รวมทั้งทรัพยากรของสังคมมาใช้ให้เกิดความก้าวหน้าแก่สถาบันมากที่สุด (ไทยโพสต์ 1004543)

3. ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

3.1 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการกระจาย และสถานภาพของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งคุณภาพของอาจารย์

ในงานสัมมนาเรื่อง "นโยบายด้านปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษา : รูปแบบการจัดการกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน" นั้นนางสาวพรชูลี อาชวอำรุง หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดเผยเกี่ยวกับผลการวิจัย เรื่องแผนที่แสดงการกระจายของสถาบันอุดมศึกษาตามที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ พบว่า ในช่วงปีพ.ศ.2542-2543 มีสถาบันอุดมศึกษาการกระจายตัวในภูมิภาคต่างๆทั้งสิ้น 979 แห่ง(นับรวมวิทยาเขต) แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันราชภัฏ สถาบันราชชมงคล วิทยาลัยนาฏศิลป์ วิทยาลัยสงฆ์ วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยตำรวจ โรงเรียนเอกชน วิทยาลัยอาชีวศึกษาและอื่นๆ โดยภาคกลางมีสถาบันอุดมศึกษา 387 แห่ง ภาคเหนือ 209 แห่ง ภาคใต้ 163 แห่ง ภาคตะวันออก 98 แห่ง ภาคตะวันตก 71 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 51 แห่ง จังหวัดที่มีน้อยที่สุดคือ แม่ฮ่องสอน มุกดาหารและหนองบัวลำภู จังหวัดละ 2 แห่ง ส่วนในกทม.มีมากที่สุดคือ 187 แห่ง

ส่วนผลงานวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพสถาบันอุดมศึกษา ของนายบุญส่ง หาญพานิช หัวหน้าภาควิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม พบว่า ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษามีความสามารถในการรับนักศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 402,186 คน ระดับปริญญาตรี 1,157,949 คน และสูงกว่าปริญญาตรี 83,698 คน ซึ่งแนวโน้มของผู้ต้องการเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้นในแต่ละปี โดย พ.ศ.2540-2541 มีนักศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 517,018 คน และปี 2541-2542 มีนักศึกษาใหม่จำนวน 628,669 คน ส่วนอัตรากำลังที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาขณะนี้ มีอาจารย์ประจำทั้งสิ้น 41,532 คน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 21,110 คน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 6,682 คน ก.ศึกษาฯ 11,838 คน และ ก.สาธารณสุข 1,902 คน โดยอาจารย์ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาโท เมื่อเทียบสัดส่วนกับจำนวนนักศึกษาแล้วจะได้ 1 : 44 คน สำหรับด้านการผลิตผลงานทางวิชาการพบว่าในปีการศึกษา 2538 อาจารย์ระดับปริญญาเอกไม่ทำงานวิจัยถึงร้อยละ 73.35 อีกทั้งคุณภาพของอาจารย์ก็ลดลง จะเห็นได้ว่า การขอตำแหน่งศาสตราจารย์ไม่ผ่านถึงจำนวนร้อยละ 51 ซึ่งผลกระทบส่วนหนึ่งมาจากโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด ซึ่งในปีการศึกษา 2542 มีบุคลากรที่ได้ตำแหน่งทางวิชาการในส่วนของทบวงฯ ในอัตราส่วนศาสตราจารย์ 0.2 ต่อรองศาสตราจารย์ 2.0 ต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2.5 ต่อจำนวนอาจารย์ 5.3 (ไทยโพสต์ , กรุงเทพธุรกิจ 120543)

4. ความเคลื่อนไหวด้านโอกาสทางการศึกษา

4.1 ศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบระบบการศึกษาดูเงินมากกว่า 5 หมื่นล้านบาทช่วงเปิดเทอมปี'43

ศูนย์วิจัยกสิกรไทยสำรวจค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองช่วงเปิดเทอมปีการศึกษา 2543 ระหว่างวันที่ 18-23 เม.ย.2543 จากกลุ่มตัวอย่าง 995 ครอบครัว ค่าตัวมีเงินสะสมตั้งแต่ 50,000 ล้านบาท และพบว่าผู้ปกครองในเขตกทม. ร้อยละ 36.1 มีปัญหาค่าใช้จ่ายในช่วงเปิดเทอม แต่บางครอบครัวหรือประมาณร้อยละ 18.8 ไม่แน่ใจว่าจะมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายหรือไม่ โดยหนทางแก้ปัญหาคือการถอนเงินที่เก็บสะสมมาใช้ รองลงมาคือกู้ยืมทั้งจากญาติ คนรู้จัก เปียร์แชร์ และกู้เงินนอกระบบโดยยอมเสียดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจากการศึกษา 2542 ร้อยละ 8.8 มาเป็นร้อยละ 15.3 ในปี 2543 ปัจจัยที่ซ้ำเติมภาระค่าใช้จ่ายให้สูงขึ้น 5 อันดับแรกคือ ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ค่าอุปกรณ์การเรียน และชุดนักเรียนแพงขึ้น รายได้ของครัวเรือนลดลง ค่าเล่าเรียนแพงขึ้น และโอกาสในการหางานพิเศษทำลดลง

ในประเด็นการเสียค่าแบริ่งเจี๊ยะ พบว่าผู้ปกครองร้อยละ 37.9 ยินดีจ่ายหากเมื่อประกาศผลแล้วลูกสอบไม่ได้ จำนวนเงินที่จ่ายมีตั้งแต่ 5,000 - 100,000 บาท ส่วนการเตรียมตัวในเรื่องภาระค่าใช้จ่ายก่อนเปิดเทอมนั้น พบว่าแต่ละครอบครัวต้องเตรียมเงินไม่ต่ำกว่า 11,391 บาทต่อคน ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละครอบครัวซึ่งจะอยู่ในช่วงตั้งแต่ 300 บาท-300,000 บาท และค่าใช้จ่ายหลักร้อยละ 50 คือค่าเทอมหรือค่าหน่วยกิตในกรณีของสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนเป็นแบบหน่วยกิต สำหรับนโยบายเรียนฟรี 12 ปี ของรัฐบาลที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปีการศึกษา 2543 นี้ ช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองได้เพียงบางส่วนเท่านั้น เพราะนักเรียนไม่ได้เรียนฟรีทั้งหมด เนื่องจากยังต้องจ่ายค่าเทอมส่วนอื่นๆนอกเหนือจากค่าบำรุงการศึกษาที่มีภาระเงินให้ไว้เท่านั้น ซึ่งเป็นช่องโหว่ที่รัฐบาลเปิดไว้ให้โรงเรียนใช้ นอกจากนี้ผู้ปกครองบางคนยังมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับส่วยการศึกษา ให้กับโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องอีกด้วย โดยแบ่งเป็นค่าบำรุงการกุศลโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท ค่าวิ่งเดินช่วยให้ลูกเข้าโรงเรียน 2,000-5,000 บาท และค่าของขวัญสมนาคุณ 1,000-3,000 บาท (ไทยโพสต์ 120543/ไทยโพสต์ 130543)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศ

1.1 นักวิจัยไทยใช้วิธีการตัดต่อพันธุกรรม"เปล้าน้อย"รักษาโรคระเพาะอาหาร

นักวิจัยไทยคือ รศ.ดร.วันชัย ดีเอกนามกุล คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เสนองงานวิจัยเรื่อง " โครงการศึกษาเอนไซม์เจอร์รานิล เจอราโนอัล-18-ไฮดรอกซีเลส (Geranyl Geraniol-18-Hydro-xylyase) จากต้นเปล้าน้อย" ด้วยการสนับสนุนของกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป้าหมายในการวิจัยคือ "เปล้าน้อยสามารถสร้างเปลาโนทอล (Plautol) ซึ่งเป็นสารสำคัญในการรักษาโรคริดี้ได้อย่างไร" ผลการวิจัยสามารถผลิตสารเปลาโนทอล ด้วยวิธีเทคโนโลยีชีวภาพที่ใช้ต้นทุนต่ำกว่าเพราะไม่ต้องปลูกต้นเปล้าน้อยเป็นจำนวนมาก และคุณภาพของสารเปลาโนทอลจากการตัดต่อพันธุกรรมก็ไม่แตกต่างจากสารสกัดจากพืชธรรมชาติแต่อย่างใด

ดร.วันชัยเปิดเผยว่าใช้ข้อมูลจากเอนไซม์ Geranyl Geraniol-18-Hydro-xylyase มาหาพันธุกรรม(ยีน) ในเปล้าน้อยและนำยีนที่ค้นพบมาตัดต่อทางพันธุกรรม โดยยีนเข้าสู่เชื้อจุลินทรีย์ที่สร้างสารตั้งต้นที่ชื่อว่า geranylgeraniol (GGOH) เมื่อยีนในเชื้อจุลินทรีย์แสดงออกจะส่งผลให้ GGOH ถูกเปลี่ยนเป็นสารเปลาโนทอลได้ในเซลล์จุลินทรีย์และสามารถนำมาใช้เทคนิคการหมักเชื้อจุลินทรีย์ดังกล่าวเพื่อผลิตสารแก้โรคระเพาะอาหารได้ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งการค้นพบดังกล่าวได้จดสิทธิบัตรเรียบร้อยแล้วที่สหรัฐฯ และกำลังได้รับการติดต่อเจรจาจากบริษัททางด้านเทคโนโลยีชีวภาพในสหรัฐฯขอซื้อสิทธิบัตรดังกล่าวเพื่อผลิตยาในเชิงพาณิชย์ต่อไป

20 ปีที่ผ่านมาประเทศญี่ปุ่นสามารถค้นพบสารเปลาโนทอลแก้โรคระเพาะอาหารจากต้นเปล้าน้อย ซึ่งเป็นพืชที่พบได้ในแถบชายแดนภาคตะวันตกของประเทศไทย และนำมาผลิตเป็นยาขายในเชิงพาณิชย์จำหน่ายได้ปีละถึง 1,000 ล้านบาท แต่วิธีการผลิตของนักวิจัยชาวญี่ปุ่นนั้น ต้องใช้ต้นทุนสูงมาก ซึ่ง รศ.ดร.วันชัย กล่าวเพิ่มเติมว่างานชิ้นนี้เป็นการทำงานครั้งใหม่มีใช้ต่อยอดจากญี่ปุ่น สามารถจดสิทธิบัตรเป็นของคนไทยได้ 100 เปอร์เซ็นต์เพราะวิธีการที่ทำคนละวิธีกัน เพียงแต่มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน (มติชน, กรุงเทพฯ 180543)

1.2 สกว.จี้รัฐบาลต้องเอาจริงในการยกระดับความสามารถทาง S&T ของประเทศ

การที่สถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ จัดลำดับความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยให้อยู่ลำดับสุดท้ายคือลำดับที่ 47 จากบรรดาประเทศที่ถูกคัดเลือกมาจัดลำดับทั่วโลกนั้น รศ.ดร.กำจิต มงคลกุล ผู้อำนวยการโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปิดเผยถึงแนวทางยกระดับความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยว่าจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจังและชัดเจนจากผู้บริหารสูงสุดของประเทศคือนายกรัฐมนตรีในการผลักดันเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการและให้การสนับสนุนการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รศ. ดร.กำจิต เสนอว่าคณะรัฐมนตรีควรจัดตั้งคณะกรรมการระดับสูงในการบริหารงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคณะทำงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสาขาต่างๆ และควรเปลี่ยนก.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็น ก.วิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อกำกับดูแลการวางนโยบายด้านการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างจริงจัง และนายกฯเองก็ควรตั้งที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้น เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปตามเป้าหมาย (กรุงเทพฯธุรกิจ 120543)

1.3 นักวิจัยไทยทำน้ำมันจากอุจจาระและของเสียสำเร็จ

รศ.ดร.สิทธิชัย โภไคยอุดม อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร เปิดเผยว่านักวิจัยของมหาวิทยาลัยคือ ดร.วิษณุ มีอยู่ รองคณบดีคณะบัณฑิตวิทยาลัย และผอ.ศูนย์วิจัยด้านวัสดุประยุกต์และสิ่งแวดล้อม ค้นพบกรรมวิธีในการนำอุจจาระมาแปรสภาพเป็นพลังงานเชื้อเพลิง โดยใช้อุจจาระแห้งที่ไม่มีน้ำผสมเท่านั้นจึงจะได้น้ำมันที่มีประสิทธิภาพดี หากอุจจาระยังเปียกชื้นต้องนำไปตากให้แห้งโดยอุจจาระและของเสีย 10 กิโลกรัมจะแปรรูปเป็นน้ำมันได้ประมาณ 5-6 ลิตร กากที่เหลือทำถ่าน ทำน้ำหอม น้ำมันที่ได้ตกคราเวลาดีตรละ 20 บาท ซึ่งหากคิดจากวิธีการหาประโยชน์จากกากตะกอนก็ถือว่าคุ้มค่า ทั้งนี้ โรงงานผลิตน้ำมันจากการแปรรูปอุจจาระและของเสียที่ทีมงานวิจัยสร้างขึ้นมีขนาดและพื้นที่เทียบเท่ากับ 1 ห้องนอน

ดร.วิษณุ มีอยู่ เปิดเผยว่าประเทศไทยมีกากตะกอนหลายชนิดในระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งเป็นสารอินทรีย์ที่ออกจากบ้านเรือนทั้งอุจจาระคน เศษอาหาร เศษขยะ ซึ่งมีคุณสมบัติในการแปรรูปเป็นพลังงานได้เป็นอย่างดี แนวคิดที่ได้คือการนำกากตะกอนมาผ่านกระบวนการให้ความร้อนน่าจะได้พลังงาน จึงคิดประดิษฐ์เครื่องปฏิกรณ์แบบเบดนิ่งและแบบฟลูอิดเบดขึ้น และอาศัยหลักการเผาไหม้ที่ไม่ใช้ออกซิเจน เมื่อกากตะกอนได้รับความร้อนประมาณ 400 องศาเซลเซียสขึ้นไปจะมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบทางเคมีได้สารประกอบเคมี

จนคล้ายคลึงกับองค์ประกอบของน้ำมันและเรียกน้ำมันที่ได้จากการกระบวนการนี้ว่าน้ำมันชีวภาพ ซึ่งมีคุณภาพและให้พลังงานใกล้เคียงกับน้ำมันเตา ทั้งคุณสมบัติด้านความหนืด การจุดวาบไฟ ระยะเวลาในการแปรรูป 3 ชั่วโมงได้น้ำมัน 2-3 ลิตร เนื่องจากภาคตะกอนของเสียของไทยจะมีสารไฟเบอร์มากเมื่อนำมาแปรรูปจะได้น้ำมันปริมาณค่อนข้างมาก

โครงการวิจัยแปรรูปอุจจาระให้เป็นน้ำมันที่สามารถนำมาใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมและยานยนต์นี้ ใช้งบประมาณเกือบ 5 ล้านบาท โดยการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครและกรมควบคุมมลพิษ ก.วิทยาศาสตร์ฯ ใช้เวลาเก็บข้อมูลและดำเนินการวิจัยรวมเวลาแล้ว 3 ปี ในเบื้องต้น น้ำมันที่แปรรูปออกมาได้จัดว่าเป็นน้ำมันที่มีคุณสมบัติจุดไฟติดได้ดีเหมือนกับน้ำมันดีเซล สำหรับใช้เติมรถยนต์และน้ำมันเตาที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม ใช้กับรถไถ รถเครื่องยนต์ต่างๆ ได้เหมือนกับน้ำมันดีเซลทั่วไป แต่ต้องอาศัยเวลาเพื่อพัฒนาน้ำมันที่แปรรูปออกมานั้นให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอีกระดับหนึ่ง

ผลการวิจัยดังกล่าวได้รับความสนใจจากภาครัฐ อาทิ ก.วิทยาศาสตร์ฯ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ กรมควบคุมมลพิษ เพื่อพัฒนาให้เป็นโครงการระดับชาติถึงขั้นสร้างโรงงานผลิตน้ำมันขึ้นใช้เองในอนาคต ซึ่งถ้าเป็นไปได้จะช่วยลดการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ ลดมลภาวะและแก้ไขสิ่งแวดล้อมเป็นพิษได้ด้วย(ไทยโพสต์ 230543,สยามรัฐ 240543)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 สหรัฐฯ โคลนนิ่งวัวอายุอ่อนกว่าอายุจริง

ทีมนักวิทยาศาสตร์ของบริษัทแอดวานซ์ เซล เทคโนโลยี ของสหรัฐฯ ใช้เทคนิคการโคลนนิ่งหรือถอดแบบลักษณะทางพันธุกรรมวัว 6 ตัว ด้วยการใส่เซลล์ส่วนปลายของโครโมโซม และพบว่าเซลล์ของวัวที่โคลนนิ่งอ่อนวัยเหมือนเซลล์ของลูกวัวที่เกิดใหม่ ขณะที่การโคลนนิ่งแกะดอลลีของสกอตแลนด์เมื่อ 3 ปีที่แล้ว ใช้เซลล์จากต่อมน้ำนมของแกะตัวที่โตแล้ว ทำให้แกะดอลลีดูเหมือนจะแก่กว่าอายุจริงและไม่แน่ใจว่าจะนำเซลล์ที่ได้จากการโคลนนิ่งมาใช้รักษาโรคต่างๆ ได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ทีมงานคาดว่าผลการวิจัยโคลนนิ่งวัว 6 ตัวชิ้นนี้ จะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำไปประยุกต์ใช้ในการโคลนนิ่งหรือถอดแบบทางพันธุกรรมเนื้อเยื่อให้แก่คนไข้ที่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน พาร์คินสัน หรือโรคอื่นๆ ได้ในอนาคต แต่ยังคงติดตามผลต่อไปว่าวัวที่โคลนนิ่งจะมีอายุยืนกว่าวัวทั่วไปหรือไม่ (มติชน 030543)

2.2 ไวรัส"ไอเลิฟยู" ระบาดทั่วโลก 5 วัน เสียหาย 4 หมื่นล้านบาท

วันที่ 5 พ.ค.2543 สำนักข่าวเอเอฟพีและรอยเตอร์รายงานเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของไวรัสคอมพิวเตอร์ "เลิฟบัก" ซึ่งสร้างความเสียหายแก่ระบบคอมพิวเตอร์ใน 20 ประเทศทั่วโลกโดยเฉพาะสหรัฐฯซึ่งในช่วง 4-6 ชั่วโมงแรกสร้างความเสียหายกว่า 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯหรือ 4,000 ล้านบาท และคาดว่าจะระบาดไปจนถึงวันที่ 8 พ.ค.2543 โดยจะสร้างความเสียหายให้กับธุรกิจและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลกไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ40,000 ล้านบาท

ไวรัสดังกล่าวได้รับการยกย่องจากผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นไวรัสคอมพิวเตอร์ที่แพร่ระบาดเร็วที่สุด กว้างขวางที่สุด และมีอำนาจในการทำลายล้างมากที่สุดกว่าตัวอื่นๆ ที่เคยระบาดมา โดยพบครั้งแรกที่ฟิลิปปินส์ เริ่มจากกรุงมะนิลา จากนั้นที่ฮ่องกงและแพร่ระบาดไปทั่วโลก ตัวไวรัสอยู่ในรูปของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรืออี-เมลล์ ใช้หัวข้อว่า I love You เมื่อผู้คลิกอี-เมลล์ดังกล่าวจะพบข้อความเชิญชวนให้เปิดไฟล์ที่ส่งมาพร้อมอีเมลล์ โดยไฟล์มีชื่อว่า LOVE-LETTER-FOR-YOU หากคลิกเพื่อเปิดดูข้อความในไฟล์ ไวรัสที่แฝงตัวอยู่จะเริ่มทำงานทันที บริษัท ไมโคร ผู้ให้บริการต่อต้านไวรัสแถลงว่า สหรัฐฯ เป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากไวรัสตัวนี้มากที่สุด

จากวันที่ 4 พ.ค.-5 พ.ค.2543 มีไฟล์คอมพิวเตอร์ทั่วโลก 1.27 ล้านเครื่องติดไวรัสไอเลิฟยู แบ่งเป็น ยุโรป 167,000 เครื่อง อเมริกาใต้ 22,000 เครื่อง แอฟริกา 17,000 เครื่อง เอเชีย 12,000 เครื่อง และออสเตรเลีย 7,600 เครื่อง อย่างไรก็ตาม การเกิดปัญหาไวรัสเลิฟบักส่งผลให้ผู้คนและบริษัทธุรกิจต่างๆติดต่อกันด้วยโทรศัพท์และโทรสารกันมากขึ้นเนื่องจากการติดต่อกันทางอี-เมลล์มีปัญหา(มติชน,ผู้จัดการ060543,กรุงเทพธุรกิจ 08,110543)

ส่วนต้นตอการแพร่กระจายของไวรัสดังกล่าวยังมีความสับสนว่ามาจากฟิลิปปินส์จริงหรือไม่ เพราะทางสวีเดนเองก็บอกว่าผู้แพร่กระจายไวรัสนี้เป็นนักเรียนทุนแลกเปลี่ยนเยอรมนีในออสเตรเลีย และทางฟิลิปปินส์มีการจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยแต่ในท้ายที่สุดก็ต้องปล่อยตัว ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่สหรัฐฯได้ประกาศเชิญชวนให้ประเทศต่างๆที่มีความล้าหลังด้านกฎหมายคอมพิวเตอร์ หันมาใช้รัฐบัญญัติว่าด้วยการขังโทษและหลอกลวงในระบบคอมพิวเตอร์ของสหรัฐฯเป็นต้นแบบ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวตราออกมาเพื่อจัดการกับอาชญากรรมที่ส่งผ่านโปรแกรม ข้อมูล รหัส หรือคำสั่งโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมีเจตนาสร้างความเสียหายต่อระบบคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการคุ้มครอง(กรุงเทพธุรกิจ 08,110543,ผู้จัดการ 09,110543)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.1.1 เตรียมรับรองข้าวใหม่ 4 พันธุ์

นายสุเทพ ลิ้มทองกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร เปิดเผยว่า สถาบันวิจัยข้าวจะขอจดทะเบียนรับรองพันธุ์ข้าวใหม่ 4 พันธุ์ด้วยกันคือ 1.) พันธุ์พิษณุโลก 2 ซึ่งทำการวิจัยและพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก มีคุณสมบัติพิเศษคือ ด้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ด้านทานต่อโรคใบไหม้ ให้ผลผลิตสูงประมาณ 700 – 1,000 กิโลกรัม/ไร่ สามารถปลูกได้ทั้งนาปีและนาปรัง อย่างไรก็ตาม เมล็ดค่อนข้างแข็ง เหมาะสำหรับปลูกทดแทนข้าวพันธุ์ชัยนาท 1

2.) พันธุ์พุมธานี 1 ทำการวิจัยและพัฒนาพันธุ์โดยศูนย์วิจัยข้าวพุมธานี มีคุณสมบัติด้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ให้ผลผลิตสูงประมาณ 600 – 800 กิโลกรัม/ไร่ สามารถปลูกได้ทั้งนาปีและนาปรัง เมื่อนำข้าวไปหุงแล้วเมล็ดข้าวนุ่มและมีกลิ่นหอมเหมือนข้าวหอมมะลิ ปลูกทดแทนข้าวหอมคลองหลวง 1 ข้าวหอมสุพรรณบุรี ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ได้

3.) พันธุ์สุรินทร์ 1 ทำการวิจัยและพัฒนาโดยสถานีทดลองข้าวสุรินทร์ เป็นพันธุ์ข้าวที่ทนแล้ง เหมาะสำหรับปลูกในฤดูข้าวนาปีในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความหอมและลักษณะของเมล็ดพันธุ์คล้ายกับข้าวขาวดอกมะลิ 105 มาก แต่มีระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวที่ยาวกว่า ให้ผลผลิตเฉลี่ย 500 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งสูงกว่าข้าวขาวดอกมะลิ 105

4.) พันธุ์สันป่าตอง 1 ทำการวิจัยและพัฒนาพันธุ์โดยสถานีทดลองข้าวสันป่าตอง เป็นพันธุ์ข้าวเหนียวที่มีคุณสมบัติด้านทานโรคใบไหม้ สถาบันจะนำมาส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกแทนพันธุ์ กข.10 ซึ่งไม่ด้านทานต่อโรคใบไหม้

สำหรับพันธุ์ข้าวใหม่ทั้ง 4 คาดว่าจะสามารถประกาศรับรองพันธุ์ได้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2543 เป็นต้นไป (ไทยโพสต์ 240543)

1.1.2 ฟังก์ชันนัล ฟู้ด..อาหารพันธุ์ใหม่

ฟังก์ชันนัล ฟู้ด (Functional Food) คือ อาหารประเภทใหม่ที่มีการเพิ่มเติมโปรตีน กรดไขมัน วิตามิน และแร่ธาตุต่างๆลงไป เริ่มต้นจากการที่บริษัทผู้ผลิตอาหารทดลองเติมวิตามิน เอ, ซี, อี, ตลอลจนแคลเซียมลงไป ในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มหลายชนิด ตามด้วยการเติมแบคทีเรียที่มีประโยชน์ในนมเปรี้ยว ซึ่งเรียกว่าโปร-ไบโอติก โยเกิร์ต ฟังก์ชันนัล ฟู้ด หรืออาหารดีเทอร์โบตามที่บ้านเรียกขาน เริ่มจับตลาดญี่ปุ่นได้เป็นแห่งแรก จากนั้นก็แพร่หลายไปทั่วอเมริกา ถึงตอนนี้มีรายงานข่าวว่าผู้บริโภคชาวเยอรมันที่หันมานิยม “ซูเปอร์น้ำผลไม้” ประเภทนี้มีมากขึ้นทุกที นอกจากนั้นกรดไขมันที่สกัดจากปลาหรือโอเมก้า-3 (อันเป็นกรดไขมันอิ่มตัวที่เชื่อกันว่าป้องกันโรคหลอดเลือดหัวใจอุดตันและอาการรูบเพราะเลือดไม่ไปเลี้ยงสมองได้) ซึ่งเดิมต้องกินในรูปแคปซูลเหมือนยานั้น บัดนี้ได้มีการนำมาผสมลงในขนมปัง พาสตา และไข่ไก่เรียบร้อยแล้ว

เบียทริซ ทัปเปอร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุศาสตร์ ในเมืองไฟรเบิร์ก ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเยอรมนีมีความเห็นว่า “ไม่ใช่สารอาหารเฉพาะตัวใดตัวหนึ่งจะสามารถป้องกันคนเราจากโรคต่างๆอย่างมั่งคั่งได้หรอก แต่เป็นผลจากองค์ประกอบโดยรวมของอาหารนั้นๆ ต่างหาก เช่น การกินอาหารที่ประกอบด้วยผักและผลไม้ซึ่งให้เบตาแคโรทีนสูง อาจช่วยป้องกันมะเร็งได้ แต่การกินเฉพาะตัวเบตาแคโรทีนอย่างเดียวอาจทำให้ก้อนเนื้ออกมีขนาดใหญ่ขึ้นได้” เคยมีผลการวิจัยร่วมระหว่างฟินแลนด์-สหรัฐฯ ที่เป็นไปในทำนองเดียวกันนี้

โมนิกา แอร์คมันน์ โฆษกของสมาคมโภชนาการแห่งเยอรมันกล่าวว่า “อาหารที่ไม่มีประโยชน์ไม่อาจทำให้กลายเป็นอาหารสุขภาพขึ้นมาได้ด้วยการเติมวิตามินหรือไขมันที่ลดลงไป ไอศกรีมที่เติมแคลเซียม เซลลูโลส วิตามินดี หรือแม้แต่แบคทีเรีย โปร-ไบโอติก จากนมเปรี้ยว ถึงยังก็ยังเป็นไอศกรีมอยู่นั่นเอง”

อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มว่าอุตสาหกรรมอาหารประเภทฟังก์ชันนัล ฟู้ด จะเติบโตใหญ่ขยายตัวต่อไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่สถาบันต่างๆ และนักวิชาการส่วนใหญ่มีวสันใจอยู่กับอาหารจีเอ็มโอ (Bangkok Post 200500)

1.1.3 กระแส “อาหารจากถั่วเหลือง” มาแรงในสหรัฐฯ

อีกไม่นาน คอหนังที่นิยมกินข้าวโพดคั่วเค็มเนย จะได้ล้างคอด้วยนมถั่วเหลืองหรือน้ำผลไม้ผสมนมถั่วเหลืองแทนน้ำอัดลมกันแล้ว เนื่องจากบริษัททอปปิคานาซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่างยักษ์ใหญ่เป๊ปซี่กับบ.กแลคซี ฟู้ด ในฟลอริดาจะเริ่มวางตลาดเครื่องดื่มดังกล่าวตามโรงหนังทั่วประเทศ เช่นเดียวกับที่บ.เบสท์ฟู้ด จะใช้ซูเปอร์มาร์เก็ตต่างๆเป็นช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมถั่วเหลืองในชื่อ “นูดราเบลนด์” ในเวลาไล่เลี่ยกัน ยังมีบริษัทอื่นๆอีกที่กระโจนเข้าร่วมธุรกิจอาหารจากถั่วเหลืองทั้งโดยเติมตัวและร่วมทุนกับบริษัทอื่น อาทิ เคลล็อก, คราฟต์ ฟู้ด, ไฮเนส รวมทั้งยักษ์ใหญ่ด้านอาหารนมของสหรัฐฯ อีก 2 ราย คือ ดิน ฟู้ด กับ ชูซา ฟู้ด

ยอดจำหน่ายถั่วเหลืองตามซูเปอร์มาร์เก็ตหลักๆในปีที่แล้วเป็นเงินราว 126 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (4,851 ล้านบาท) เพิ่มขึ้นถึง 60% นักวิเคราะห์คาดว่าตลาดผลิตภัณฑ์ถั่วเหลืองจะเติบโตต่อไป เนื่องจากองค์การอาหารและยาสหรัฐฯ (FDA) ยินยอมให้สินค้าเหล่านี้กล่าวอ้างได้ว่าโปรตีนถั่วเหลืองช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลในเลือด

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าจะต้องกินโปรตีนถั่วเหลืองวันละไม่น้อยกว่า 25 กรัม จึงส่งผลให้คอเลสเตอรอลลดลงได้ FDA จึงกำหนดจำนวนโปรตีนถั่วเหลืองในอาหารสุขภาพประเภทนี้ไว้ว่าจะต้องมีอยู่ไม่น้อยกว่า 6.25 กรัมต่อปริมาณบรรจุเพื่อการดื่มกินแต่ละครั้ง นั่นคือ 1 ใน 4 ของปริมาณการกินแต่ละวัน (Bangkok Post 130500)

1.1.4 ปัญหาการผลิตอาหาร

1.1.4.1 แนะนำปลูกข้าวพันธุ์ใหม่แก้ปัญหาขาดกต๋า

นายประภัตร โพธสุธน รมต.กระทรวงเกษตรฯ แถลงต่อสื่อมวลชนถึงปัญหาการขาดกต๋าว่า ได้หารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงเกษตรฯ พบว่าเกษตรกรมักปลูกข้าวโดยใช้พันธุ์ข้าวคุณภาพต่ำ ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด กระทรวงเกษตรฯ เห็นว่าเกษตรกรน่าจะหันมาปลูกข้าวพันธุ์ใหม่ โดยจะเริ่มรณรงค์ในพื้นที่ 11 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยกรมวิชาการเห็นว่าพันธุ์ข้าวที่จะนำมาปลูกมี 3 พันธุ์คือ ปทุมธานี คลองหลวง 1 สุพรรณบุรี ซึ่งจุดเด่นของพันธุ์ข้าวดังกล่าวคล้ายข้าวขาวดอกมะลิ 105 คือ หอม นุ่ม เมล็ดยาว เรียวไล่ต่างจากพันธุ์ข้าวนาปรังพันธุ์อื่นๆ และต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พันธุ์ข้าวทั้งสามจะช่วยเหลือการใช้สารเคมี ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงรวมทั้งเพิ่มผลผลิตต่อไร่มากขึ้น

นายประภัตร กล่าวว่าการส่งเสริมให้ปลูกข้าวพันธุ์ใหม่ที่มีผลผลิตสูงขึ้นนี้อาจจะเป็นปัญหาต่อการตลาดหรือไม่ก็อาจจะไม่มีบ้างแต่น่าจะเป็นเรื่องดีเนื่องจากพันธุ์ที่ปลูกเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคส่วนใหญ่ (ผู้จัดการ 260543)

1.1.4.2 เหนียวัวประท้วงกรมปศุสัตว์

เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจังหวัดพัทลุงประมาณ 300 คน นำโดยนายสุนัย สุขเกษม ประธานสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด ได้ไปชุมนุมประท้วงและนำนมดิบจำนวน 12 ตัน มูลค่าประมาณ 140,000 บาท มาเททิ้งที่หน้าอาคารสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดพัทลุง นายสุนัย ประธานสหกรณ์โคนมพัทลุง จำกัด กล่าวว่า สหกรณ์โคนมพัทลุงเกิดขึ้นได้เพราะกรมปศุสัตว์สนับสนุนมาตั้งแต่ปี 2526 ได้รับซื้อนมดิบของสหกรณ์โคนมสงขลา และเกษตรกรจากอำเภอชะอวด จ.นครศรีธรรมราช และพยายามพัฒนาแก้ปัญหาตนเองมาตลอด แต่กลับโดนรัฐบาลรังแก โดยมีมติ ครม.ให้โรงเรียนขอนแก่น ยู เอช ที ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรซ์ของสหกรณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายระพีพงศ์ วงศ์ดี อธิบดีกรมปศุสัตว์ ได้พูดให้ร้ายและทำลายสหกรณ์โคนมพัทลุงบ่อยครั้ง โดยพูดในที่ประชุมผู้บริหาร ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศว่านมพัทลุงไม่ได้มาตรฐาน กล่าวหาว่านมผงมาละลายน้ำหลอกเด็ก นายสุนัยกล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า จะนำนมมาเททิ้งอีกในวันต่อไป อาจจะไม่ทุกวัน แต่จะมาเททิ้งเรื่อยๆจนกว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไข (ไทยโพสต์ 240543)

1.1.4.3 กระเทียมเถื่อนไหลเข้า 4 แสนก.ก./เดือน

นายสุชาติ ภูริวัฒน์พาณิชย์ ประธานชมรมผู้ปลูกและค้ากระเทียมภาคเหนือเปิดเผยถึงสถานการณ์ตลาดกระเทียมภาคเหนือว่าตอนนี้กำลังประสบปัญหาอย่างหนัก โดยเฉพาะการระบายผลผลิตเข้าสู่ตลาดไม่ได้เนื่องจากมีกระเทียมเถื่อนทะลักจากประเทศพม่า จีน และเวียดนาม ผ่านชายแดนของจังหวัดเชียงราย ตาก และหนองคาย เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยเป็นจำนวนมากในราคาที่ถูกกว่ากระเทียมในประเทศถึง 50% บรรดาพ่อค้ารายใหญ่ที่เคยรับซื้อกระเทียมของภาคเหนือในวงเงินตั้งแต่ 30-100 ล้านบาท ต่างหันไปรับซื้อกระเทียมที่ลักลอบนำเข้ามาเป็นส่วนใหญ่ เพราะไม่เพียงแต่ราคาจะถูกกว่ากระเทียมในประเทศถึง 50% แล้ว ยังสามารถทำกำไรได้สูงกว่าเท่าตัว ปัญหาในขณะนี้คือยังมีกระเทียมแห้งค้างอยู่ในมือเกษตรกรภาคเหนือรวม 8 ล้านกิโลกรัม หรือมีมูลค่าประมาณ 400 ล้านบาท

“ชมรมมีการเรียกร้องให้ทางกรมศุลกากรและตำรวจกองปราบทำการกวาดล้างการลักลอบกระเทียมเถื่อนเมื่อปีที่ผ่านมาได้ผลในระดับหนึ่ง แต่พอมาปีนี้ทุกอย่างก็กลับมาเป็นเหมือนเดิม สร้างความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรเป็นอย่างมาก และเมื่อต้นเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมาก็ได้ยื่นหนังสือถึงนายสมใจนึก เองตระกูล อธิบดีกรมศุลกากร ให้มีการเข้มงวดอีกครั้ง เพราะไม่เพียงแต่กระทบต่อเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายร่วม 1,000 ล้านบาท นับตั้งแต่กลางปีที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบันนี้แต่ยังรวมถึงรายได้ในการจัดเก็บภาษีส่วนนี้ก็หายไปจากระบบด้วย” (กรุงเทพธุรกิจ 230543)

1.1.4.4 ผู้เลี้ยงยื่น 2 ข้อ จี้ “อาคม” สางเนื้อวัวเถื่อนทะเล

นายสุนทร นิคมรัตน์ ประธานชมรมผู้เลี้ยงโคเนื้อแห่งประเทศไทย เรียกร้องผู้เลี้ยงโคเนื้อเพื่อประเมินสถานการณ์และผลกระทบหลังจากที่มีขบวนการลักลอบนำเข้าเนื้อโคจากต่างประเทศ ซึ่งกำลังแพร่ระบาดไปทั่วประเทศในเวลานี้ ที่ประชุมมีมติร่วมกันว่าจะทำหนังสือยื่นต่อนายอาคม เองฉ้วน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่กำกับดูแลกรมปศุสัตว์ ในหนังสือดังกล่าวทางชมรมมีข้อเรียกร้องรัฐบาล 2 เรื่องด้วยกันคือ ประเด็นแรกให้รัฐบาลเข้ามาดูแลและเข้มงวดการลักลอบนำเข้าเนื้อวัวให้มากขึ้น เพราะส่งผลกระทบต่อผู้

เลี้ยงโคในประเทศ เนื่องจากขณะนี้โคมีชีวิตกิโลกกรัมละประมาณ 40-45 บาท ขณะที่เนื้อโคลักลอบนำเข้าราคาต้นทุนไม่ถึง 30 บาท/กิโลกกรัม ปล่อยให้เป็นอย่างนี้ผู้เลี้ยงโคในประเทศจะหยุดเลี้ยง

ประเด็นที่สอง ให้รัฐบาลสนับสนุนผู้เลี้ยงโคเนื้อในประเทศให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ปัจจุบันรัฐบาลสนับสนุนการเลี้ยงโคเนื้อทั้งที่ตามสภาพความเป็นจริงในขณะนี้โคเนื้อเลี้ยงมีเพียงพอแล้ว ขณะที่โคเนื้อที่เลี้ยงไม่เพียงพอต่อการบริโภค การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยนั้น มีต้นทุนที่สูงกว่าหลายประเทศ เช่น อินเดีย ออสเตรเลีย หากว่ารัฐบาลไม่ช่วยเหลือ อนาคตของอุตสาหกรรมการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยจะต้องประสบกับปัญหาอย่างแน่นอน (กรุงเทพธุรกิจ 250543)

1.2 อาหารกับสุขภาพ

1.2.1 แผนรัฐ "กินไข่แทนนม" ไม่ถูกหลักโภชนาการ

จากสถานการณ์ราคาไข่ไก่ที่ตกต่ำต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือน ต.ค.2542 จนถึงปัจจุบัน ไข่ไก่หน้าฟาร์มราคาฟองละ 1 บาทเท่านั้น ขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงถึงฟองละ 1.35-1.45 บาท ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระการขาดทุน (ผู้จัดการ 100543) รศ.ดร.เกษียร นายประภัทร โพรสุธน ได้เสนอวิธีแก้ปัญหาไข่ไก่ล้นตลาดทำให้ราคาตกในที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยการเศรษฐกิจ โดยให้มีกรรมการองค์เพื่อให้ประชาชนกินไข่ไก่แทนนม เนื่องจากเป็นอาหารโปรตีนเหมือนกัน เพื่อจะได้เพิ่มยอดขายและราคา โดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รศ.ดร.วิทยาศาสตร์ต่างก็เห็นด้วย (มติชน 100543) แต่ปรากฏว่ามีนักโภชนาการออกมาคัดค้านกันมาก

นพ.มานิต ชีระตันติกานนท์ รองอธิบดีกรมอนามัย กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ไข่ไก่เป็นอาหารที่มีประโยชน์ อุดมด้วยโปรตีน แร่ธาตุ วิตามินเอ, ดี, อี, และ เค ที่จำเป็นต่อร่างกาย ที่สำคัญราคาก็ไม่แพง แต่คงไม่สามารถบริโภคไข่ไก่แทนนมได้ เพราะแม้คุณค่าทางโภชนาการจะใกล้เคียงกันโดยเฉพาะโปรตีนที่มีคุณภาพดีและย่อยง่าย แต่สารอาหารบางชนิดต่างกันหลายเท่า อาทิ แคลเซียมในนมมีปริมาณสูงกว่าไข่ไก่หลายสิบเท่า คือ นม 1 ถ้วย มีแคลเซียม 295 มก. ขณะที่ไข่ไก่ 1 ฟอง มีแคลเซียมเพียง 30 มก.เท่านั้น นอกจากนี้ ความดีในการบริโภคไข่ยังขึ้นกับความจำเป็นของสภาพร่างกายและวัย คือคนทั่วไปที่มีระดับไขมันในเลือดอยู่ในเกณฑ์ปกติ ออกกำลังกายทุกวัน ไม่อ้วน สามารถบริโภคได้สัปดาห์ละ 3-4 ฟอง ส่วนผู้มีไขมันในเลือดสูง เป็นโรคอ้วน ไม่ออกกำลังกาย ควรบริโภคสัปดาห์ละ 1 ฟอง หรือตามคำแนะนำของแพทย์ เพราะหากรับประทานไข่ไก่และนมในปริมาณมากเกินไปอาจเป็นโรคหัวใจขาดเลือด ไขมันในเลือดและคอเลสเตอรอลสูงได้

ต่อมานายอลงกรณ์ พลบุตร เลขาธิการสวนสัตว์น่ายก ได้ชี้แจงว่า การที่กรมเศรษฐกิจเห็นควรให้กรมรงค์เรื่องการกินไข่นั้น เพราะมีรายงานระบุว่าโดยเฉลี่ยคนไทยยังกินไข่น้อย การรณรงค์ให้บริโภคเพิ่มขึ้น ไม่เกี่ยวกับการให้รับประทานแทนนมแต่อย่างใด (สยามรัฐ 050543)

1.2.2 กินอาหารที่มีสารโปแตสเซียมต่ำ คือสาเหตุของโรคไตหลายราย

นายจิรพันธ์ อรรถจินดา เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยของนายพจน์ ศรีบุญลือ และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการวิจัยเรื่อง "การศึกษาภาวะโปแตสเซียมในชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ภาวะที่สัมพันธ์กับโรคไตหลายราย โรคนี้ไตและโรคอื่นที่พบบ่อยในภูมิภาคนี้" ผลการวิจัยพบว่าประชาชนในชนบทภาคอีสานส่วนใหญ่อยู่ในภาวะขาดโปแตสเซียมทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคนี้ไต ไตโตบกร่อง โรคไตหลายรายและโรคเบาหวาน สาเหตุส่วนใหญ่ที่คนชนบทในภาคอีสานขาดโปแตสเซียม เนื่องมาจากนิสัยการบริโภคอาหารที่ไม่เปลี่ยนแปลง ชอบรับประทานอาหารที่มีโปแตสเซียมในสัดส่วนที่ต่ำมาก (ไทยโพสต์ 130543, กรุงเทพธุรกิจ 110543)

1.3 สารพิษและสารเคมีในอาหาร

1.3.1 ประกาศ เมทิลแอลกอฮอล์เป็นวัตถุอันตราย ห้ามใช้

นพ.ณรงค์ ฉายากุล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่า ทางอย.ได้ประกาศให้เมทิลแอลกอฮอล์หรือเมทานอล มากกว่า 1%เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ที่ห้ามมิให้มีการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ครอบครอง โดยได้ลงประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย(ฉบับที่2) พ.ศ.2543 แล้วมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2543 เป็นต้นไป โดยมีบทลงโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้จากที่มีรายงานกรณีพนักงานโรงแรมสุดดมเมทิลแอลกอฮอล์จนเสียชีวิต เหตุเกิดเมื่อปี 2536 และญาติได้ร้องเรียนเรื่องเงินชดเชยต่อกระทรวงแรงงานฯ ข้อมูลของฝ่ายวิชาการ กองจัดการสารอันตราย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมระบุว่า เมทิลแอลกอฮอล์หรือเมทานอล จัดเป็นสารอันตรายชนิดที่ 4 หมายถึง วัตถุอันตรายที่ห้ามมิให้มีการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครอง คุณสมบัติทั่วไปเป็นสารมีกลิ่นคล้ายเอทิลแอลกอฮอล์ แต่รับประทานไม่ได้ จะมีอันตรายตั้งแต่ตาบอดจนถึงเสียชีวิต

หากใช้เมทิลแอลกอฮอล์เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้มอาหาร ผู้ที่ได้รับสารดังกล่าวจะมีอาการของพิษทั้งพิษเฉียบพลัน และพิษเรื้อรัง ซึ่งในพิษเฉียบพลันนั้นสามารถรับได้ทั้งทางการสูดดม รับประทาน และดูดซึมทางผิวหนัง ถ้าได้รับน้อยจะมีอาการอ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ตา

พบว่าชั่วคราว ถ้าได้รับปานกลางจะมีอาการเวียนศีรษะ ปวดหัวรุนแรง อาเจียน มีอาการทางประสาทส่วนกลางถูกกดขี่ และอาจมีผลต่อการมองเห็นล้มเหลวทั้งชั่วคราวหรือถาวร และถ้าได้รับในปริมาณรุนแรง จะมีอาการหายใจสั้นๆ เลือดขาดออกซิเจน ความดันเลือดลดลง และอาจถึงขั้นเสียชีวิตเนื่องจากระบบหายใจล้มเหลว

สาเหตุที่มีภรรยาเมทิลแอลกอฮอล์มาใช้แทนเอทิลแอลกอฮอล์อย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีราคาถูกกว่ากันมาก และหาซื้อได้ง่ายกว่า ภาย นอกจะไม่เห็นความแตกต่างระหว่างแอลกอฮอล์สองชนิด (ไทยโพสต์ 130543)

1.3.2 “กระทิงแดง” ขู่ฟ้องยื้อเพิ่มกาเฟอีน

บริษัท ที.ซี.ฟาร์มาซูติคอลล เจ้าของผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มยี่ห้อกระทิงแดงเตรียมฟ้อง ออย. ฐานล่วงละเมิดการประกาศเพิ่มกาเฟอีน ทำให้บริษัทได้รับความเสียหาย เมื่อปีที่แล้วบริษัท ที.ซี.ฟาร์มาซูติคอลล เตรียมฟ้ององค์กรพัฒนาเอกชนด้านคุ้มครองผู้บริโภค ที่เคลื่อนไหวคัดค้านการเพิ่มกาเฟอีนเช่นกัน

นพ.ณรงค์ ฉายากุล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กล่าวยืนยันว่า แม้ว่าคณะกรรมการอาหารได้มีมติเมื่อเดือนมิ.ย.2541 ให้เพิ่มกาเฟอีนได้เป็นไม่เกิน 80 มิลลิกรัมต่อขวด แต่มีความเห็นให้สำนักงานอย. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปหารือเพื่อหามาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงให้กับผู้บริโภค ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานอย.ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องมาหารือหลายครั้งแต่ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ ดังนั้นจะเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการอาหารที่จะประชุมในเดือนมิถุนายนนี้พิจารณาตั้งคณะทำงานศึกษาความเหมาะสมของปริมาณกาเฟอีนในเครื่องดื่มทุกประเภท และหามาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรมกับผู้บริโภค

น.ส.สารี อ๋องสมหวัง ผู้จัดการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค กล่าวถึงกรณีนี้ว่า “เครือข่ายมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคไม่เห็นด้วยกับการกระทำของบริษัทดังกล่าว เพราะถ้าไม่มีกรกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงแล้ว จะยิ่งทำให้ผู้บริโภคที่ไม่ทราบถึงปริมาณกาเฟอีน แล้วบริโภควันละหลายขวดนั้น จะมีอันตรายต่อร่างกายอย่างมาก ถ้าอย.ต้องการข้อมูลและเป็นประโยชน์กับผู้บริโภค ทางเครือข่ายก็พร้อมจะสนับสนุน เพราะกรณีดังกล่าวนี้ไม่เคยเกิดขึ้น การกระทำของอย.ก็ทำเพื่อผู้บริโภค นอกจากเครื่องดื่มผสมกาเฟอีนแล้ว มูลนิธิยังต้องการที่จะให้ออย. ดำเนินการกับเครื่องดื่มทุกประเภท ที่มีส่วนผสมของกาเฟอีนด้วย” น.ส.สารี กล่าว

ด้านนพ.ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน กล่าวว่า “มองไม่เห็นว่าเป็นบริษัทจะทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนแต่อย่างใด และก็ไม่เคยเกิดกรณีมาก่อน ในเรื่องของบริษัทฟองหน่วยราชการ ซึ่งถ้าฟองก็มีแต่ถูกยกฟ้อง เพราะไม่เกิดประโยชน์กับผู้บริโภคแต่อย่างใด คิดว่าบริษัททำไปเพื่อเป็นการขู่ขู่ขู่ให้หยุดดำเนินการกำหนดมาตรการบริหารความเสี่ยงมากกว่า เพราะการตั้งคณะทำงานขึ้นมาศึกษาจะต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 ปี ทำให้บริษัทไม่สามารถเพิ่มปริมาณกาเฟอีนได้” (กรุงเทพธุรกิจ 09,14,150543)

1.4 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับอาหารจีเอ็มโอ

1.4.1 เกษตรร่วมมือสมาคมผู้ผลิตอาหารตรวจ – ออกใบรับรองสินค้าจีเอ็มโอ

นายอนันต์ ดาไลคม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เปิดเผยภายหลังลงนามในบันทึกความตกลงการออกหนังสือรับรองสินค้าปลอดการตัดแต่งพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) ร่วมกับสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูปว่าบันทึกข้อตกลงดังกล่าว กรมวิชาการเกษตรจะกำหนดเลือกวิธีมาตรฐานที่จะมาตรวจวิเคราะห์จีเอ็มโอ โดยจะมีการประกาศรายชื่อบริษัทหรือหน่วยงานที่กรมฯ เห็นชอบให้สามารถส่งตัวอย่างตรวจสินค้าพืชให้ได้มาตรฐาน และยื่นคำร้องขอตรวจวิเคราะห์สินค้าพืชเพื่อออกหนังสือรับรอง

การตรวจวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์จะใช้เวลาไม่เกิน 15 วันทำการ นับจากวันที่ห้องปฏิบัติการได้รับตัวอย่างสินค้าพืช โดยผู้ประกอบการเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย และสินค้าตัวอย่างพืชที่เก็บไว้จะถูกทำลายได้ต่อเมื่อคู่ค้าปลายทางยอมรับสินค้า กรมวิชาการเกษตรจะออกหนังสือรับรองสินค้าพืชที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร เฉพาะกรณีที่สินค้าปลอดจีเอ็มโอเท่านั้น หลังจากนั้นกรมฯจะเร่งจัดตั้งคณะทำงานขึ้น มีอธิบดีกรมวิชาการเกษตรเป็นประธานเพื่อลงนามออกใบรับรองแต่เพียงผู้เดียว (มติชน 020543)

1.4.2 เตรียมห้ามนำเข้าพืชจีเอ็มโอกว่า 40 ชนิด

นายวิชา ธิติประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักงานคุ้มครองพันธุ์พืชแห่งชาติ กรมวิชาการเกษตร เปิดเผยว่า ขณะนี้ได้เตรียมเสนอเพิ่มเติมรายชื่อพืชตัดแต่งสารพันธุกรรม (จีเอ็มโอ) ที่ห้ามนำเข้ามาในประเทศตาม พ.ร.บ.กักกันพืชแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2542 จากเดิมที่ห้ามไว้ 40 ชนิด เว้นแต่ที่นำเข้ามาเพื่อการทดลองหรือวิจัย แต่จะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมวิชาการเกษตรก่อน สำหรับอาหารสำเร็จรูปที่มาจากพืชจีเอ็มโอนั้น ขณะนี้ยังสามารถนำเข้ามาในประเทศไทยได้

สำหรับพืชจีเอ็มโอ 40 ชนิดที่ห้ามนำเข้าได้แก่ ข้าว ข้าวโพด พืชในสกุลกอกซิปเปียม พืชในสกุลลินัม ถั่วเหลือง พืชในสกุลฮิแกนธัส ผักกาดก้านขาว มันฝรั่ง หน่อไม้ฝรั่ง แบลกเคอร์เนล พืชในสกุลบราสสิคา แครอต กะหล่ำดอก ขึ้นฉ่าย แดงกวาง มะเขือยาว พืชในสกุลวิติส กวี ผักกาดหอม แดงเทศ ถั่วลิ้นเต่า พืชในสกุลรูบัส พืชในสกุลแฟรกาเรีย พืชในสกุลคูเคอปีตา ชูการ์บีต ยาสูบ มะเขือเทศ คาร์เนชั่น พืชสกุล

คริสแซนธินัม พีชสกุลชิโปเมีย พีชสกุลพิทูเนีย ฮอสแรดิซ อัลฟีลฟา พีชในสกุลอะเมลแลนเซียร์ พีชในสกุลสไตโลแซนเอส แอปเปิ้ล มะละกอ พีชสกุลพอปุลัส แพร์ พีชสกุลจัดแกแลนส์ (มติชน 110543)

1.4.3 แนวรัฐวางนโยบายจีเอ็มโอให้ชัดเจน พร้อมออกกฎหมายควบคุมเพิ่มเติม

ดร.จักรกฤษณ์ ควรวจน์ คณบดีคณาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กล่าวในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “จีเอ็มโอสิ่งมีชีวิตแต่งพันธุ” ที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าประเด็นเรื่องจีเอ็มโอมี 3 ประเด็นคือ ประเด็นแรก คนที่มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ หากเป็นนักวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ ปัญหานี้คงไม่เกิดขึ้นแต่คนที่เข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้มากที่สุดคือบริษัทข้ามชาติ จึงถูกโยกโยยในเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจซึ่งสังคมเองก็ไม่ควรจะไว้วางใจบริษัทข้ามชาติอยู่แล้ว ประเด็นที่ 2 เป็นเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์ระหว่างยุโรปกับอเมริกา เพราะยุโรปไม่ทันอเมริกาเรื่องนี้ จึงกลายเป็นเรื่องการเมืองและประเด็นที่ 3 คือเรื่องของการขาดข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ที่มีเหตุผลสนับสนุน

ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องขณะนี้เท่าที่ตรวจสอบพบว่า มีอยู่เพียง 3 ฉบับเท่านั้น คือ พ.ร.บ.กักกันพืช 2507, พ.ร.บ.นำเข้าส่งออก, พ.ร.บ.อาหาร พ.ศ.2522 โดย 3 เรื่องใหญ่ที่จะต้องมีกฎหมายเกี่ยวข้องคือ การนำเข้า กฎหมายที่เข้ามาควบคุมคือ พ.ร.บ.กักกันพืช พ.ศ.2507 ของกรมวิชาการเกษตร แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าว เดิมมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะนำมาควบคุมเรื่องจีเอ็มโอ จึงครอบคลุมได้ไม่หมด โดยควบคุมเฉพาะเรื่องของเมล็ดพืชเท่านั้น เพราะฉะนั้นเมื่อแปรรูปแล้วจึงสามารถนำเข้าได้ตามกฎหมาย

ส่วนเรื่องของการรักษาความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งมี 2 ลักษณะทั้งในเรื่องความเสียหายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมในเรื่องนี้ชัดเจน มีกฎหมายแพ่ง แต่ในเรื่องพิสูจน์ก็ยากมาก ตามกระบวนการพิสูจน์ของกฎหมายฉบับนี้ไม่มีทางที่จะสามารถพิสูจน์ได้เลย

ดร.จักรกฤษณ์ เสนอว่ารัฐบาลควรมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการตัดต่อพันธุกรรม และที่สำคัญควรจะต้องมีกฎหมายที่ชัดเจนในเรื่องชีวภาพ โดยมีเนื้อหาว่าด้วยเรื่องนี้ทั้งหมด ประเด็นสุดท้ายรัฐจะต้องสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย (กรุงเทพฯธุรกิจ 130543)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 นโยบายและแนวคิดด้านสาธารณสุข

2.1.1 วิสัยทัศน์และพันธกิจในงานคุณภาพโรงพยาบาล

นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ แสดงทัศนะในการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลผ่านบทความในสพ.มติชนฉบับวันที่ 4 พ.ค.นี้ว่า หลายปีที่ผ่านมาแพทย์ พยาบาล และบุคลากรของโรงพยาบาลทุกโรงอาจจะไม่เคยมีเวลาหยุดคิดว่าทุกวันมาทำอะไรที่โรงพยาบาล เพราะจำนวนผู้ป่วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โรงพยาบาลของรัฐนั้นล้นหลามจนกระทั่งไม่มีเวลาเหลือให้ใครคิด แต่นับวันผู้ป่วยยิ่งเพิ่มจำนวน ย่อมแสดงว่าการสาธารณสุขส่อแววล้มเหลว จึงจำเป็นที่แพทย์ พยาบาล และบุคลากรทุกระดับต้องค้นหา “วิสัยทัศน์และพันธกิจ” ของตนเองซึ่งก็คือของโรงพยาบาล การค้นหาวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงพยาบาลนั้นไม่ใช่หน้าที่ของผู้บริหารที่จะกำหนดหรือสั่งการ แต่เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในระดับที่เรียกว่ายังคงคลุกคลีกับชาวบ้านหรือเป็นเครือญาติของชาวบ้าน เพราะมีแต่บุคลากรระดับนี้เท่านั้นที่จะดึงโรงพยาบาลให้รับใช้ท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบแทนที่รับใช้ส่วนกลางอย่างที่ผ่านมา หากบรรยากาศของการสรรหาวิสัยทัศน์และพันธกิจเป็นอิสระจากผู้บริหาร ปราศจากการครอบงำ ระดมความคิดจากทุกวิชาชีพย่อมได้เนื้อหาที่เป็นอุดมคติหรือเกือบอุดมคติ นั่นคือการดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างครบวงจรและผสมผสาน

การดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างครบวงจร หมายความว่าถึงการดูแลรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ การรักษาทางร่างกายเป็นสิ่งที่แพทย์แผนปัจจุบันมักจะทำได้ แต่ที่เป็นปัญหาในปัจจุบันคือค่าใช้จ่ายที่ทวีจำนวนมากขึ้นตามยาและวิทยาการใหม่ๆ ที่ช่วยยืดอายุผู้ป่วยออกไปเรื่อยๆ โดยไม่มีคุณภาพชีวิตที่ดีพอ จึงเลี้ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการรักษาทางจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ การดูแลจิตใจผู้ป่วยที่ง่ายที่สุดคือการเอาใจเขามาใส่ใจเรา หากบุคลากรทางสาธารณสุขตกอยู่ในฐานะผู้ป่วยบ้างจะอยากได้อะไร ต้องการคำแนะนำแบบไหน การพูดคุยอย่างไร การให้ข้อมูลข่าวสารมากน้อยแค่ไหน

ตอบตนเองอย่างไรให้ดูแลผู้ป่วยไปเช่นนั้น

โรงพยาบาลที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลควรเล็งเห็นความจำเป็นที่จะรับงานส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค รักษาโรคและฟื้นฟูผู้ป่วยเข้ามาเป็นพันธกิจที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและประสานเป็นเนื้อเดียวกัน โดยไม่หวังพึ่งหน่วยงานอื่นๆ เพราะมีเพียงวิธีนี้เท่านั้นที่สามารถลดจำนวนผู้ป่วยที่แออัดยัดเยียดกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันลงไป

งานแรกๆที่เริ่มทำได้เลยแม้ว่าจะตอบวิสัยทัศน์หรือพันธกิจไม่ได้ก็คือ ลองถามผู้ป่วยชัดๆ สักครั้งว่าอยากให้อะไรช่วยเรื่องอะไร ตรงไหน อย่างไร แล้วสนองตอบให้ดีที่สุด (มติชน 040543)

2.1.2 **แนะรัฐสร้างประกันสุขภาพระบบเดียว**

ในการสัมภาษณ์เรื่อง จุดประกายระบบสุขภาพที่คนไทยต้องการ นพ.ประเวศ วะสี ราชภัฏวชิราวุธ กล่าวว่าระบบปฏิรูปสุขภาพจะต้องมีความคิดเชื่อมโยงกับการเมืองโดยใช้การเคลื่อนทางสังคม โดยรัฐบาลจะต้องตั้งสำนักงานเชื่อมอย่างมีระบบ และจะต้องไม่นำผลประโยชน์ทางการเมืองมาเกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบสาธารณสุข

นายจอน อึ้งภากรณ์ วุฒิสมาชิกและเลขาธิการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์กล่าวว่า คนจนมีปัญหามากในการใช้บริการรักษาสุขภาพ การจะปฏิรูประบบสุขภาพได้ ต้องแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายเรื่องความยากจน เพราะขณะนี้ยังมีคนจนอีกประมาณ 25-30% ที่ยังไม่มียุทธศาสตร์สุขภาพใด ๆ รัฐบาลควรจะต้องพิจารณาการบริการด้านสุขภาพเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน รัฐควรจะต้องสร้างระบบประกันสุขภาพเพียงระบบเดียว ให้มีความเท่าเทียมกันทั่วประเทศ และควรมีมาตรการให้ทุกคนสามารถตรวจสุขภาพประจำปีฟรีปีละ 1 ครั้ง อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคคือการหวงอำนาจระหว่างหน่วยงานราชการ เช่น กองทุนประกันสังคมที่ไม่ยอมขยายการคุ้มครองไปนอกเหนือจากกลุ่มแรงงาน และพรรคการเมืองไม่พร้อมที่จะขึ้นภาษี หรือใช้ภาษีแบบก้าวหน้าเพื่อนำภาษีจากคนรวยมาช่วยคนจน

ทางด้าน ศ.อัมมาร สยามวาลา ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวว่า อยากเห็นแพทย์ให้ข้อมูลด้านการรักษาแก่คนไข้โดยไม่ปิดบังเพื่อผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยเฉพาะในโรงพยาบาลเอกชน ควรจะมีการควบคุมกำกับให้มากขึ้น นอกจากนี้ ตนได้รับการมอบหมายจากสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ หรือ สป.ร.ให้ศึกษาวิเคราะห์ระบบประกันสุขภาพที่ใช้อยู่ในประเทศไทยเพื่อหาจุดอ่อนและจุดแข็งของแต่ละระบบ และหาคำตอบให้ชัดเจนว่าทำอะไรจะทำให้คนไทยทั้งประเทศมีระบบประกันสุขภาพที่ดีและค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพจะต้องลดลง ซึ่งภายใน 2-3 เดือนข้างหน้า คงจะเสนอผลการศึกษาค้นคว้าได้

ส่วนนายกร ทักษะรังสี รองนายกฯและรมต.สาธารณสุข กล่าวว่า อยากให้ทุกฝ่ายช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติภายใน 3 ปี และขณะนี้ได้มีการโอนถ่ายอำนาจงบประมาณความรับผิดชอบเข้าสู่ตำบลหรือ อบต.โดยให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพมากกว่าการซ่อมสุขภาพ (กรุงเทพธุรกิจ 040543)

2.1.3 **ปฏิรูประบบงบประมาณรพ.รัฐ ใหม่เน้นประเมินผลสัมฤทธิ์**

นพ.ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขเปิดเผยภายหลังเป็นประธานเปิดการอบรมโครงการพัฒนาระบบบัญชีแบบใหม่ว่า กระทรวงสาธารณสุขมีความคืบหน้าในการปฏิรูประบบการเงิน-การบัญชี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบราชการโดยงบประมาณ กลางเดือนกรกฎาคมที่จะถึงนี้ กระทรวงสาธารณสุขจะประกาศตัวอย่างเป็นทางการในการนำระบบงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้กับโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปทั้ง 92 แห่งทั่วประเทศ กำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ได้ภายในปี 2547

ระบบงบประมาณแบบใหม่ต่างจากระบบเดิมที่เคยจัดสรรงบฯ โดยให้โรงพยาบาลแต่ละแห่งเสนอแผนงานโครงการขึ้นมาหรือตามที่ส่วนกลางพิจารณาให้ทางหน่วยงานรับไปดำเนินการ เป็นงบประมาณหมวดต่างๆ มาเป็นการจัดสรรเป็นวงเงินก้อนรวม มอบอำนาจให้แต่ละโรงพยาบาลบริหารจัดการด้วยตนเองตามสภาพปัญหา และความจำเป็นของแต่ละแห่ง ประเมินผลการใช้งบประมาณจากผลสัมฤทธิ์ในการแก้ไขปัญหา และความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นหลัก ซึ่งจะทำให้เกิดอิสระและคล่องตัว รวมทั้งประชาชนจะได้รับการบริการที่ต้องการมากยิ่งขึ้นด้วย (กรุงเทพธุรกิจ 230543)

2.1.4 **จับสมุนไพรรักษา 13 ชนิดลงบัญชียาหลักชาติ**

นายกร ทักษะรังสี รมต.สาธารณสุข ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการยกระดับยาสมุนไพรรักษาโรคในบัญชียาหลักแห่งชาติว่า ในปี 2543 นี้คณะกรรมการแห่งชาติด้านยาได้เพิ่มเติมบัญชียาจากสมุนไพรรักษาโรคในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นครั้งแรก ตามข้อเสนอของอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ เพื่อให้ครอบคลุมยาที่จำเป็นสำหรับสาธารณสุขของประเทศมากยิ่งขึ้น โดยสามารถนำมาใช้ในโรงพยาบาลและสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ รวมถึงใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งตนได้ลงนามในประกาศดังกล่าวและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 ก.พ.2543

สำหรับยาสมุนไพรรักษาโรคที่ได้รับคัดเลือกบรรจุเข้าในบัญชียาหลักแห่งชาติมีทั้งหมด 13 รายการ ประกอบด้วยยาสมุนไพรรักษา 2 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มที่ 1 เป็นยาสมุนไพรรักษาที่มีการใช้ตามองค์ความรู้ดั้งเดิม คือเคยใช้ในมนุษย์อย่างแพร่หลายมาตั้งแต่ดั้งเดิม หรือที่เรียกว่ายาแผนไทย ซึ่งมีสมุนไพรรักษาหลายตัวประกอบ กำหนดเป็นตำรายาไทยมีจำนวน 3 ตำรับ รวม 4 รายการ ประกอบด้วยยาในกลุ่มแก้ไอและขับเสมหะ ได้แก่ ยาประสะมะแว้ง กลุ่มยาแก้ไอ และกลุ่มยารักษาอาการปวดศีรษะได้แก่ ยาประสะไพล

กลุ่มที่ 2 เป็นยาสมุนไพรที่มีการพัฒนา โดยผ่านขั้นตอนของการวิจัยด้านสรรพคุณและความปลอดภัยในการใช้กับมนุษย์ ตลอดจนมีการพัฒนารูปแบบของยาให้ใช้อย่างสะดวกมากขึ้น เช่นในรูปยาผง ยาเม็ดลูกกลอน และครีม จำนวน 9 รายการ รวม 5 ชนิด ได้แก่ ชม้นชั้น ชุมเห็ดเทศ ฟ้าทลายใจ พญาขอ และไพล ยาดังกล่าวใช้รักษา 3 กลุ่มอาการ ระบบทางเดินหายใจและระบบผิวหนังและกล้ามเนื้อ โดยยาทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับอนุมัติทะเบียนตำรับจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) (ไทยโพสต์ 010543)

2.2 ธุรกิจสุขภาพ

2.2.1 กลุ่มการแพทย์เร่งหาทางรอด ปรับหนี้-เพิ่มทุน-ฟื้นฟูกิจการ

วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในไทยได้ส่งผลกระทบต่อไปยังหลายภาคธุรกิจอย่างทั่วหน้า กลุ่มการแพทย์ซึ่งดำเนินธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เกิดขึ้น ถ้าดูจากผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มการแพทย์ ซึ่งมีจำนวน 13 บริษัท ส่วนใหญ่จะมีผลการดำเนินงานปี 2542 ที่ลดลงจากปี 2541 แต่บริษัทที่ยังคงได้กำไรอยู่ก็มีจำนวน 6 บริษัท ได้แก่ บริษัท โรงพยาบาลเอกชล จำกัด (มหาชน), บริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน), บริษัท โรงพยาบาลกรุงธน จำกัด (มหาชน) รวมทั้ง บริษัท โรงพยาบาลมหาชัย จำกัด (มหาชน), บริษัท โรงพยาบาลนนทเวช จำกัด (มหาชน), และบริษัท โรงพยาบาลวิภาวดี จำกัด (มหาชน)

ผู้อำนวยการด้านการเงินโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เปิดเผยว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้บริษัทในกลุ่มการแพทย์มีผลการดำเนินงานที่ตกต่ำคือ การขยายการลงทุนที่ต้องใช้เงินลงทุนสูงโดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจบูมก่อนหน้านี้ ซึ่งแทบทุกโรงพยาบาลเร่งขยายการลงทุนเพื่อเตรียมให้บริการประชาชนที่มีฐานะดีขึ้น แต่ธุรกิจโรงพยาบาลเป็นธุรกิจที่มีอัตราผลตอบแทนต่ำ ต้องใช้ระยะเวลานานในการคืนทุน ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจเข้าสู่ช่วงซบเซาในขณะที่แต่ละโรงพยาบาลยังไม่ได้รับผลตอบแทนกลับคืนจากการลงทุน จึงประสบผลขาดทุนอย่างมาก นอกจากนี้ วิกฤติเศรษฐกิจยังได้ส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งเดิมเป็นกลุ่มลูกค้าของโรงพยาบาล แต่เมื่อเกิดปัญหาเศรษฐกิจทำให้ต้องเปลี่ยนไปใช้บริการประกันสังคม หรือโรงพยาบาลของรัฐแทน ทำให้โรงพยาบาลเอกชนขาดรายได้ไปมาก

“สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ค่าจ้างหมอที่แต่ละโรงพยาบาลต้องจ่ายให้ในราคาสูง จริงๆแล้วค่ารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลแต่ละแห่งเรียกเก็บจากคนใช้นั้น จะต้องจ่ายให้กับหมอบริษัทจำนวนมากเหลือให้โรงพยาบาลน้อยกว่าที่จ่ายให้กับหมอเสียอีก” ผู้บริหารโรงพยาบาลกล่าว

ท่ามกลางผลการดำเนินงานที่ตกต่ำลงในขณะนี้ หลายบริษัทได้เร่งที่จะหาหนทางที่จะพลิกฟื้นสถานการณ์ของบริษัทให้กลับดีขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยบริษัท กรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) หรือ BGH ได้ทำการเพิ่มทุนจดทะเบียนจำนวน 7.125 ล้านหุ้น โดยการขายให้กับผู้ถือหุ้นเดิมในสัดส่วน 4 หุ้นเดิมต่อ 1 หุ้นใหม่ ในราคาหุ้นละ 20 บาท บริษัทสามารถขายหุ้นเพิ่มทุนได้หมดทั้งจำนวน ทำให้ได้เงินเข้ามาทั้งสิ้น 142.50 ล้านบาท ซึ่งบริษัทระบุว่า จะนำเงินจำนวนนี้ไปใช้ในการขยายบริการด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์การแพทย์ ขยายกิจการ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพบุคลากร

ส่วนกรณีของบริษัท โรงพยาบาลศิรินครินทร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ จำกัด (มหาชน) นั้น เนื่องจากผลการดำเนินงานของบริษัทที่ขาดทุนจนทำให้มีส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าศูนย์ ซึ่งเข้าเกณฑ์ถูกเพิกถอนออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จนต้องถูกย้ายจากกลุ่มการแพทย์ไปอยู่ในกลุ่มแก้ไขการดำเนินงาน (REHABCO) ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท โรงพยาบาลศิรินครินทร์ ได้มีมติให้บริษัทจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเพื่อแก้ไขเหตุแห่งการเพิกถอนจากการเป็นหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ 27 เมษายน ที่ผ่านมา สำหรับโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ได้มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนจำนวน 1.4 พันล้านบาทจากเดิม 445.405 ล้านบาท เป็น 1,845.405 ล้านบาท โดยจัดสรรให้กับผู้ลงทุนเฉพาะเจาะจงจำนวน 50 ล้านหุ้น และรองรับการใช้สิทธิหุ้นกู้แปลงสภาพ 90 ล้านหุ้น โดยบริษัทได้ออกหุ้นกู้แปลงสภาพจำนวน 3 ชุด มูลค่า 200 ล้านบาท 300 ล้านบาท และ 1,000 ล้านบาท ระยะเวลา 12 ปี แต่อัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน เสนอขายให้กับบุคคลเฉพาะเจาะจงทั้ง 3 ชุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้สถาบันการเงิน

ถึงแม้ว่ากลุ่มการแพทย์จะมีหุ้นที่ทำการซื้อขายในปัจจุบัน 11 หลักทรัพย์ แต่กลับเป็นหุ้นกลุ่มที่ไม่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนมากนัก เพราะนอกจากจะมีปัจจัยพื้นฐานไม่เอื้อให้เข้าลงทุนในช่วงนี้แล้วยังเป็นกลุ่มที่มีสภาพคล่องน้อยอีกด้วย (ผู้จัดการ 080543)

2.3 ปัญหาจริยธรรมและการทุจริตในวงการแพทย์และเภสัชกรรม

2.3.1 เชื้อดดร. "ซูปโก้" โฆษณาเกินจริง ห้ามแพทย์เป็นพรีเซนเตอร์โฆษณาอาหารเสริม

3 พ.ค. 2543 นพ.ประเวศ วะสี นักวิชาการอาวุโส กล่าวถึงการเผยแพร่ภาพยนตร์โฆษณาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมหรือซูปโก้สกัด โดยนำนักวิชาการมาแสดงผลงานวิชาการที่โฆษณาว่า ผู้ดำเนินการควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนมากกว่าธุรกิจ นักวิชาการพูดอะไรต้องระวังให้มากและควรมีจริยธรรมและคุณธรรมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ขณะนี้ประชาชนเดือดร้อนกันเลือดตาแทบกระเด็นอยู่แล้ว อย่าซ้ำเติมประชาชนอีก (มติชน 040543)

ต่อมาพ.พรชัย มาตั้งคสมบัตติ อธิการบดี ม.มหิดล เผยถึงกรณีรศ.ดร.นัยพินิจ ศษภักดิ์ ผอ.โครงการวิจัยชีววิทยา ระบบประสาท และพฤติกรรม สถาบันวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.มหิดล ที่เผยแพร่งานวิจัยทางทีวี ว่าซูปเปอร์ฟู้ดมีผลกระทบทำให้เกิดพลังงานทางสมองจนเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่าทางมหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว ว่าเป็นจริงหรือไม่ ไม่ใช่ให้ผล 5 แล้วไปพูดเป็น 20 แสดงว่าผู้พูดขาดจรรยาบรรณนักวิจัย แม้การทำผิดจรรยาบรรณไม่มีโทษตามกฎหมายแต่อาจผิดในแง่วินัยข้าราชการได้ ซึ่งคณะกรรมการจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว (ไทยโพสต์ 050543)

ด้านรศ.ดร.นัยพินิจ ศษภักดิ์ อ้างว่า ผู้ผลิตซูปเปอร์ฟู้ดคนหนึ่งได้มาขออนุญาตถ่ายทำผลการศึกษาเพื่อนำไปรายงานในการสัมมนา ซึ่งตัวเขาไม่ทราบมาก่อนว่าจะมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้โฆษณาทางโทรทัศน์และยืนยันว่าไม่ได้รับค่าโฆษณาในกรณีนี้แต่อย่างใด

รศ.ดร.ทรงศักดิ์ ศรีอนุชาติ ผอ.สถาบันโภชนาการ ม.มหิดล กล่าวถึงการโฆษณาเรื่องนี้ว่า ตามหลักวิชาการซูปเปอร์ฟู้ดมีองค์ประกอบของสารอาหารค่อนข้างต่ำ คือมีน้อยกว่าไข่ไก่ครึ่งฟองหรือนมสดครึ่งกล่อง และเมื่อเทียบกับราคาจะเห็นว่ามีความสูงมาก ขณะเดียวกัน นพ.ศิริวัฒน์ ทิพรวัตต รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กล่าวว่า อย.มีหลักเกณฑ์ชัดเจนห้ามนำแพทย์หรือนักวิชาการสาขาใดมาเป็นผู้นำเสนอโฆษณาผลิตภัณฑ์และไม่เคยอนุญาตโฆษณาในลักษณะดังกล่าว โฆษณาเช่นนั้นจึงผิดกฎหมายและผิดหลักเกณฑ์ อย.ได้ทำหนังสือแจ้งให้ระงับการโฆษณาไปยังสื่อแขนงต่างๆ และกำลังดำเนินการตามกฎหมายกับเจ้าของผลิตภัณฑ์ผู้โฆษณา (กรุงเทพธุรกิจ 060543)

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบประสาท ศ.นพ.ธีระวัฒน์ เหมะจุฑา แห่งภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นถึงผลการวิจัยที่นำมาโฆษณาอวดอ้างว่ากินซูปเปอร์ฟู้ดแล้วจะมีผลต่อการเพิ่มของคลื่นแอลฟาในสมอง ซึ่งจะทำให้ผู้กินซูปเปอร์ฟู้ดมีสมาธิ คลายเครียดนั้นเป็นการสรุปเกินจริง เนื่องจากเครื่องมือที่นำมาตรวจสอบดังกล่าวใช้ตรวจความผิดปกติของสมอง เช่น นื่องอก และการมีคลื่นแอลฟา มากหรือน้อยไม่ได้หมายความว่าสมองมีสมรรถภาพดี เป็นการสรุปคนละเรื่อง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิด ส่วนที่มีการอ้างผลวิจัยของ คิง' ส คอลเลจ ผลการวิจัยนั้นก็ไม่ได้มีการยอมรับจากนักวิชาการ เพราะงานวิจัยดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับสมอง แต่ทำกับหนูทดลองซึ่งพบว่าเมื่อหนูกินซูปเปอร์ฟู้ดแล้ว จะเผาผลาญพลังงานได้มากขึ้น ซึ่งอาหารบางชนิด เช่น ไขมัน เมื่อกินเข้าไปแล้วก็เผาผลาญพลังงานได้มากขึ้นเช่นกัน ไม่สามารถสรุปได้ว่ากินซูปเปอร์ฟู้ดแล้วจะทำให้สมองดี (ไทยโพสต์ 200543) นอกจากนี้ยังมีข้อมูลจากการนำซูปเปอร์ฟู้ดซึ่งได้รับความนิยมมากในอังกฤษเมื่อ 30 ปีก่อนไปวิเคราะห์ พบว่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมาจากดินไก่ กระดุกไก่ เส้นเอ็นข้อไก่ แหล่งผลิตอยู่ในอินเดีย แล้วนำมาจำหน่ายในอังกฤษ ต้นทุนการผลิตถูกมากเพียงขวดละ 3.50-5.00 บาท เท่านั้น พอความลับเรื่องนี้แดงขึ้นผลิตภัณฑ์ดังกล่าวก็ถูกตำสาดเสียหาย และไม่มีการจำหน่ายอีกเลย แต่ต่อมาได้เข้ามาแพร่หลายในแถบเอเชีย (ไทยโพสต์ 260543)

จากกรณีดังกล่าว ทำให้แพทย์สมาคมมีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2543 กำหนดข้อห้ามแพทย์ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ กระบวนการส่งเสริมการขาย การแนะนำให้ผู้ป่วย การสั่งใช้ให้แก่ประชาชนหรือผู้ป่วย จะถือว่าผิดข้อบังคับของแพทย์สภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ.2526 หมวด 3 หากพบว่าแพทย์รายใดดำเนินการผิดข้อบังคับ อาจได้รับโทษถึงขั้นพักใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ไทยโพสต์ 250543)

2.3.2 กรณีทุจริตยา ภาค 2

สืบเนื่องจากกรณีทุจริตจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ในกระทรวงสาธารณสุขด้วยงบประมาณ 1,400 ล้านบาท ซึ่งเป็นข่าวครึกโครมเมื่อปีที่แล้ว (2542) สธ.ได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบทบาทขององค์การเภสัชกรรม (อก.) ต่อการทุจริตจัดซื้อยาดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ได้สรุปผลการสอบสวนและเข้ารายงานต่อนายกรัฐมนตรี พ.ท.พระวิสิฐ รมต.สธ. เมื่อเดือน เม.ย. ที่ผ่านมา

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ในรายงานซึ่งคณะกรรมการสอบสวนนำเสนอรมต.สธ.นั้น ระบุว่าจากการสอบสวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสั่งซื้อยายาและเวชภัณฑ์กว่าหกหมื่นฉบับพบว่ากรณีการทุจริตมีหลายรูปแบบเช่น อำนวยให้มีการซื้อขายแพ่งระหว่างผู้ขายกับรพ. หรือสำนักงานสสจ.ทั่วประเทศโดยตรง อก.ไม่ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพและราคาตามระเบียบที่กำหนด ซื้อยาที่ผลิตได้จากคนอื่นมาขายในราคาแพงผิดปกติ ขยายที่อก.ผลิตเองให้จังหวัดต่างๆในราคาแพง ซื้อยาที่ผู้อื่นผลิตซึ่งอก.มีสำรองจำหน่ายไปขายให้จังหวัดต่างๆในราคาแพงผิดปกติ จำหน่ายยาชนิดเดียวกันให้แต่ละจังหวัดในราคาต่างกันมาก ข้าราชการจ่ายแพงผิดปกติ ฯลฯ

พฤติการณ์ดังกล่าวมีผู้รับผิดชอบโดยตรง 4 คน คือ นพ.กฤษฎา มนูญวงศ์ ผู้อำนวยการอก. , เกสัชกร (ภก.) วันชัย ศุภจตุรัส รองผอ.อก. , เกสัชกรหญิง (ภญ.) พิศมา กลิ่นสุวรรณ ผอ.กองจัดซื้อ และ ภญ.นิภาภรณ์ แสงสุบิน ผอ.กองขายส่ง

ต่อมาวันที่ 9 พ.ค. นพ.กฤษฎา ให้สัมภาษณ์ยืนยันว่า อก. ไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบราคายา อก.เป็นคนกลาง รับหน้าที่จัดส่งยา ระหว่างผู้ซื้อ คือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) กับผู้ขายคือบ.ยาเอกชน โดยอก.จะได้รับ 5% จากยอดสั่งซื้อซึ่งเป็นค่าดำเนินการ ทำกันยาวนาน 10-20 ปีแล้ว

แต่ตนพ.จักรธรรม ธรรมศักดิ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีอ.กล่าวหาว่า คณะกรรมการฯ ได้ตรวจสอบเอกสารทั้งที่เป็นรายงานการประชุม ข้อบังคับบอก.ว่าด้วยการพัสดุ รายงานประจำปี แผนงานรัฐวิสาหกิจ ระบุชัดเจนว่าอ.มีหน้าที่ดูแลราคาขายของประเทศ ตรวจสอบคุณภาพและราคา (มติชน 09,10,110543) นอกจากนี้การสอบสวนยังพบด้วยว่า บริษัทบางแห่งที่ขายยาให้กับอ.มิได้มีใบอนุญาตค้ายาและเวชภัณฑ์ และอีกบางบริษัทก็ไม่ได้มีใบรับรองคุณภาพ (Bangkok Post 110500)

ต่อมาในวันที่ 22 พ.ค. คณะกรรมการสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ อภ. ได้จัดเวทีอภิปรายขึ้นที่สโมสรพนักงานฯ เพื่อชี้แจงว่าอ.ไม่เกี่ยวข้องกับการทุจริตตามที่ผลการสอบสวนระบุโดยสมาชิกของสมาคมฯ ต่างผลัดเปลี่ยนกันขึ้นปราศรัยโจมตีสื่อมวลชนและนักการเมืองที่เปิดเผยผลการสอบสวนกรณีซื้อขายผ่านอ.มีประเด็นสำคัญว่า พวกตนต้องการปกป้องอ.มิให้เสื่อมเสีย และมีนักการเมืองต้องการปรับเปลี่ยนผู้บริหารอภ.เพื่อการแปรรูป (มติชน 230543)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับทวงทำนองการดำเนินชีวิต

1. ความเคลื่อนไหวด้านการบริโภค

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านนันทนาการ การท่องเที่ยวและชีวิตวัฒนธรรม

1.1.1 โครงการ "ไทยเที่ยวไทย" สะดุด มีปัญหาด้านงบประมาณซื้อสื่อโฆษณา บริษัทนำเที่ยวหวั่นคนไทยหันไปทัวร์นอกแทน

นายชูชาติ ทองคำ กรรมการผู้จัดการ บริษัท รุ่งโรจน์ทัวร์ จำกัด เปิดเผยว่า การจัดทำโครงการ "ไทยเที่ยวไทย" ระหว่าง 15 พ.ค.-31 ธ.ค. 2543 เพื่อจัดโปรแกรมนำเที่ยวราคาถูกกระตุ้นคนไทยเดินทางในประเทศและสกัดกั้นการเดินทางออกเที่ยวต่างประเทศนั้นต้องชะลอออกไปเพราะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ไม่สามารถนำงบประมาณการซื้อสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ จำนวน 7 ล้านบาทออกมาใช้จ่ายได้ เป็นผลให้บริษัทนำเที่ยว 7 กลุ่ม จำนวน 71 รายซึ่งตกลงซื้อโฆษณาในสื่อต่างๆ ตั้งแต่ 22 พ.ค.นี้ ต้องชะลอโครงการออกไปไม่มีกำหนด ทั้งที่ตามแผนหลังจากเปิดตัวโฆษณาไปแล้วทุกบริษัทนำเที่ยวจะต้องนำไปรณรงค์ทัวร์จำหน่ายกับนักท่องเที่ยวซึ่งเดินทางเป็นหมู่คณะ (Tour Group) เป็นวิธีที่จะทำให้ราคาทัวร์ถูกลงโดยอัตโนมัติ และหลีกเลี่ยงการขายโปรแกรมทัวร์หน้าร้าน (Collective Tour) ซึ่งมีราคาแพงและขายยาก

นายชูชาติให้ความเห็นว่า ถ้าโครงการไทยเที่ยวไทยยังไม่มีความชัดเจนจะเกิดผลกระทบต่อตลาดเพราะคนไทยอาจจะหันไปซื้อทัวร์ราคาถูกไปต่างประเทศก่อนก็เป็นได้ เพราะขณะนี้มีสายการบินและบริษัททัวร์ผลิตโปรแกรมออกขายเส้นทางไกล เช่น สิงคโปร์ ฮองกง 3 วัน 2 คืน 7,000-8,000 บาท ใกล้เคียงกับโปรแกรมไทยเที่ยวไทยที่เดินทางโดยเครื่องบินไปยังภาคเหนือและภาคใต้

นายภราเดช พยัฆวิเชียร ผู้จัดการ ททท.กล่าวด้วยว่า โครงการไทยเที่ยวไทยครั้งที่ 2 นี้ งบประมาณที่นำมาใช้แตกต่างจากทุกครั้ง เพราะเป็นการขอใช้เงินจากส่วนกลาง ฉะนั้นเวลาทำแผนเสนอสถาบันงบประมาณ กระทรวงการคลัง จะต้องชี้แจงรายละเอียดทุกขั้นตอน อุปสรรคที่พบคือบริษัทนำเที่ยวทำแผนมาไม่ละเอียดจึงต้องมีการติดตามข้อมูลทีละ 1-2 บริษัท จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้าออกไป แต่มั่นใจว่าโครงการไทยเที่ยวไทยขายได้อย่างแน่นอน โดยเฉพาะการบินไทยไฟเขียวลดราคาให้แล้ว 25% หากยังหาเงินมาโฆษณาประชาสัมพันธ์ในสื่อไม่ได้ บริษัทนำเที่ยวก็ยังสามารถทยอยขายโปรแกรมทัวร์หน้าร้านไปก่อนได้

แหล่งข่าวระดับสูงจาก ททท.กล่าวกับ "ประชาชาติธุรกิจ" ถึงขั้นตอนการประสานงานกับสำนักงานงบประมาณว่า แม้จะส่งงานไปครบถ้วนแล้วก็ต้องรอดูสถานการณ์ เพราะขณะนี้ยังไม่คำสั่งให้นำเงินออกมาใช้และยังไม่มีการทวงว่าจะต้องชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (ประชาชาติธุรกิจ 310543)

1.1.2 คณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ อนุมัติแยกรายได้ท่องเที่ยวมาจัดทำเป็นบัญชีรายได้ประชาชาติต่างหาก เนื่องจากมีรายได้สูง

รตนา จงสุทธนามณี รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า คณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจ ได้อนุมัติโครงการพัฒนาระบบบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวขึ้นตอนที่ 3 ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เสนอ ซึ่งโครงการนี้จะใช้ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (พ.ศ.2543-2547) เพื่อจัดทำรายละเอียดในการช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพข้อมูลด้านเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะและจะเป็นการแยกออกจากบัญชีประชาชาติของประเทศ ซึ่งโครงการนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาลจึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันจัดทำข้อมูลเพื่อให้เป็นลักษณะงานประจำต่อไป โครงการนี้ ครม.อนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินการทั้งสิ้น 26 ล้านบาทและจะแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ระยะ

"ที่ต้องดำเนินการจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยวขึ้นเป็นการเฉพาะเพราะจากการสำรวจของสถาบันต่างประเทศในปี 2541 พบว่ามูลค่ารายได้ของการท่องเที่ยวโลกคิดเป็น 11.6% ของจีดีพีโลกและในปี ค.ศ.2010 จะมีรายได้ด้านนี้เพิ่มขึ้นเป็น 12.51 % และพบว่าคนที่ถูกว่าจ้างให้ทำงาน 10.7 คนจะมีงานด้านการท่องเที่ยวอยู่ด้วย 1 คน ดังนั้นการจัดทำข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวม" นางรัตนา กล่าว (มติชน 230543)

1.1.3 ตัวแทนฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ไอทีวี เดินทางเข้ายื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี คัดค้านกรณีธนาคารไทยพาณิชย์ จะขายหุ้นสถานีโทรทัศน์ไอทีวีให้กับบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด ย้ำสถานะทีวีเสรี

ในวันที่ 23 พ.ค. 2543 จากที่มีข่าวกรณีธนาคารไทยพาณิชย์จะขายหุ้นสถานีโทรทัศน์ไอทีวีให้กับบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด ถึงร้อยละ 40 นายกิตติ สิงหาปัด และนายก่อเขต จันทระเลิศลักษณ์ ตัวแทนฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ได้เดินทางมาที่ท่าเทียบรัฐบาล เพื่อยื่นหนังสือต่อนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เพื่อคัดค้าน โดยหนังสือดังกล่าวระบุว่า ฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้ติดตามสถานการณ์การร่วมลงทุนดังกล่าวด้วยความเป็นห่วง เนื่องจากการขัดต่อเจตนารมณ์ของการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์เสรีแห่งนี้ที่กำหนดให้สัดส่วนผู้ถือหุ้นแต่ละรายไม่เกินร้อยละ 10 เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดรายหนึ่ง มีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางของสถานีโทรทัศน์แห่งนี้

หนังสือของฝ่ายข่าวไอทีวีระบุว่า หวังว่านายกรัฐมนตรี ซึ่งเคยมีบทบาทในการต่อสู้ช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 จะไม่ยอมให้เจตนารมณ์ของการต่อตั้งสถานีโทรทัศน์ไอทีวีถูกทำลาย โดยการปล่อยให้ถูกครอบงำโดยกลุ่มธุรกิจกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยสัดส่วนการถือหุ้นควรอยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่สังคมและสามารถรักษาความเป็นสถานีโทรทัศน์เสรีได้ตามเจตนารมณ์ดั้งเดิมต่อไป

ทั้งนี้นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีกล่าวในเรื่องนี้ว่า เรื่องการแก้ไขสัญญาการถือหุ้นไอทีวี ไม่เกี่ยวกับการเมือง ส่วนประเด็นการมองว่าไอทีวีกำลังถูกครอบงำ โดยหลักการแล้วเห็นด้วยว่าไม่ถูกต้อง เพราะสื่อทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นวิทยุหรือหนังสือพิมพ์ ไม่ใช่เฉพาะโทรทัศน์ ควรเป็นอิสระ เมื่อใดก็ตาม ที่กลุ่มอำนาจใดเข้าไป วัตถุประสงค์ก็จะเปลี่ยนแปลงไปเลย ฉะนั้น ประชาชนต้องช่วยกันตรวจสอบเรื่องนี้ด้วย ส่วน คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เรียกร้องให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น และตรวจสอบเรื่องดังกล่าว โดยให้ทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นแกนกลางในการหรือเรื่องการจำกัดการถือหุ้น รวมทั้งการถือหุ้นข้ามสื่อด้วยว่าเป็นเรื่องที่สมควรหรือไม่

หลังจากนั้น คณะตัวแทนดังกล่าวก็ได้เข้ายื่นหนังสือต่อคุณหญิงชญา วัฒนศิริธรรม กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารไทยพาณิชย์ ในฐานะผู้ถือหุ้นใหญ่ไอทีวี โดยตัวแทนของฝ่ายข่าวระบุว่า การยื่นหนังสือไม่ใช่เป็นการต่อต้านหรือคัดค้านการเข้ามาซื้อหุ้นของกลุ่มทุนใดกลุ่มทุนหนึ่ง แต่เพื่อไม่ต้องการให้สิ่งที่เกิดขึ้นกระทบต่อภาพลักษณ์การเสนอข่าวสารของสถานีที่จะต้องมีสิทธิ เสรีภาพและความน่าเชื่อถือ จึงอยากให้ธนาคารไทยพาณิชย์พิจารณาในเรื่องนี้

คุณหญิงชญา กล่าวว่า พร้อมทั้งจะรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาและไม่ได้มีเจตนา และยังคงต้องการให้สถานีโทรทัศน์ไอทีวีที่มีความเป็นอิสระ เป็นกลาง รวมทั้งเป็นปากเสียงให้กับประชาชนตามเจตนารมณ์ในการก่อตั้งบริษัทครั้งแรก แต่ขณะเดียวกันต้องคำนึงความอยู่รอดของธุรกิจด้วย ในส่วนของธนาคารก็ต้องปรับโครงสร้างหนี้ไม่ให้มีปัญหาเช่นกัน ซึ่งในฐานะที่เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ก็ปรารถนาจะเห็นธุรกิจดำเนินต่อไปได้

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายบุญคลี ปลั่งศิริ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ชินคอร์ป กล่าวว่า บริษัทแสดงความสนใจเข้าซื้อหุ้นในไอทีวี และขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาในรายละเอียดกับธนาคารไทยพาณิชย์ซึ่งเป็นทั้งผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้รายใหญ่ของไอทีวี เพราะเห็นถึงแนวโน้มในอนาคตของธุรกิจสื่อและบันเทิง ซึ่งจะมีอัตราการขายตัวสูงและมีเทคโนโลยีที่สอดคล้องและพัฒนาในทิศทางเดียวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคม ประกอบกับไอทีวีเอง เป็นสถานีโทรทัศน์ที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการพัฒนาไปในอนาคตให้เป็นเทคโนโลยีการส่งสัญญาณในลักษณะของทีวีดิจิตอลได้ และย้ำว่า การแสดงความสนใจเข้าซื้อหุ้นในไอทีวีนั้นเป็นในลักษณะของการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในนามของบริษัทชินคอร์ปอย่างแท้จริง โดยไม่ได้มีเจตนารมณ์อื่นใด นอกจากการมุ่งพัฒนาให้ธุรกิจที่ชินคอร์ปเข้าร่วมเป็นพันธมิตรได้รับการพัฒนาและเติบโตยิ่งขึ้น โดยถ้าหากมีการคืบหน้าไป บริษัทยินดีจะร่วมเป็นพันธมิตรกับกลุ่มผู้ถือหุ้นรายเดิม

ขณะเดียวกันนายสุรพันธ์ เวชชาชีวะ รองโฆษกพรรคไทยรักไทย ออกมาปฏิเสธพรรคไทยรักไทยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว เป็นคนละส่วนกัน และระบุว่าพรรคจะไม่ได้ประโยชน์เลยที่จะไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้

อย่างไรก็ตาม ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทไอทีวีจำกัดเมื่อวันที่ 30 พ.ค. ก็ได้มีมติรับแผนปรับโครงสร้างหนี้ และการลงทุนของบริษัท เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพทางการเงิน โดยเปิดทางให้บริษัท ชินคอร์ป เข้าถือหุ้นเรียบร้อยแล้ว นายสุทธิชัย หยุ่น บรรณาธิการเครือเนชั่นกล่าวว่า "สรุปว่าตอนนี้ชินกับแบงก์ไทยพาณิชย์ดีไอทีวีไปแล้ว" หุ้นของเนชั่นในไอทีวีจะเหลือไม่ถึง 1 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะทำให้บทบาทของเนชั่นหมดไป

เอกสารข่าวของไทยพาณิชย์ระบุว่า โครงสร้างทางการเงินของไอทีวี หลังลดทุนและเพิ่มทุน จะมีทุนจดทะเบียน 4,500 ล้านบาท มีผู้ถือหุ้นใหม่คือชินคอร์ป ถือหุ้น 39% ไทยพาณิชย์ 43% ผู้ถือหุ้นเดิม 18% (ข่าวหนังสือพิมพ์ 23-310543)

2. ความเคลื่อนไหวด้านศาสนาความเชื่อและค่านิยมทางสังคม

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านศาสนาและความเชื่อ

2.1.1 ตำรวจตามล่าจับได้หัวหน้า "แก๊งเปรต" หรือพระกู่ มีประวัติหลอกลวงต้มตุ๋นร้ายกาจ มีบุคคลระดับสูงและนักวิชาการปริญญายังหลงกลจำนวนมาก

เริ่มจากการที่สื่อมวลชนแพร่ข่าวการพบเปรตในเขตป่าคำชะโนด อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี ในช่วงกลางเดือน พ.ศ. 2543 กลายเป็นข่าวฮือฮาและปรากฏหลักฐานว่าเป็นการสร้างภาพเพื่อหวังผลประโยชน์จากผู้มุ่งมายเชื่อถือ โดยหัวหน้าแก๊งแต่งกายเป็นพระภิกษุ อ้างว่าชื่ออาจารย์กู่ หรือทราบชื่อภายหลังว่าชื่อนายกิตติ ปภัสโรบล มีเบื้องหลังเป็นสิบแปดมงกุฎที่หากินในทางต้มตุ๋นมาเป็นเวลานานถึง 30 ปี และเคยถูกตำรวจออกหมายจับมาหลายครั้ง หลังจากนั้น ก็ได้มีบรรดาบุคคลที่เคยถูกต้มตุ๋น และได้เคยพบเห็นการแสดงปาฏิหาริย์ต่างๆ ของนายกิตติ หรือพระกู่มาก่อนพากันออกมาเปิดเผยเรื่องราวและกล่าวโทษ และที่สำคัญก็คือคนสนิทของนายกิตติเองที่เคยร่วมหัวจมท้ายหากินด้วยการหลอกลวงต้มตุ๋นมาด้วยกันนับเป็นสิบๆ ปี ได้ออกมาเปิดโปงวิธีการหลอกลวงของนายกิตติจนหมดเปลือก ทำให้ฝ่ายตำรวจสามารถรวบรวมหลักฐานมากมายเพียงพอที่จะออกหมายจับนายกิตติ ซึ่งได้พยายามดิ้นรนหลบหนีการจับกุมอยู่ระยะหนึ่ง ก่อนจะจนมุมและถูกจับกุมได้เมื่อคืนวันที่ 24 พ.ศ. 2543 ที่โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ถนนรัชดาภิเษก

จากการขุดคุ้ยรายงานข่าวของสื่อมวลชน ปรากฏชื่อบุคคลผู้มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ ทั้งนายทหาร นักการเมือง อาจารย์มหาวิทยาลัยที่เป็นศิษย์หรือผู้เชื่อถือและเคยถูกนายกิตติแสดงปาฏิหาริย์ให้ประจักษ์แก่ตามามากมายหลายคน และผู้ที่มีความเชื่อถืออย่างแรงกล้าจนถึงวินาทีสุดท้าย คือ รศ. ดร. สุวินัย ภรณวลัย อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องพลังเหนือมนุษย์มาเป็นพื้นอยู่แล้ว

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่นายกิตติออกมารับสารภาพต่อหน้าสื่อมวลชนในตอนเย็นวันที่ 25 พ.ศ. ว่าเป็นหัวหน้าแก๊งต้มตุ๋น แต่ก็ย่ำว่าทำไปเพื่อให้สังคมรับรู้บาปบุญคุณโทษมีจริง และยอมรับว่าการลงโทษตัวไม่เป็นความจริง เรื่องเปรตที่พาไปดูนั้นก็ไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด เป็นเพียงการจัดฉาก จะมีจริงก็แต่ในพระไตรปิฎกเท่านั้น ทำให้ ดร.สุวินัยเริ่มไม่แน่ใจ รวมทั้งได้รับฟังการเปิดเผยของนายภูวนาท ซึ่งได้ร่วมมือกันต้มตุ๋นมานาน ทำให้เชื่อว่าบางเรื่องมีการนำเอาเทคนิคมาร่วมแสดงด้วย (ข่าวหนังสือพิมพ์ 19-260543)

3. ปัญหาสังคม อาชญากรรมและยาเสพติด

3.1 ปัญหาสังคมเกี่ยวกับการเล่นพนันต่างๆ

3.1.1 กรณีการกีฬาถูกผู้ติดพันปัญหาการพนันในช่วงการแข่งขันฟุตบอลยูโร 2000

เมื่อวันที่ 25 พ.ศ. 2543 ที่ห้องประชุมอาคารรัฐสภา นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย ประธานคณะกรรมการการกีฬา สภาผู้แทนราษฎร ได้นำผู้ติดพันเรื่องปัญหาการพนันในช่วงระหว่างการแข่งขันฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติยุโรป หรือยูโร 2000 ที่จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 10 มิถุนายนศกนี้ เข้าหารือในการประชุมคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการได้แสดงความเห็นกันอย่างกว้างขวาง กรณีการพนันฟุตบอลในสังคมไทยขยายวงกว้างออกไปอย่างมาก และนับวันจะกลายเป็นปัญหาระดับชาติไม่แตกต่างไปจากปัญหายาบ้า ที่เข้าสู่เยาวชน สถานศึกษา ใกล้เคียงเข้ามาทุกขณะ ที่สำคัญปัญหาดังกล่าวมีการพูดคุยกันมานาน แต่ไม่มีทีท่าว่าจะลดน้อยลง

รายงานข่าวจากกองบัญชาการตำรวจนครบาลแจ้งว่า จากการสืบสวนทราบว่าเจ้าของโต๊ะพนันบอลรายใหญ่ในกรุงเทพมหานครและรับแทงบอลทั่วประเทศมีอยู่ด้วยกัน 3 ราย คือเชียว ทำเตียน, ญู่ วงเวียนใหญ่ และเกียก เขียวราช สำหรับราคาต่อรองฟุตบอลในเมื่อเมืองไทยจะกำหนดจากโต๊ะแทงบอลของ เชียว ทำเตียน ไม่ว่าจะเป็ราคาต่อรองฟุตบอลของประเทศอังกฤษ อิตาลี สเปน เยอรมนี จากนั้นบรรดาโต๊ะรับแทงบอลต่างๆ นำไปเป็นราคาต่อรองในแต่ละวัน

รายงานข่าวแจ้งว่า การเล่นพนันบอลในปัจจุบันนิยมเล่นกันทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ทหาร ตำรวจ นักธุรกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคน รวมถึงรัฐมนตรีบางคน การเล่นพนันบอลแต่ละครั้งพวกนักการเมืองจะแทงกันหนักบางคู่ได้เสียเป็นเงินหลายล้านบาท ผลพวงจากการเล่นพนันบอลหลายคนล้มละลาย ชำตัวตาย บางคนถูกเจ้ามือฆ่าตายเพราะไม่มีเงินจ่ายหนี้พนัน นอกจากนี้ ยังมีนักธุรกิจบางคนที่นิยมการเล่นพนันบอลแห่งคราวละหลายๆ ล้านบาท โดยเฉพาะช่วงวันศุกร์ วันเสาร์ และวันอาทิตย์

รายงานข่าวแจ้งว่า นักธุรกิจชื่อดังบางคนนิยมเล่นพนันบอลแบบทุ่มตัวและเสียคราวเดียวถึง 200 ล้านบาท แต่ไม่มีเงินจ่ายเพราะธุรกิจที่ตนเองดำเนินการที่ขาดทุนย่อยยับ จึงหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตายก็เคยเกิดขึ้นมาแล้วในประเทศไทย

รายงานข่าวแจ้งด้วยว่า สำหรับการเล่นพนันบอลโดยเฉพาะโต๊ะของเขียว ทำเตียน เกี้ยกและยู จะรับแทงพนันทุกราคาและไม่อื่น เพราะเป็นเครือข่ายเดียวกัน และหากว่ามีการเล่นพนันสูงในราคาหลายล้านบาท หรือเกินกว่าที่โต๊ะบอลจะรับแทงได้ โต๊ะเขียว ทำเตียน ก็จะส่งไปให้โต๊ะบอลซึ่งเป็นเครือข่ายกันในต่างประเทศ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย รับไป

อนึ่ง คณะกรรมการกึ่งกีฬาที่มีมติที่จะจัดการหรือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปอีก อาทิ ตัวแทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักวิจัยสิทธิไทย กระทรวงมหาดไทย สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. เจ้าของบริษัทโทรทัศน์มือถือ ฯลฯ จนกว่าจะมีมาตรการที่เหมาะสมออกมา (มติชน 260543)

3.1.2 คนร้ายบุกถึงตัวใช้อาวุธปืน 11 ม.ม.สังหารนายสันติ ชัยวิรัตน์นะ อดีต รมช.มหาดไทย ดับคาที่ ระบุคนร้ายเป็นแก๊งมีสี และมีตำรวจร่วมด้วย

คดีคนร้ายบุกเข้าไปในสำนักงาน หจก.ชัยภูมิ (ย่งเซ่งฮวด) เลขที่ 450/49 ต.แม่กรณ์ เขตเทศบาลเมืองเชียงราย และใช้อาวุธปืน 11 ม.ม. ยิง นายสันติ ชัยวิรัตน์นะ อดีต ส.ส.ชัยภูมิหลายสมัย อดีต รมช. มหาดไทย และอดีต รมช. เกษตรฯ เสียชีวิตคาที่ เมื่อวันที่ 24 พ.ค. 2543 ในวันที่ 25 พ.ค. พล.ต.อ.พรศักดิ์ คุ้มขวัญ รอง ผบ.ตร. เดินทางไปดูสถานที่เกิดเหตุ จากนั้นเรียกประชุมผู้เกี่ยวข้อง ที่ สภ.อ.เมืองเชียงราย ประกอบด้วย พล.ต.ท.สมบัติ อมรวิวัฒน์ ผช.ผบ.ตร. พล.ต.ท.อร่าม จันทร์พิญ ผบช.ภ. 5 พล.ต.ต.เสรี สุภเพชร ผบก.ภ.เชียงราย พล.ต.ต.อัศวิน ขวัญเมือง ผบก.ป. และทีมงานชุดสืบสวนสอบสวน เป็นเวลากว่า 2 ชั่วโมง

พล.ต.อ.พรศักดิ์กล่าวว่า จากการสอบสวนหลักฐานทั้งทางแจ้งและทางลับ สรุปปมสังหารไว้ 2 ประเด็น คือ 1) เรื่องการเมือง ซึ่งผู้ตายเล่นการเมืองมานานและเป็นผู้กว้างขวาง อาจมีความขัดแย้งใน จ.ชัยภูมิ ประกอบกับญาติผู้ตายเชื่อว่าสาเหตุน่าจะมาจากเรื่องการเมือง ขณะนี้ได้ส่งชุดสืบสวนเข้าไปในพื้นที่ จ.ชัยภูมิ เพื่อหาข้อมูลแล้ว และ 2) ความขัดแย้งทางธุรกิจ โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองเชียงราย ที่ผู้ตายประมูลงานได้ โดยพบว่าก่อนประมูล มีเหตุขัดแย้งกับบริษัท เอส.ซี.เอส. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างเช่นกัน ส่วนเรื่องคู่สาว และส่วนตัวยังไม่พบ

นายอารักษ์ วงศ์จุฑาพัฒน์ วิศวกรบริษัท เอส.ซี.เอส. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในนามบุตรสาวของนายสันติเอง กล่าวถึงกรณีนี้ที่ พล.ต.อ.พรศักดิ์กล่าวพาดพิงถึง และอาจมีส่วนพัวพันจากความขัดแย้งทางธุรกิจ จนเป็นชนวนการสังหารนายสันติว่า บริษัทไม่เคยมีความขัดแย้งใดๆ กับทั้งนายสันติและ หจก.ชัยภูมิตرอกกันข้ามกลับร่วมกันทำงานในโครงการมากกว่า โดย หจก.ชัยภูมิรับหน้าที่วางแผนดำเนินงาน และติดต่อประสานงาน ส่วน เอส.ซี.เอส.รับหน้าที่ทำการก่อสร้าง จัดหาผู้รับเหมาและอุปกรณ์ทั้งหมด ซึ่งที่ผ่านมาไม่เคยมีปัญหาขัดแย้งรุนแรง อีกทั้งการทำงานยังไม่เคยเบิกค่าก่อสร้างจึงไม่น่ามีปัญหาอะไร

ส่วนนายพิชิต ชัยวิรัตน์นะ ส.ว.ชัยภูมิ น้องชายนายสันติกล่าวว่า จากการที่นายสันติได้ประกาศตัวลงสมัคร ส.ส.เขต 1 ในนามพรรคชาติพัฒนา และออกเยี่ยมประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการสำรวจของโพลต่างๆ พบว่านายสันติจะได้เป็น ส.ส.สมัยหน้าอย่างแน่นอน พร้อมนำลูกทีมเข้ามาเป็น ส.ส.ทั้งหมด เมื่อนายสันติถูกสังหาร การเมือง จ.ชัยภูมิจึงมีการเปลี่ยนแปลงในระดับหนึ่ง ส่วนปัญหาความขัดแย้งเรื่องบำบัดน้ำเสียที่ จ.เชียงรายนั้นยืนยันว่าไม่มีความขัดแย้ง เพราะประมูลงานได้เมื่อ 3 ปีที่แล้ว เพิ่งจะเริ่มทำงานได้ 5-6 เดือน การไปเที่ยวนี้ก็เพื่อไปมอบโครงการที่ จ.พะเยา จากนั้นได้แวะไปดูความคืบหน้าของงานที่ จ.เชียงราย

ต่อมาวันที่ 30 พฤษภาคม เวลา 09.00 น. พล.ต.ต.นาวัน สิงหะผลิน รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 หัวหน้าชุดสืบสวน คดีสังหารนายสันติ ชัยวิรัตน์นะ เปิดเผยว่า จากพยานหลักฐานและพยานวัตถุ โดยเฉพาะรถจักรยานยนต์และเอกสารต่างๆ ที่รวบรวมได้ขณะนี้ ถือว่าค่อนข้างรัดกุมพอสมควร และสามารถจะสาวไปถึงตัวผู้บงการได้ ส่วนการสืบสวนสอบสวนก็มีความคืบหน้าไปมากกว่า 50% แล้ว พอสรุปได้ว่าประเด็นสังหาร นำมาจากความขัดแย้งทางธุรกิจ ที่นายสันติผู้ตายเข้ามาประมูลโครงการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย ซึ่งพบว่ามีการอยู่หลายด้าน โดยเฉพาะเอกสารในการประมูลกับบริษัทรับเหมารายอื่นๆ ที่ร่วมทำธุรกิจกัน แต่ก็ไม่ได้ติดประเด็นการเมืองไปเสียทีเดียว ทางฝ่ายสืบสวนยังคงเข้าไปสืบหาข้อมูลใน จ.ชัยภูมิ อย่างต่อเนื่อง คาดว่าหากชุดสืบสวนนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์กันแล้ว อาจตัดประเด็นใดประเด็นหนึ่งออกไปได้ (มติชน 26, 310543)

3.1.3 กองทัพภาคที่ 3 เปิดตัวเลขยาบ้าว่าแดง ทะลักเข้าไทย 5 เดือนแรกกว่า 200 ล้านเม็ด ส่วนชายแดนเขมรเขียนพนันไทยไม่ต่ำกว่า 1,200 คนต่อวัน เข้าไปเสี่ยงโชค กองกำลังบูรพาวิตก กระทบความมั่นคง

เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พล.ท.วิธชัย ฉายเหมือนวงศ์ แม่ทัพภาคที่ 3 กล่าวถึงปัญหายาเสพติดติดตามแนวชายแดนไทย-พม่า ว่า ปัจจุบันมีการผลิตยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า จากฝั่งพม่าแล้วมาจำหน่ายในประเทศ ซึ่งฝ่ายไทยสามารถจับกุมได้เพียง 15-20 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ที่เหลือสามารถหลุดรอดและนำมาขายจำนวนมาก และเมื่อจับกุมมากเท่าไร ขบวนการยาบ้าก็ผลิตเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

เจ้าหน้าที่ระดับสูงหน่วยข่าวกรองกองทัพภาคที่ 3 เปิดเผยว่า ในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2543 มีการผลิตยาบ้าในฝั่งพม่าและ นำเข้ามาจำหน่ายในฝั่งไทย มากกว่า 200 ล้านเม็ด โดยมีกลุ่มว่าแดง จีนฮ่อ มูเซอคำ นอกจากนี้เจ้ายอดศึกผู้นำกองทัพภูษาคไทยใหญ่ และ

พม่า ยังอพยพเข้าประมาณ 5-6 หมื่นคน มาอยู่ที่เมืองยอนที่ติดกับชายแดนไทย ซึ่งทางการไทยกำลังจับตาดูอยู่ว่ามีการใช้แรงงานเหล่านี้ในการผลิต ยาบ้ากันอย่างเป็นระบบหรือไม่

ส่วนความเคลื่อนไหวตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา พล.ต.โยธิน เล่าศิริวัฒนพงศ์ หัวหน้าฝ่ายยุทธการ กองกำลังบูรพา กล่าวว่า ขณะนี้คนไทยเดินทางเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนที่เปิดให้บริการ 3 แห่งในกัมพูชา วันละไม่ต่ำกว่า 1,200 คน โดยในแต่ละบ่อนจะมีคนไทยเข้าไป 4-5 ร้อยคน และจะเพิ่มมากขึ้นในวันหยุด ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง

ด้าน พล.ต.พงษ์เทพ เทศประทีป เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กล่าวว่า ปัจจุบันมีผู้หลบหนีภัยสงคราม จากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในไทยแล้วประมาณ 1 แสนคน และคนเหล่านี้ก็ได้สร้างปัญหาให้กับไทย สังคมไทย แต่เราจำเป็นต้องช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม สำหรับศูนย์พักพิงนั้นมีประมาณ 10 แห่ง ใน 5 จังหวัด (ไทยโพสต์ 010643)

3.1.4 "ชวน หลีกภัย" ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ มีมติสกัดคนไทย ห้ามเข้าไปเล่นพนันในบ่อนชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน

วันที่ 24 พฤษภาคม ที่ทำเนียบรัฐบาล นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในการประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) มีรัฐมนตรีและข้าราชการระดับสูงเข้าร่วมประชุมจำนวนมาก นายชัชชาติภักดี อนุชาพัฒน์ เลขาธิการ สมช. เปิดเผยผลประชุมว่า มีการนำปัญหาบ่อนการพนันตามแนวชายแดนขึ้นมามาหารือ เพราะขณะนี้บริเวณชายแดนของไทย โดยเฉพาะทางด้านกัมพูชา มีบ่อนการพนันเป็นจำนวนมาก อย่างน้อย 7-8 แห่ง มีคนไทยเข้าไปเล่นเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคม และปัญหาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ที่ประชุมจึงเห็นด้วยในการที่จะกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน โดยไม่ส่งเสริมให้คนไทยเข้าไปเล่นการพนัน และมอบหมายให้หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็น ก.มหาดไทย ก.กลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไปกำหนดมาตรการ ที่จะดำเนินการหาทางป้องกันไม่ให้คนไทยเข้าไปเล่นการพนัน หากมีปัญหาดังกล่าวให้รายงานมายังหน่วยเหนือเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

รายงานข่าวจาก สมช. แจ้งว่า ในการประชุมดังกล่าว ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ และสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ ได้รายงานผลการตรวจสอบข้อมูลบ่อนการพนันในประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ให้ที่ประชุมรับทราบด้วย โดยพบว่าขณะนี้บ่อนการพนันรอบประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 18 แห่ง ได้แก่ ด้านกัมพูชา 7 แห่ง ด้านลาว 5 แห่ง และกำลังก่อสร้างอีก 1 แห่ง ส่วนด้านพม่า 4 แห่ง และด้านมาเลเซีย 1 แห่ง และระบุว่าบ่อนการพนันที่มีอยู่รอบประเทศขณะนี้ที่น่าเป็นห่วงมากที่สุดคือบริเวณชายแดนกัมพูชา เพราะบางแห่งแค่เดินข้ามสะพานบริเวณคลองลึก ก็สามารถเข้าไปเล่นการพนันได้แล้ว และบ่อนแบบนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เงินมาก มีเงินแค่ 1,000-2,000 บาท ก็สามารถเข้าไปเล่นได้ และบางแห่งมีการผ่านเข้าออกบริเวณด่านถาวรเช่นที่เกาะกง ซึ่งตามกฎหมายเวลาผ่านเข้า-ออก จะต้องมีการตรวจสอบพาสปอร์ตหรือหนังสืออนุญาตผ่านแดนแต่ความเป็นจริงอยู่ในปัจจุบัน เพียงแต่มีการจุดซื้อแผ่นกระดาษก็สามารถเข้า-ออกได้แล้ว เมื่อตำรวจตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) เครบครัดขึ้นมา ผู้มีอิทธิพลของชาวไทยที่ร่วมลงทุนในบ่อนดังกล่าว จะว่าจ้างชาวบ้านมาเดินขบวนประท้วง ในที่สุดเจ้าหน้าที่ก็ยอมเปิดด่าน ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนว่า กฎหมายไทยอ่อน เพราะมีอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้อง

แหล่งข่าวยังกล่าวด้วยว่า ถ้านับเฉพาะบ่อนใหญ่ๆ บริเวณชายแดนรอบประเทศไทยมีประมาณ 20 แห่ง เงินหมุนเวียนแต่ละบ่อนเฉลี่ยวันละไม่ต่ำกว่า 3 ล้านบาท ถ้าเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ก็จะเพิ่มขึ้นอีก 2-3 เท่า ประเมินแล้วปีหนึ่งคนไทยขนเงินไปเล่นที่บ่อนการพนันรอบประเทศไม่ต่ำกว่าปีละ 20,000-30,000 ล้านบาท (มติชน 250543)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

-
1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดี เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุญนาค และได้เป็นประธานคณะกรรมการการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียวฯ ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
 2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาในระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียวฯ เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
 3. **นางสาวชิลวี มาคดาสิณา ฮอลดิ้งก้า** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณา สวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดี จำกัด และบริษัท ต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด
 4. **นางสาวปรานี ชติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโท เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการ สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์ และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลาย เล่ม
 5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสวัตศึกษาศาสตร์ โทสื่อสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญา ต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัท สำนักพิมพ์สวัสดี จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ติดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
 6. **นางสาวเขาวนันทน์ เขมวสุรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็น อาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมา เป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
 7. **นางสาวแสงเสวี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance : Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
 8. **Mr. Samuel Srethapakdi, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A**